

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (osmi senat)

z dne 9. decembra 2014*

„Konkurenca — Omejevalni sporazumi — Trg jekla za armiranje betona v palicah ali zvitkih — Odločba o ugotovitvi kršitve člena 65 PJ na podlagi Uredbe (ES) št. 1/2003 po prenehanju veljavnosti Pogodbe ESPJ — Določanje cen in plačilnih rokov — Omejevanje ali nadzor proizvodnje ali prodaje — Bistvena kršitev postopka — Pravna podlaga — Pravica do obrambe — Globe — Teža in trajanje kršitve — Olajševalne okoliščine — Upoštevanje sodbe, s katero je bila razglašena ničnost, v povezani zadevi“

V zadevi T-91/10,

Lucchini SpA s sedežem v Milanu (Italija), ki so jo sprva zastopali M. Delfino, J.-P. Gunther, E. Bigi, C. Breuvert in L. De Sanctis, nato J.-P. Gunther, E. Bigi, C. Breuvert in D. Galli, odvetniki,

tožeča stranka,

proti

Evropski komisiji, ki sta jo sprva zastopala R. Sauer in B. Gencarelli, zastopnika, skupaj z M. Morettom, odvetnikom, nato M. Sauer in R. Striani, zastopnika, skupaj z M. Morettom,

tožena stranka,

zaradi predloga za ugotovitev neobstoja ali razglasitev ničnosti Odločbe Komisije C(2009) 7492 final z dne 30. septembra 2009 (zadeva COMP/37.956 – jeklo za armiranje betona, ponovno sprejetje), kakor je bila spremenjena s Sklepom Komisije C(2009) 9912 final z dne 8. decembra 2009, podredno, predloga za razglasitev ničnosti člena 2 navedene odločbe in, še bolj podredno, predloga za zmanjšanje globe, ki je bila naložena tožeči stranki,

SPLOŠNO SODIŠČE (osmi senat),

v sestavi M.E. Martins Ribeiro (poročevalka), v funkciji predsednice, A. Popescu in G. Berardis, sodnika,

sodni tajnik: J. Palacio González, glavni administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 7. februarja 2013,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: italijanščina.

Sodbo

Pravni okvir

1. Določbe Pogodbe ESPJ

1 Člen 36 PJ je določal:

„Preden naloži denarno kazen ali periodično denarno kazen, predvideni s to pogodbo, mora Komisija omogočiti zadevni stranki, da predloži svoje pripombe.

Zoper denarne kazni ali periodične denarne kazni, ki so izrečene na podlagi določb te pogodbe, je mogoče vložiti tožbo v postopku neomejene pristojnosti.

Tožeče stranke se lahko v utemeljitev tožbe pod pogoji, določenimi v prvem odstavku člena 33 te pogodbe, sklicujejo na nepravilnost odločb in priporočil, katerih neupoštevanje jim je očitano.“

2 Člen 47 PJ je določal:

„Komisija lahko zbira informacije, potrebne za opravljanje svojih nalog. Lahko opravi potrebna preverjanja.

Komisija ne razkrije informacij, ki so po naravi zajete s poslovno skrivnostjo, in zlasti podatkov o podjetjih, ki se nanašajo na podjetja in na njihove poslovne odnose ali na elemente stroškov. S to izjemo objavi podatke, ki lahko koristijo vladam ali vsem drugim zadevnim strankam.

Komisija lahko podjetjem, ki ne izpolnijo obveznosti, ki so jim določene z odločbami, sprejetimi na podlagi določb tega člena, ali ki namerno predložijo napačne informacije, naloži globe v maksimalnem znesku 1 % letnega prometa in periodične denarne kazni v maksimalnem znesku 5 % povprečnega dnevnega prometa na dan zamude.

Zoper kršitev poslovne skrivnosti s strani Komisije, zaradi katere je podjetju nastala škoda, je mogoče vložiti odškodninsko tožbo pri Sodišču pod pogoji iz člena 40.“

3 Člen 65 PJ je določal:

„1. Prepovedani so vsi sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja, ki bi bili na skupnem trgu neposredno ali posredno namenjeni preprečevanju, omejevanju ali izkrivljanju normalne konkurence, zlasti tisti, ki:

(a) določajo ali oblikujejo cene;

(b) omejujejo ali nadzorujejo proizvodnjo, tehnični razvoj ali naložbe;

(c) določajo razdelitev trgov, proizvodov, strank ali virov nabave.

[...]

4. Sporazumi ali sklepi, ki so v skladu z odstavkom 1 tega člena prepovedani, so nični po samem pravu in se nanje ni mogoče sklicevati pred sodiščem države članice.

Komisija je, razen v primeru tožbe pred Sodiščem, izključno pristojna za ugotavljanje skladnosti teh sporazumov ali sklepov z določbami tega člena.

5. Komisija lahko podjetjem, ki so sklenila sporazum, ki je ničen po samem pravu, ki z arbitražo, pogodbenimi kaznimi, bojkotom ali drugimi sredstvi uporabljajo ali skušajo uporabljati sporazum ali sklep, ki je ničen po samem pravu, ali sporazum, katerega odobritev je bila zavržena ali preklicana, ali ki bi pridobila dovoljenje na podlagi zavestno lažnih ali izkrivljenih informacij, ali ki bi delovala v nasprotju z določbami odstavka 1, naloži globe in periodične denarne kazni v znesku, ki ne sme preseči dvojne vrednosti prometa, ustvarjenega s proizvodi, ki so predmet sporazuma, sklepa ali prakse, ki je v nasprotju s tem členom; če pa je njihov namen omejevanje proizvodnje, tehnološkega razvoja ali naložb, se najvišji znesek poveča na 10 % letnega prometa zadevnih podjetij za globe in na 20 % dnevnega prometa za periodične denarne kazni.“

4 Pogodba ESPJ je v skladu s členom 97 PJ prenehala veljati 23. julija 2002.

2. Določbe Pogodbe ES

5 Člen 305(1) ES določa:

„Določbe te pogodbe ne vplivajo na določbe Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo, zlasti glede pravic in obveznosti držav članic, pristojnosti institucij te skupnosti in predpisov, ki jih omenjena pogodba določa za delovanje skupnega trga premoga in jekla.“

3. Uredba (ES) št. 1/2003

6 V skladu s členom 4 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 [ES] in 82 [ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) ima „[z]a namene uporabe členov 81 [ES] in 82 [ES] [...] Komisija pooblastila, opredeljena s to uredbo“.

7 Člen 7 Uredbe št. 1/2003, naslovljen „Ugotavljanje in odprava kršitev“, določa:

„1. Kadar Komisija na podlagi pritožbe ali po uradni dolžnosti ugotovi, da gre za kršitev člena 81 [ES] ali člena 82 [ES], lahko z odločbo zahteva od zadevnih podjetij ali podjetniških združenj, da tako kršitev odpravijo. [...] Če ima Komisija pravni interes, lahko ugotovi kršitev po tem, ko je bila storjena.

[...]“

8 Člen 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003 določa:

„Komisija lahko podjetjem in podjetniškim združenjem z odločbo naloži globe, kadar naklepno ali iz malomarnosti:

(a) kršijo člen 81 [ES] ali člen 82 [ES] [...]“

4. Sporočilo Komisije o nekaterih vidikih obravnavanja zadev konkurence, ki izhajajo iz prenehanja veljavnosti Pogodbe ESPJ

9 Komisija Evropskih skupnosti je 18. junija 2002 sprejela Sporočilo o nekaterih vidikih obravnavanja zadev konkurence, ki izhajajo iz prenehanja veljavnosti Pogodbe ESPJ (UL C 152, str. 5, v nadaljevanju: Sporočilo z dne 18. junija 2002).

10 V točki 2 Sporočila z dne 18. junija 2002 je navedeno, da je njegov namen:

„[...]

- povzeti za gospodarske subjekte in države članice v delu, kjer jih zadeva Pogodba ESPJ in njena sekundarna zakonodaja, najpomembnejše spremembe materialnega in procesnega prava, ki jih prinaša prehod na sistem Pogodbe ES [...],
- pojasniti, kako namerava Komisija urejati posebna vprašanja na področju omejevalnih sporazumov, zlorab prevladujočega položaja [...], nadzora koncentracij [...] in nadzora državnih pomoči, ki so nastala zaradi prehoda iz sistema ESPJ na sistem ES.“

11 V točki 31 Sporočila z dne 18. junija 2002, ki je v pododdelku, namenjenem posebnim vprašanjem zaradi prehoda iz sistema Pogodbe ESPJ na sistem Pogodbe ES, je navedeno:

„Če Komisija uporabi pravila Skupnosti o konkurenci za sporazume in ugotovi kršitev na področju, za katero velja Pogodba ESPJ, se ne glede na datum uporabe uporabi tisto materialno pravo, ki velja ob nastanku dejstev, ki predstavljajo znake kršitve. Za postopek se po prenehanju veljavnosti Pogodbe ESPJ vsekakor uporabljajo določbe ES [...].“

Predmet spora

12 Predmet obravnavane zadeve je, primarno, predlog za ugotovitev neobstoja ali za razglasitev ničnosti Odločbe Komisije C(2009) 7492 final z dne 30. septembra 2009 v zvezi s postopkom po členu 65 PJ (zadeva COMP/37.956 – jeklo za armiranje betona, ponovno sprejetje) (v nadaljevanju: prva odločba), kakor je bila spremenjena s Sklepom Komisije C(2009) 9912 final z dne 8. decembra 2009 (v nadaljevanju: sklep o spremembi) (prva odločba, kakor je bila spremenjena s sklepom o spremembi, v nadaljevanju: izpodbijana odločba), podredno, predlog za razglasitev ničnosti člena 2 izpodbijane odločbe in, še bolj podredno, predlog za zmanjšanje globe, ki je bila naložena tožeči stranki, družbi Lucchini SpA.

13 V izpodbijani odločbi je Komisija menila, da so te družbe kršile člen 65 PJ:

- Alfa Acciai SpA (v nadaljevanju: Alfa);
- Feralpi Holding SpA (v nadaljevanju: Feralpi);
- Ferriere Nord SpA;
- IRO Industrie Riunite Odolesi SpA (v nadaljevanju: IRO);
- Leali SpA in Acciaierie e Ferriere Leali Luigi SpA, v likvidaciji (v nadaljevanju: AFLL) (ti družbi v nadaljevanju skupaj: Leali-AFLL);
- tožeča stranka in SP SpA, v likvidaciji (ti družbi v nadaljevanju skupaj: Lucchini-SP);
- Riva Fire SpA (v nadaljevanju: Riva);
- Valsabbia Investimenti SpA in Ferriera Valsabbia SpA (ti družbi v nadaljevanju skupaj: Valsabbia).

Predstavitev tožeče stranke

- 14 Tožeča stranka je delniška družba s sedežem v Milanu (Italija). Do 20. aprila 2005 so večino kapitala tožeče stranke obvladovale fizične in pravne osebe družine Lucchini oziroma skupine Lucchini, preostale delnice pa so obvladovale zavarovalnice in finančne ustanove. Po tem datumu je nadzor nad tožečo stranko pridobila skupina Severstal (točka 95 obrazložitve prve odločbe).
- 15 Družba Siderpotenza SpA (v nadaljevanju: prva družba Siderpotenza) je bila med letoma 1989 in 1991 pod skupnim nadzorom, na eni strani, družbe Lucchini Siderurgica SpA in, na drugi strani, nekdanje družbe Acciaierie e Ferriere Leali Luigi. Prva družba Siderpotenza je bila 5. marca 1991 pripojena družbi Lucchini Siderurgica. Družba Lucchini Siderurgica je bila pripojena družbi Lucchini 10. oktobra 1998 z učinkom od 1. decembra 1998 (točki 96 in 97 obrazložitve prve odločbe).
- 16 Oddelek „Jeklo za armiranje betona“ družbe Lucchini Siderurgica je bil 31. oktobra 1997 prodan družbi Siderpotenza, ki je bila ustanovljena julija 1997 (v nadaljevanju: nova družba Siderpotenza). Nova družba Siderpotenza je 30. maja 2002 svoje obrate za proizvodnjo jekla za armiranje betona prodala družbi Ferriere Nord (točki 99 in 538 obrazložitve prve odločbe).

Dejansko stanje

- 17 Komisija je od oktobra do decembra 2000 v skladu s členom 47 PJ izvajala preverjanja pri italijanskih podjetjih, ki proizvajajo jeklo za armiranje betona, in pri združenju italijanskih jeklarskih podjetij. Nanje je naslovila tudi zahteve po informacijah na podlagi člena 47 PJ (točka 114 obrazložitve prve odločbe).
- 18 Komisija je 26. marca 2002 začela upravni postopek in v skladu s členom 36 PJ podala ugotovitve o možnih kršitvah (v nadaljevanju: obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah) (točka 114 obrazložitve prve odločbe). Tožeča stranka je v zvezi z obvestilom o ugotovitvah o možnih kršitvah predložila pisne pripombe. Družba Lucchini ni predlagala zaslišanja (točka 118 obrazložitve prve odločbe).
- 19 Komisija je 12. avgusta 2002 podala ugotovitve o dodatnih možnih kršitvah (v nadaljevanju: dodatno obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah) in jih sporočila naslovnikom obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah. V tem dodatnem obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, utemeljenem s členom 19(1) Uredbe Sveta št. 17 z dne 6. februarja 1962, Prve Uredbe o izvajanju členov [81 ES] in [82 ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 3), je Komisija pojasnila svoje stališče glede nadaljevanja postopka po prenehanju veljavnosti Pogodbe ESPJ. Zadevnim podjetjem je bil odobren rok za predložitev pripomb, 30. septembra 2002 pa je potekalo drugo zaslihanje ob prisotnosti predstavnikov držav članic (točka 119 obrazložitve prve odločbe).
- 20 Po koncu tega postopka je Komisija sprejela Odločbo C(2002) 5087 final z dne 17. decembra 2002 v zvezi s postopkom izvajanja člena 65 PJ (COMP/37.956 – jeklo za armiranje betona) (v nadaljevanju: odločba iz leta 2002), s katero je ugotovila, da so podjetja, na katera je bila ta naslovljena, izvajala enoten, kompleksen in trajajoči omejevalni sporazum na italijanskem trgu jekla za armiranje betona v palicah ali zvitkih, katerega cilj oziroma posledica sta bila določitev cen in na podlagi katerega sta bila prav tako usklajena omejevanje ali nadzor proizvodnje ali prodaje, kar je v nasprotju s členom 65(1) PJ (točka 121 obrazložitve prve odločbe). Komisija je v tej odločbi družbi SP in tožeči stranki solidarno naložila globo v znesku 16,14 milijona EUR.
- 21 Tožeča stranka je 5. marca 2003 pri Splošnem sodišču vložila tožbo zoper odločbo iz leta 2002. Splošno sodišče je s sodbo z dne 25. oktobra 2007 v združenih zadevah SP in drugi proti Komisiji (T-27/03, T-46/03, T-58/03, T-79/03, T-80/03, T-97/03 in T-98/03, ZOdl., str. II-4331) odločbo iz leta 2002 razglasilo za nično. Splošno sodišče je navedlo, da je bila odločba iz leta 2002 zlasti ob upoštevanju tega, da ni vsebovala nobenega sklicevanja na člena 3 in 15(2) Uredbe št. 17, utemeljena

zgolj s členom 65(4) in (5) PJ (zgoraj navedena sodba SP in drugi proti Komisiji, točka 101). Ker sta ti določbi prenehali veljati 23. julija 2002, Komisija na podlagi navedenih določb, ki v trenutku sprejetja odločbe iz leta 2002 nista več veljali, ni bila več pristojna za ugotovitev kršitve člena 65(1) PJ in za naložitev glob podjetjem, ki naj bi sodelovala pri navedeni kršitvi (zgoraj navedena sodba SP in drugi proti Komisiji, točka 120).

- 22 Komisija je z dopisom z dne 30. junija 2008 tožeči stranki in drugim zadevnim podjetjem sporočila, da namerava ponovno sprejeti odločbo tako, da bo spremenila pravno podlago, ki jo je izbrala za odločbo iz leta 2002. Poleg tega je pojasnila, da bo ob upoštevanju omejenega obsega zgoraj v točki 21 navedene sodbe SP in drugi proti Komisiji ponovno sprejeta odločba utemeljena z dokazi, ki so bili predstavljeni v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah in v dodatnem obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah. Zadevnim podjetjem je bil odobren rok za predložitev pripomb (točki 6 in 123 obrazložitve prve odločbe).

Prva odločba

- 23 Komisija je 30. septembra 2009 sprejela prvo odločbo, ki je bila tožeči stranki vročena z dopisom z dne 1. oktobra 2009.
- 24 Komisija je v prvi odločbi ugotovila, da so omejitve konkurence, na katere se je ta odločba nanašala, izvirale iz omejevalnega sporazuma med italijanskimi proizvajalci jekla za armiranje betona ter med zadnjimi in njihovim združenjem, ki je obstajal v obdobju med letoma 1989 in 2000 ter katerega cilj ali posledica je bilo določati ali oblikovati cene in omejevati ali nadzirati proizvodnjo ali prodajo z izmenjevanjem velikega števila informacij o trgu jekla za armiranje betona v Italiji (točki 7 in 399 obrazložitve prve odločbe).
- 25 V zvezi s pravno presojo zadevnih ravnanj, ki so predmet obravnavane zadeve, je na prvem mestu Komisija v točkah od 353 do 369 obrazložitve prve odločbe poudarila, da je treba Uredbo št. 1/2003 razlagati tako, da ji omogoča, da po 23. juliju 2002 ugotovi in sankcionira omejevalne sporazume v sektorjih, za katere se *ratione materiae* in *ratione temporis* uporablja Pogodba ESPJ. V točki 370 obrazložitve prve odločbe je navedla, da je bila ta odločba sprejeta v skladu s postopkovnimi pravili Pogodbe ES in Uredbe št. 1/2003. Komisija je v točkah od 371 do 376 obrazložitve prve odločbe poleg tega opozorila, da lahko načela, ki urejajo časovno sukcesijo predpisov, pripeljejo do uporabe določb materialnega prava, ki ob sprejetju akta s strani institucije Evropske unije ne veljajo več, razen če se uporabi splošno načelo *lex mitior*, na podlagi katerega oseba ne more biti kaznovana za dejanje, ki ni kaznivo dejanje v smislu zakonodaje s poznejšim začetkom veljavnosti. Sklepala je, da Pogodba ES *in concreto* ni bila ugodnejša kot Pogodba ESPJ in da se zato nikakor ni bilo mogoče utemeljeno sklicevati na načelo *lex mitior* za nasprotovanje uporabi Pogodbe ESPJ za zadevna ravnanja.
- 26 Na drugem mestu je Komisija v zvezi z uporabo člena 65(1) PJ, prvič, navedla, da je bil cilj omejevalnega sporazuma določitev cen, glede na katero sta bila prav tako določena omejevanje ali nadzor proizvodnje ali prodaje. Po mnenju Komisije se je omejevalni sporazum, kar zadeva določitev cen, v glavnem izvajal s sporazumi ali usklajenimi ravnanji glede osnovnih cen v obdobju od 15. aprila 1992 do 4. julija 2000 (in do leta 1995 s sporazumi in usklajenimi ravnanji glede plačilnih rokov) in s sporazumi ali usklajenimi ravnanji glede „pribitkov“ v obdobju od 6. decembra 1989 do 1. junija 2000 (točki 399 in 400 obrazložitve prve odločbe).
- 27 Drugič, Komisija je v zvezi z učinki zadevnih omejevalnih ravnanj na trg navedla, da ker je šlo za omejevalni sporazum s ciljem preprečitve, omejitve ali izkrivljenja normalne konkurence, ni bilo treba preveriti, ali je imel ta sporazum učinke na trgu (točka 512 obrazložitve prve odločbe). Vseeno pa je menila, da je omejevalni sporazum imel dejanske učinke na trgu (točke od 513 do 518 obrazložitve prve odločbe). Natančneje, Komisija je sklepala, da je omejevalni sporazum vplival na prodajno ceno, ki so jo uporabljali proizvajalci jekla za armiranje betona v Italiji, kljub temu da ukrepi, sprejeti

v okviru omejevalnega sporazuma, niso vedno imeli takojšnjih rezultatov, ki so jih pričakovala v njem sodelujoča podjetja. Poleg tega je po mnenju Komisije lahko prišlo do pojavov z odloženimi učinki. Zadevna podjetja pa so tudi predstavljala približno 21 % italijanskega trga jekla za armiranje betona v letu 1989, 60 % v letu 1995 in približno 83 % v letu 2000, kar naj bi nakazovalo na to, da so imela usklajena povišanja cen čedalje večji učinek na trg. Komisija je nazadnje poudarila, da je to, da so se pobude na tem področju od leta 1989 dalje sporočale vsem proizvajalcem jekla za armiranje betona, še povečevalo te učinke tudi v prvih letih omejevalnega sporazuma (točka 519 obrazložitve prve odločbe).

- 28 Na tretjem mestu je Komisija opredelila naslovnike prve odločbe. V zvezi s tožečo stranko je Komisija v točkah od 538 do 544 obrazložitve prve odločbe navedla, da se je odločila odgovornost za kršitve pripisati družbi SP in tožeči stranki, ker sta ti tvorili podjetje, ki mu je bilo mogoče pripisati ne samo njuna ravnanja, ampak tudi ravnanja družbe Lucchini Siderurgica in prve družbe Siderpotenza.
- 29 Glede obstoja gospodarske enote med družbo SP in tožečo stranko se je Komisija oprla na dejstvo, da sta bili tako družba SP kot tožeča stranka v celotnem trajanju kršitve pod neposrednim ali posrednim nadzorom družine Lucchini. Poleg tega naj bi nadzor nad dejanskim izvajanjem politike proizvodnje in poslovne politike družbe SP v zvezi z industrijo jekla za armiranje betona izvajala tožeča stranka, kar je po mnenju Komisije izhajalo iz jasnih, podrobnih in listinskih dokazov ter iz ujemajočih se elementov glede strukture organizacije družbe SP in tožeče stranke, zlasti ob upoštevanju dejstva, da so nekatere osebe v teh družbah včasih tudi hkrati opravljale pomembne naloge poslovanja (točka 540 obrazložitve prve odločbe).
- 30 Komisija je v zvezi s pripisom odgovornosti družbi SP in tožeči stranki za eventualna protikonkurenčna ravnanja prve družbe Siderpotenza in družbe Lucchini Siderurgica, ki pravno ne obstajata več, navedla, prvič, da je bila družba Lucchini Siderurgica pravna naslednica prve družbe Siderpotenza po pripojitvi slednje 5. marca 1991 in da je tožeča stranka na enak način nasledila družbo Lucchini Siderurgica po pripojitvi 1. decembra 1998. Drugič, celoto materialnih in človeških virov prve družbe Siderpotenza naj bi izkoriščala družba Lucchini Siderurgica, in sicer od pripojitve prve družbe Siderpotenza 5. marca 1991. Tretjič, materialni in človeški viri tovarne v Potenzi (Italija), s katerimi je upravljala družba Lucchini Siderurgica, naj bi bili preneseni znotraj skupine na novo družbo Siderpotenza. Četrto, družba Lucchini Siderurgica in nato tožeča stranka naj bi odločilno vplivali na dejavnosti nove družbe Siderpotenza do 1. junija 2002, ko je bil oddelek podjetja, ki je proizvajal jeklo za armiranje betona, prodan družbi Ferriere Nord (točki 540 in 541 obrazložitve prve odločbe).
- 31 Komisija je zato sklepala na (a) pravno kontinuiteto med prvo družbo Siderpotenza in družbo Lucchini Siderurgica, (b) gospodarsko kontinuiteto med tema družbama in novo družbo Siderpotenza (zdaj družba SP) glede tovarne v Potenzi, (c) odgovornost družbe Lucchini Siderurgica in tožeče stranke za ravnanja nove družbe Siderpotenza zaradi njenega odločilnega vpliva in (d) pravno kontinuiteto med družbo Lucchini Siderurgica in tožečo stranko. Komisija je menila, da iz tega izhaja, da so vsi ti subjekti tvorili eno in isto podjetje, ki je sovpadalo s podjetjem, ki sta ga tvorili družba SP in tožeča stranka (točka 541 obrazložitve prve odločbe).
- 32 Na četrtem mestu je Komisija menila, da se člen 65(2) PJ in člen 81(3) ES za obravnavano zadevo nista uporabljala (točke od 567 do 570 obrazložitve prve odločbe). Poudarila je tudi, da ji pravila glede zastaranja iz člena 25 Uredbe št. 1/2003 ne preprečujejo, da sprejme prvo odločbo (točke od 571 do 574 obrazložitve prve odločbe).
- 33 Na petem mestu je Komisija v zvezi z izračunom glob, ki jih je naložila v obravnavani zadevi, navedla, da lahko na podlagi člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 naloži globe podjetjem, ki so kršila pravila o konkurenci. Ker je zgornja meja glob, ki je določena v členu 23(2) Uredbe št. 1/2003, drugačna od tiste iz člena 65(5) PJ, je Komisija navedla, da bo v skladu z načelom *lex mitior* uporabila najnižjo zgornjo mejo (točka 576 obrazložitve prve odločbe). Navedla je tudi, da se je odločila, kot je sporočila zadevnim podjetjem z dopisom z dne 30. junija 2008, da bo v obravnavani zadevi uporabila Smernice o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 15(2) uredbe št. 17 in členom 65(5) [PJ] (UL,

posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 171, v nadaljevanju: Smernice iz leta 1998). Dodala je, da bo v obravnavani zadevi vseeno upoštevala, da je znesek glob, ki jih je nameravala naložiti zadevnim podjetjem, določila že ob sprejetju odločbe iz leta 2002 (točki 579 in 580 obrazložitve prve odločbe).

- 34 Prvič, Komisija je menila, da je omejevalni sporazum s ciljem določanja cen, ki se je izvajal na različne načine, zlasti z omejevanjem ali nadzorovanjem proizvodnje ali prodaje, pomenil zelo resno kršitev konkurenčnega prava Unije (točka 591 obrazložitve prve odločbe). Komisija je zavrnila trditve zadevnih podjetij, da je resnost kršitve manjša glede na omejene dejanske učinke na trgu in na gospodarski okvir, v katerem so se ta podjetja razvijala (točke od 583 do 596 obrazložitve prve odločbe). Komisija je navedla, da je ne glede na zelo resno naravo kršitve pri določitvi osnovnega zneska globe upoštevala specifične lastnosti tega primera, in sicer to, da se nanaša na nacionalni trg, na katerem je v obdobju nastanka dejanskega stanja veljala posebna ureditev iz Pogodbe ESPJ in na katerem so podjetja, ki so naslovniki prve odločbe, v prvem obdobju kršitve imela omejene deleže (točka 599 obrazložitve prve odločbe).
- 35 Drugič, Komisija je upoštevala specifično velikost vsakega podjetja in je podjetja razvrstila glede na njihovo relativno moč na zadevnem trgu. Ker je Komisija menila, da relativni tržni deleži, ki so jih imeli naslovniki prve odločbe v zadnjem polnem letu kršitve (1999), ne odražajo dejanske prisotnosti teh podjetij na zadevnem trgu v referenčnem obdobju, je na podlagi povprečnih tržnih deležev v obdobju od 1990 do 1999 oblikovala tri skupine podjetij, v katere je razvrstila, prvič, podjetji Feralpi in Valsabbia, za kateri je uporabila izhodiščni znesek globe 5 milijonov EUR, drugič, podjetja Lucchini-SP, Alfa, Riva in Leali-AFLL, za katera je uporabila izhodiščni znesek globe 3,5 milijona EUR, in tretjič, podjetji IRO in Ferriere Nord, za kateri je uporabila izhodiščni znesek 1,75 milijona EUR (točke od 599 do 602 obrazložitve prve odločbe).
- 36 Komisija je zaradi zagotovitve zadostnega odvračilnega učinka globe izhodiščni znesek globe za podjetje Lucchini-SP povečala za 200 %, izhodiščni znesek globe za družbo Riva pa za 375 % (točki 604 in 605 obrazložitve prve odločbe).
- 37 Tretjič, Komisija je ocenila, da je omejevalni sporazum trajal od 6. decembra 1989 do 4. julija 2000. Sodelovanje tožeče stranke pri kršitvi je po navedbah Komisije trajalo od 6. decembra 1989 do 27. junija 2000. Vendar je poudarila, da podjetje Lucchini-SP od 9. junija 1998 do 30. novembra 1998 ni sodelovalo pri sklopu omejevalnega sporazuma, ki se je nanašal na omejevanje ali nadzor proizvodnje ali prodaje (točka 606 obrazložitve prve odločbe).
- 38 Ker je kršitev za vsa podjetja, razen za podjetje Ferriere Nord, trajala več kot deset let in šest mesecev, je bil izhodiščni znesek globe povečan za 105 % za vsa podjetja, razen za podjetje Ferriere Nord, za katero je bil izhodiščni znesek globe povečan za 70 %. Osnovni zneski glob so bili zato določeni tako:
- Feralpi: 10,25 milijona EUR;
 - Valsabbia: 10,25 milijona EUR;
 - Lucchini-SP: 14,35 milijona EUR;
 - Alfa: 7,175 milijona EUR;
 - Riva: 26,9 milijona EUR;
 - Leali-AFLL: 7,175 milijona EUR;
 - IRO: 3,58 milijona EUR;

— Ferriere Nord: 2,97 milijona EUR (točki 607 in 608 obrazložitve prve odločbe).

- 39 Četrtrič, v zvezi z obteževalnimi okoliščinami je Komisija navedla, da je bila na podjetje Ferriere Nord že naslovljena odločba Komisije, sprejeta 2. avgusta 1989, zaradi njegovega sodelovanja pri omejevalnem sporazumu, ki se je nanašal na določanje cen in omejevanje prodaje v industriji varjenih jeklenih mrež, ter je osnovni znesek njegove globe povečala za 50 %. Komisija ni ugotovila nobene olajševalne okoliščine (točke od 609 do 623 obrazložitve prve odločbe).
- 40 Petič, v zvezi z uporabo Obvestila o nenalaganju ali zniževanju glob v primeru kartelov (UL 1996, C 207, str. 4, v nadaljevanju: Obvestilo o prizanesljivosti iz leta 1996) je Komisija navedla, da ji je podjetje Ferriere Nord predložilo koristne informacije, ki so ji omogočile boljše razumevanje delovanja omejevalnega sporazuma, preden je poslala obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, zaradi česar je njegovo globo zmanjšala za 20 %. Komisija je menila, da ostala zadevna podjetja niso izpolnila pogojev iz navedenega obvestila (točke od 633 do 641 obrazložitve prve odločbe).
- 41 V izreku prve odločbe je navedeno:

„Člen 1

Spodaj navedena podjetja so kršila člen 65(1) [PJ] s tem, da so v navedenih obdobjih sodelovala pri nadaljevanem sporazumu in/ali usklajenih ravnanjih v industriji jekla za armiranje betona v palicah ali zvitkih, katerih cilj in/ali učinek je bilo določanje cen ter omejevanje in/ali nadzor proizvodnje ali prodaje na skupnem trgu:

- [Leali-AFLL], od 6. decembra 1989 do 27. junija 2000;
- [Alfa], od 6. decembra 1989 do 4. julija 2000;
- [Valsabbia Investimenti in Ferriera Valsabbia], od 6. decembra 1989 do 27. junija 2000;
- [Feralpi], od 6. decembra 1989 do 27. junija 2000;
- [IRO], od 6. decembra 1989 do 27. junija 2000;
- [Lucchini-SP], od 6. decembra 1989 do 27. junija 2000;
- [Riva], od 6. decembra 1989 do 27. junija 2000;
- [Ferriere Nord], od 1. aprila 1993 do 4. julija 2000;

Člen 2

Za kršitve iz člena 1 so naložene spodaj navedene globe:

- [Alfa]: 7,175 milijona EUR;
- [Feralpi]: 10,25 milijona EUR;
- [Ferriere Nord]: 3,57 milijona EUR;
- [IRO]: 3,58 milijona EUR;
- [Leali in AFLL], solidarno: 6,093 milijona EUR;

- [Leali]: 1,082 milijona EUR;
 - [Lucchini in SP], solidarno: 14,35 milijona EUR;
 - [Riva]: 26,9 milijona EUR;
 - [Valsabbia Investimenti in Ferriera Valsabbia], solidarno: 10,25 milijona EUR;
- [...]“

Dogodki po vročitvi prve odločbe

- 42 Osem od enajstih družb, na katere je bila naslovljena prva odločba, in sicer tožeča stranka, Riva, Feralpi, Ferriere Nord, Alfa, Ferriera Valsabbia, Valsabbia Investimenti in IRO, je z dopisi, poslanimi med 20. in 23. novembrom 2009, Komisiji sporočilo, da priloga k prvi odločbi, kakor je bila vročena naslovnikom, ni vsebovala razpredelnic s prikazom sprememb cen.
- 43 Službe Komisije so 24. novembra 2009 vse naslovnike prve odločbe obvestile, da bodo sprejele potrebne ukrepe, da jim bo vročena odločba, ki bo vsebovala navedene razpredelnice. Pojasnile so tudi, da bodo roki za plačilo glob in za vložitev morebitnega pravnega sredstva začeli teči z dnem vročitve „popolne odločbe“.

Sklep o spremembi

- 44 Komisija je 8. decembra 2009 sprejela sklep o spremembi, v prilogi h kateremu so bile manjkajoče razpredelnice in s katerim so bile popravljene oštevilčene napotitve na te razpredelnice v osmih opombah. Sklep o spremembi je bil tožeči stranki vročen 9. decembra 2009.
- 45 Z izrekom sklepa o spremembi so bile spremenjene opombe št. 102, 127, 198, 264, 312, 362, 405 in 448 prve odločbe. Razpredelnice v prilogi k sklepu o spremembi so bile dodane kot priloge k prvi odločbi.

Postopek in predlogi strank

- 46 Tožeča stranka je 19. februarja 2010 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila to tožbo.
- 47 Tožeča stranka Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- primarno: ugotovi neobstoje ali ničnost odločbe, vsekakor pa razglasi ničnost odločbe, s katero ji je Komisija naložila globo 14,35 milijona EUR solidarno z družbo SP SpA, zaradi nepopolnosti in bistvenih kršitev postopka, nepristojnosti in napačne uporabe prava v zvezi s pravno podlago in zaradi kršitve pravice do obrambe in napačne uporabe prava;
 - podredno: vsekakor razglasi ničnost člena 2 odločbe z dne 30. septembra 2009, s katero ji je Komisija naložila kazen v znesku 14,35 milijona EUR, zaradi pomanjkanja dokazov, s čimer sta kršena člen 2 Uredbe št. 1/2003 in člen 65 Pogodbe ESPJ;
 - še bolj podredno: zanjo odredi simbolično globo v znesku 1 000 EUR ali vsekakor zmanjša globo, ki jo je naložila Komisija na podlagi njenega prometa, zaradi napačne uporabe člena 23 Uredbe št. 1/2003 in Smernic o načinu določanja glob iz leta 1998 v zvezi s težo in trajanjem kršitve;
 - vsekakor Komisiji naloži plačilo stroškov.

- 48 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- tožbo v celoti zavrne;
 - tožeči stranki naloži plačilo stroškov.
- 49 Splošno sodišče (osmi senat) je na podlagi poročila sodnice poročevalke odločilo začeti ustni postopek v obravnavani zadevi.
- 50 Stranki sta na obravnavi 7. februarja 2013 ustno podali navedbe in odgovorili na ustna vprašanja Splošnega sodišča.
- 51 Tožeča stranka je na obravnavi na podlagi člena 48(2) Poslovnika Splošnega sodišča zaprosila, če lahko v spis vloži dokument z dne 21. decembra 2012, ki potrjuje, da je dobila dovoljenje za začetek postopka izredne uprave. Komisija tej prošnji ni ugovarjala, zato ji je bilo ugodeno. Komisija je na obravnavi navedla pripombe k temu dokumentu.

Pravo

- 52 Najprej je treba navesti, da tožba vsebuje tri sklope predlogov, in sicer, primarno, predlog za ugotovitev neobstoja ali za razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe, podredno, predlog za razglasitev ničnosti člena 2 izpodbijane odločbe, in še bolj podredno, predlog za zmanjšanje globe, ki je bila naložena tožeči stranki.
- 53 Tožeča stranka v utemeljitev tožbe navaja pet tožbenih razlogov. Prvi štirje tožbeni razlogi so navedeni v utemeljitev predloga za ugotovitev neobstoja ali za razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe, medtem ko je peti tožbeni razlog naveden v utemeljitev predloga za razglasitev ničnosti člena 2 izpodbijane odločbe ali predloga za zmanjšanje globe, ki je bila naložena tožeči stranki.
- 54 Prvi tožbeni razlog se nanaša na bistvene kršitve postopka. Drugi tožbeni razlog se nanaša na nepristojnost Komisije in na napačno uporabo prava glede izbire pravne podlage za izpodbijano odločbo. Tretji tožbeni razlog se nanaša na kršitev pravice tožeče stranke do obrambe in na napačno uporabo prava. Četrty tožbeni razlog se nanaša na neobstoj dokazov in na napačno uporabo materialnega prava. Nazadnje, peti tožbeni razlog se nanaša na previsok znesek globe, na neobstoj dokazov in obrazložitve, na napačno uporabo člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 in Smernic iz leta 1998 ter na kršitev načela sorazmernosti.

1. *Dopustnost prilog, priloženih k repliki*

- 55 Komisija najprej izpodbija dopustnost dokumentov, ki jih je tožeča stranka priložila k repliki.
- 56 Navesti je treba, da je tožeča stranka dejansko priložila 186 prilog v utemeljitev replike. Po eni strani je glede tega v spremnem dopisu k tej vlogi trdila, da je bila predložitev dveh prilog, in sicer prilog C.8 in C.13, potrebna zaradi odgovora na trditve iz odgovora na tožbo, „v katerem je Komisija trdila, da to, da je bila prva družba Siderpotenza pod nadzorom skupine Leali, ni moglo izključiti solidarne odgovornosti tožeče stranke, [...] in ponovno navedla, da je bila družba Lucchini odgovorna za ravnanje družb, ki so več let upravljale oddelek podjetja za jeklo za armiranje betona, kot naslednica družbe Lucchini Siderurgica SpA [...]“. Po drugi strani je navedla, da so druge priloge, in sicer C.7, od C.9 do C.12 in od C.14 do C.186, dokumenti, ki so ji bili posredovani na CD-ROM-u kot priloga k obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki so bili založeni in katerih prepis je zahtevala od Komisije po tem, ko je ugotovila, da je njihov prikaz potreben za odgovor na trditve v odgovoru na tožbo.

- 57 Po eni strani je treba opozoriti, da morata biti na podlagi člena 21 Statuta Sodišča in člena 44(1)(c) Poslovnika Splošnega sodišča v vsaki tožbi navedena predmet spora in kratek povzetek tožbenih razlogov. Te navedbe morajo biti dovolj jasne in natančne, da toženi stranki omogočijo pripravo obrambe in Splošnemu sodišču, da odloči o tožbi po potrebi brez drugih dodatnih podatkov (sodba Splošnega sodišča z dne 30. januarja 2007 v zadevi France Télécom proti Komisiji, T-340/03, ZOdl., str. II-107, točka 166).
- 58 V skladu z ustaljeno sodno prakso je za dopustnost tožbe potrebno, da so bistveni dejanski in pravni elementi, na katerih temelji tožba, razvidni vsaj na kratko, vendar dosledno in razumljivo iz besedila same tožbe. Čeprav je besedilo tožbe glede posebnih vprašanj lahko podprto in dopolnjeno s sklicevanjem na dele dokumentov, ki so ji priloženi, splošno sklicevanje na druga pisanja, ki so tudi priložena k tožbi, ne more nadomestiti pomanjkanja bistvenih elementov pravne utemeljitve, ki morajo biti na podlagi zgoraj navedenih določb zajeti v tožbi (sodba Sodišča z dne 31. marca 1992 v zadevi Komisija proti Danskim, C-52/90, Recueil, str. I-2187, točka 17, ter sklepa Splošnega sodišča z dne 29. novembra 1993 v zadevi Koelman proti Komisiji, T-56/92, Recueil, str. II-1267, točka 21, in z dne 21. maja 1999 v zadevi Asia Motor France in drugi proti Komisiji, T-154/98, Recueil, str. II-1703, točka 49). Priloge so lahko upoštevane le v delu, v katerem utemeljujejo ali dopolnjujejo tožbene razloge ali trditve, ki so jih tožeče stranke izrecno navedle v besedilu pisanj, in v katerem je mogoče natančno ugotoviti, kateri elementi iz teh prilog utemeljujejo ali dopolnjujejo navedene tožbene razloge ali trditve (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 17. septembra 2007 v zadevi Microsoft proti Komisiji, T-201/04, ZOdl., str. II-3601, točka 99).
- 59 Poleg tega Splošno sodišče ni dolžno v prilogah iskati ter prepoznavati razlogov in trditev, ki bi jih lahko štelo za podlago za tožbo, ker imajo priloge le dokazno in pomožno funkcijo (sodbi Splošnega sodišča z dne 7. novembra 1997 v zadevi Cipeke proti Komisiji, T-84/96, Recueil, str. II-2081, točka 34, in z dne 21. marca 2002 v zadevi Joynton proti Komisiji, T-231/99, Recueil, str. II-2085, točka 154).
- 60 Ta razlaga člena 21 Statuta Sodišča in člena 44(1)(c) Poslovnika Splošnega sodišča se nanaša tudi na repliko (zgoraj v točki 58 navedena sodba Microsoft proti Komisiji, točka 95) ter na razloge in očitke, navedene v vlogah (sodba Splošnega sodišča z dne 12. januarja 1995 v zadevi Viho proti Komisiji, T-102/92, Recueil, str. II-17, točka 68, in zgoraj v točki 57 navedena sodba France Télécom proti Komisiji, točka 166).
- 61 Po drugi strani člen 44(1) Poslovnika, ki se nanaša na elemente, ki jih mora vsebovati tožba, ki se vložijo pri Splošnem sodišču, določa, da ta obsega „po potrebi dokazne predloge“. Prav tako člen 46(1) Poslovnika določa, da odgovor na tožbo obsega dokazne predloge.
- 62 Ti določbi, ki urejata fazo postopka, v kateri je treba predložiti dokazne predloge, upoštevata načeli kontradiktornosti in enakosti orožij ter pravico do poštenega sojenja zaradi učinkovitega izvajanja sodne oblasti. V delu, v katerem nalagata strankam, naj predložijo dokazne predloge ob vložitvi tožbe ali odgovora na tožbo, sta dejansko namenjeni temu, da so druge stranke obveščene o dokazih, predloženih v utemeljitev zagovarjanih trditev, in da se jim omogoči učinkovito pripravo odgovora na tožbo ali replike v skladu z navedenima načeloma in navedeno pravico. Poleg tega je predložitev dokaznih predlogov v prvi fazi postopka upravičena z zagotavljanjem učinkovitega izvajanja sodne oblasti, ker s hitro pripravo spisov omogoča, da bo zadeva obravnavana v razumnem roku (sodba Sodišča z dne 14. aprila 2005 v zadevi Gaki-Kakouri proti Sodišču, C-243/04 P, neobjavljena v ZOdl., točka 30, in sodba Splošnega sodišča z dne 5. oktobra 2009 v združenih zadevah de Brito Sequeira Carvalho proti Komisiji, T-40/07 P in T-62/07 P, ZOdl. JU, str. I-B-1-89 in II-B-1-551, točka 113).
- 63 Ti določbi dopolnjuje člen 48(1) Poslovnika, ki določa:
- „V repliki ali dupliki stranke lahko predlagajo nove dokazne predloge. Stranke morajo navesti razloge za zamudo pri njihovi predložitvi.“

- 64 Ta člen tudi izraža zahtevo po poštenem postopku in natančneje po varstvu pravice do obrambe, ker dovoljuje predlaganje dokaznih predlogov v primerih, ki niso zajeti s členoma 44(1) in 46(1) Poslovnika (zgoraj v točki 62 navedena sodba Gaki-Kakouri proti Sodišču, točka 32).
- 65 Ker predstavlja odstopanje od pravil o predložitvi dokaznih predlogov člen 48(1) Poslovnika Splošnega sodišča strankam nalaga, da navedejo razloge za zamudo pri predložitvi dokaznih predlogov. Ta obveznost pomeni, da se sodišču prizna pristojnost za nadzor utemeljenosti obrazložitve zamude pri predložitvi dokaznih predlogov in v posameznih primerih tudi vsebine navedenih predlogov ter pristojnost za zavrnitev dokaznih predlogov, če predlog ni pravno zadostno utemeljena (zgoraj v točki 62 navedena sodba Gaki-Kakouri proti Sodišču, točka 33).
- 66 Na prvem mestu je treba ugotoviti, da tožeča stranka ni obrazložila zamude pri predložitvi prilog od C.1 do C.6. Poleg tega te priloge vsebujejo razpredelnice, ki jih je pripravila tožeča stranka, v katerih navaja stališča glede drugih dokumentov, ki jih zgolj na kratko omenja v repliki. Vendar ob upoštevanju sodne prakse, na katero je opozorjeno zgoraj v točkah od 57 do 60, to, da se za prilogo opredelijo zgolj dodatna pisna stališča tožeče stranke, ki so le nadaljevanje njenih vlog, ni združljivo z značilnostjo, ki opredeljuje prilogo, to je njena izključno dokazna in pomožna funkcija. Zato je treba priloge od C.1 do C.6 razglasiti za nedopustne.
- 67 Na drugem mestu, prilog C.8 in C.13 ni mogoče šteti za nasprotna dokazna predloga, saj so trditve Komisije iz točk 81 in 90 odgovora na tožbo, ki naj bi jih ti prilogi ovrgli, navedene že v točki 541 obrazložitve in opombi št. 593 izpodbijane odločbe. Ta točka obrazložitve in ta opomba pa povzemata bistvene ugotovitve Komisije v zvezi z obstojem gospodarske enote, ki obsega tožečo stranko in družbo SP ter pravne in gospodarske kontinuitete med družbo Lucchini Siderurgica in prvo družbo Siderpotenza na eni strani in družbama Lucchini in SP na drugi strani. Zato sta prilogi C.8 in C.13 nedopustni.
- 68 Na tretjem mestu, kot je tožeča stranka sama navedla, so priloge C.7, od C.9 do C.12 in od C.14 do C.186 izvlečki dveh CD-ROM-ov z dokumenti, ki so bili priloženi k obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah in ki sta ji bila posredovana skupaj s tem obvestilom. Ti dokumenti so bili prav tako že navedeni v izpodbijani odločbi. Vendar razlog, ki ga navaja tožeča stranka, da sta bila ta CD-ROM-a založena zaradi poteka časa od njunega posredovanja in zaradi prestrukturiranja znotraj podjetja, ne more upravičiti zamude pri predložitvi teh dokaznih predlogov, ker bi si tožeča stranka lahko pravočasno priskrbela kopije teh CD-ROM-ov zaradi vložitve svoje tožbe v obravnavani zadevi. Glede tega je treba poudariti, da je tožeča stranka kopijo teh nosilcev od Komisije zahtevala šele po prejemu odgovora na tožbo. Zato so priloge C.7, od C.9 do C.12 in od C.14 do C.186 prav tako nedopustne.
- 69 Vsekakor je treba ugotoviti, da so v pisanih splošne napotitve na (a) priloge C.7, C.10 in C.14, katerih vsebina naj bi bila „natančneje opisana“ v razpredelnici 1 priloge C.1; (b) priloge C.7 in od C.5 do C.34, katerih vsebina naj bi bila „natančneje opisana“ v razpredelnici 3 priloge C.3; (c) priloge C.10, C.14 in od C.34 do C.39, katerih vsebina naj bi bila „natančneje opisana“ v razpredelnici 5 priloge C.5, in (d) priloge od C.40 do C.186, katerih vsebina naj bi bila „povzeta“ v razpredelnici 6 priloge C.6, tako da so tudi te priloge nedopustne na podlagi sodne prakse, ki je omenjena zgoraj v točkah od 57 do 60.

2. Predlogi za ugotovitev neobstoja ali za razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe

- 70 V zvezi s predlogom tožeče stranke, naj Splošno sodišče ugotovi neobstoj izpodbijane odločbe, je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča za akte institucij Unije načeloma velja domneva zakonitosti in da imajo ti akti – čeprav so v njih nepravilnosti – zato pravne učinke, dokler niso razveljavljeni ali umaknjeni (sodbe Sodišča z dne 15. junija 1994 v zadevi Komisija proti BASF in drugim, C-137/92 P, Recueil, str. I-2555, točka 48; z dne 8. julija 1999 v zadevi Hoechst proti Komisiji, C-227/92 P, Recueil, str. I-4443, točka 69, in z dne 5. oktobra 2004 v zadevi Komisija proti Grčiji, C-475/01, ZOdl., str. I-8923, točka 18).

- 71 Izjema od tega načela so akti, pri katerih so podane tako očitne in hude nepravilnosti, da jih pravni red Unije ne more dopustiti, in za katere se šteje, da nimajo nobenega, niti začasnega pravnega učinka in so torej pravno neobstoječi. Namen te izjeme je ohranitev ravnovesja med bistvenima, vendar včasih protislovnima zahtevama, ki jima mora zadostiti pravni red, in sicer med stabilnostjo pravnih odnosov in spoštovanjem zakonitosti (zgoraj v točki 70 navedeni sodbi Komisija proti BASF in drugim, točka 49, in Hoechst proti Komisiji, točka 70).
- 72 Resnost posledic, ki se navezujejo na ugotovitev neobstoja akta institucij Unije, terja, da je taka ugotovitev zaradi pravne varnosti mogoča le v zelo izjemnih primerih (zgoraj v točki 70 navedeni sodbi Komisija proti BASF in drugim, točka 50, in Hoechst proti Komisiji, točka 76).
- 73 V obravnavani zadevi je treba takoj ugotoviti, da se nepravilnosti, ki jih navaja tožeča stranka, ne zdijo tako hude in očitne, da bi bilo treba prvo odločbo šteti za pravno neobstoječo.

Prvi tožbeni razlog: bistvene kršitve postopka

- 74 Tožeča stranka trdi, da je treba izpodbijano odločbo šteti za neobstoječo ali da jo je treba razglasiti za nično, saj overjen prepis prve odločbe, ki ji je bil vročen, ni vseboval priloge, zaradi česar je bilo mogoče domnevati, da kolegij članov Komisije ni potrdil popolnega akta, kar naj bi pomenilo kršitev Poslovnika Komisije. Tožeča stranka poleg tega trdi, da so bile s sklepom o spremembi zgolj vročene manjkajoče priloge v prvi odločbi in da ta vsebuje tri nove člene, katerih oštevilčenje se prekriva z oštevilčenjem v prvi odločbi, kar naj bi ustvarjalo zmedo glede vsebine izpodbijane odločbe in bilo v nasprotju z načeloma pravne varnosti in spoštovanja pravice do obrambe.
- 75 Natančneje, na prvem mestu tožeča stranka trdi, da so bile razpredelnice, ki niso bile priložene k prvi odločbi, bistveni element obrazložitve te odločbe, tako da bi bilo treba zaradi njihove ne vključitve v prvo odločbo ugotoviti neobstoj izpodbijane odločbe ali jo vsaj razglasiti za nično. Po mnenju tožeče stranke tako hude napake v prvi odločbi ni mogoče popraviti s sprejetjem sklepa o spremembi.
- 76 Opozoriti je treba, da mora biti v skladu z ustaljeno sodno prakso obrazložitev prilagojena vrsti obravnavanega akta ter mora jasno in nedvoumno izražati razlogovanje institucije, ki je akt sprejela, tako da se lahko zadevne osebe seznanijo z utemeljitvijo sprejetega ukrepa in da lahko pristojno sodišče opravi nadzor. Obveznost obrazložitve je treba presojati glede na okoliščine posameznega primera, zlasti glede na vsebino akta, lastnosti podanih razlogov in interes za pojasnitev, ki ga lahko imajo naslovniki ali druge osebe, ki jih akt neposredno in posamično zadeva. Ni treba, da se v obrazložitvi podrobno navedejo vsa upoštevana dejstva in celotno upošteveno pravo, ker je treba vprašanje, ali obrazložitev akta izpolnjuje zahteve iz člena 15 PJ, presojati ne le ob upoštevanju besedila tega akta, ampak tudi njegovega konteksta in vseh pravnih pravil, ki urejajo zadevno področje (glej v tem smislu sodbi Splošnega sodišča z dne 24. septembra 1996 v zadevi NALOO proti Komisiji, T-57/91, Recueil, str. II-1019, točka 298, in z dne 13. decembra 2001 v združenih zadevah Krupp Thyssen Stainless in Acciai speciali Terni proti Komisiji, T-45/98 in T-47/98, Recueil, str. II-3757, točka 129; glej tudi po analogiji sodbi Sodišča z dne 2. aprila 1998 v zadevi Komisija proti Sytraval in Brink's France, C-367/95 P, Recueil, str. I-1719, točka 63, in z dne 14. oktobra 2010 v zadevi Deutsche Telekom proti Komisiji, C-280/08 P, ZOdl., str. I-9555, točka 131 in navedena sodna praksa).
- 77 Poleg tega je v zvezi s posamičnimi odločbami iz ustaljene sodne prakse razvidno, da je namen obveznosti obrazložitve posamične odločbe – poleg omogočanja sodnega nadzora – zadevnim osebam zagotoviti dovolj informacij za ugotavljanje ali odločba morda vsebuje napako, ki omogoča izpodbijanje njene veljavnosti (glej sodbo Sodišča z dne 29. septembra 2011 v zadevi Elf Aquitaine proti Komisiji, C-521/09 P, ZOdl., str. I-8947, točka 148 in navedena sodna praksa).
- 78 Obrazložitev mora biti torej načeloma sporočena zadevni osebi sočasno z odločbo, ki posega v njen položaj (zgoraj v točki 77 navedena sodba Elf Aquitaine proti Komisiji, točka 149).

- 79 Ugotoviti je treba, da prva odločba ni vsebovala prilog, med katerimi je bilo več razpredelnic, na katere je bilo napoteno v točkah 451 (razpredelnica 13), 513 (razpredelnici 1 in 3), 515 (razpredelnice od 1 do 3), 516 (razpredelnice 9, od 11 do 14 in 16) in 518 (razpredelnice 11, 12 in 14) obrazložitve in v opombah 102 (razpredelnice od 15 do 17), 127 (razpredelnice od 18 do 21), 198 (razpredelnici 22 in 23), 264 (razpredelnici 24 in 25), 312 (razpredelnica 26), 362 (razpredelnica 27), 405 (razpredelnica 28), 448 (razpredelnici 29 in 30) in 563 (vse razpredelnice, priložene k odločbi) prve odločbe. Komisija glede tega trdi, da so bile te razpredelnice pripravljene zaradi lažjega in bolj tekočega pregleda sprememb cen, navedenih v prvi odločbi, in da pomenijo zgolj shematičen prikaz informacij in podatkov iz spisa.
- 80 Zato je treba preveriti, ali je kljub temu, da k prvi odločbi niso bile priložene razpredelnice, ki so navedene zgoraj v točki 79, v upoštevni točki obrazložitve te odločbe, v utemeljitev katerih so bile te razpredelnice omenjene, razlogovanje Komisije jasno in nedvoumno izraženo ter so te točke omogočile tožeči stranki, da se je seznanila z utemeljitvijo sprejetega ukrepa.
- 81 Najprej je treba navesti, enako kot Komisija, da so bile vse razpredelnice, ki so manjkale v prvi odločbi, priložene obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah.
- 82 Poleg tega je treba poudariti, da Komisija v sklepu o spremembi ni spremenila vseh sklicevanj na manjkajoče razpredelnice v prvi odločbi, ampak samo sklicevanja v opombah št. 102, 127, 198, 264, 312, 362, 405 in 448 navedene odločbe.
- 83 Prvič, v zvezi z razpredelnicami od 15 do 17 (ki so omenjene v opombi št. 102 prve odločbe) je treba ugotoviti, da so v njih v skladu s to opombo ponovno navedeni „podatki o spremembah cen ‚pribitkov na dimenzijo‘, ki so bili značilni za industrijo jekla za armiranje betona v Italiji med decembrom 1989 in junijem 2000“. Komisija te razpredelnice omenja v utemeljitev prvega stavka točke 126 obrazložitve prve odločbe, ki se glasi:
- „Med prvim sestankom, za katerega je vedela Komisija (z dne 6. decembra 1989 pri [industrijskemu združenju v Brescii]), so udeleženci soglasno odločili, da bodo s ponedeljkom, 11. decembra 1989, zvišali pribitke na premer za jeklo za armiranje betona v palicah ali zvitkih, namenjeno za italijanski trg (+10 ITL/kg za ‚pribitke‘ od 14 do 30 mm, + 15 ITL/kg za pribitke od 8 do 12 mm, + 20 ITL/kg za pribitke 6 mm; splošno zvišanje 5 ITL/kg za material v zvitkih).“
- 84 Ugotoviti je treba, da je Komisija v tej točki obrazložitve izrecno navedla zvišanja pribitkov na premer za jeklo za armiranje betona, ki so jih določili udeleženci na sestanku z dne 6. decembra 1989, in datum, ko so začeli veljati. Poleg tega je treba glede poznejših zvišanj, ki so v skladu z opombo št. 102 prve odločbe prav tako povzeta v teh razpredelnicah (ker zajemajo obdobja med letoma 1989 in 2000), navesti, da niso navedena v točki 4.1 prve odločbe, na katero se navezuje točka 126 obrazložitve v zvezi z ravnanjem podjetij med letoma 1989 in 1992. Vsekakor so ta zvišanja med drugim navedena tudi v točkah od 126 do 128 in 133 (za leta od 1989 do 1992), 93 in 94 (za leti 1993 in 1994), od 149 do 151, 162 in 163 (za leto 1995), 184 in 185 (za leto 1996), 199, 200 in 213 (za leto 1997), 269 (za leto 1999) in od 296 do 304 (za leto 2000) ter v točkah 439 in 515 obrazložitve prve odločbe.

85 Drugič, v zvezi z razpredelnicami od 18 do 21, omenjenimi v opombi št. 127 prve odločbe, je treba ugotoviti, da so v skladu s to opombo v njih povzeti „podatki o osnovnih cenah po cenikih ali sporočeni zastopnikom za obdobje od konca leta 1989 do konca leta 1992, s katerimi je razpolagala Komisija“. Komisija je te razpredelnice omenila v utemeljitev točke 131 obrazložitve prve odločbe, v kateri je navedeno:

„V zvezi z osnovnimi cenami jekla za armiranje betona v obdobju izvajanja zgoraj navedenega sporazuma je treba omeniti, da sta podjetje IRO in (nekdanje) podjetje Ferriera Valsabbia SpA od 16. aprila 1992 uporabljali ceno 210 ITL/kg, od 1./6. maja 1992 pa ceno 225 ITL/kg. Od 1./8. junija 1992 so podjetje IRO, (nekdanje) podjetje Ferriera Valsabbia SpA, podjetje Acciaieria di Darfo SpA in podjetje Acciaierie e Ferriere Leali Luigi SpA uporabljala ceno 235 ITL/kg.“

86 Zato je treba ugotoviti, da je Komisija ob tem, da se je oprla na pet strani upravnega spisa, ki so omenjene v opombi št. 126 prve odločbe, v tej točki obrazložitve izrecno navedla osnovne cene, ki so jih določila v njej omenjena podjetja, in datum, ko so začele veljati. Poleg tega je treba navesti, da je Komisija v točki 419 obrazložitve prve odločbe menila, da se je prvo ukrepanje, povezano z določanjem osnovnih cen, zgodilo najkasneje 16. aprila 1992. Eventualni podatki v tabelah od 18 do 21 prve odločbe, ki se nanašajo na osnovne cene v obdobju, ki je v skladu z opombo št. 127 prve odločbe trajalo od „konca leta 1989“ do 16. aprila 1992, so zato neupoštevni za razumevanje očitkov Komisije v točki 131 obrazložitve prve odločbe.

87 Tretjič, v zvezi z razpredelnicama 22 in 23, omenjenima v opombi št. 198 prve odločbe, je treba ugotoviti, da so v skladu s to opombo v njiju povzeti „podatki o osnovnih cenah po cenikih ali sporočeni zastopnikom za leti 1993 in 1994, s katerimi je razpolagala Komisija“. Komisija je ti razpredelnici omenila v utemeljitev točke 145 obrazložitve prve odločbe, v kateri je navedeno:

„V skladu z navedbami v telefaksu združenja Federacciai z dne 25. novembra 1994 je 1. decembra 1994 v Brescii potekal nov sestanek, med katerim so bile sprejete odločitve, pojasnjene v drugem telefaksu združenja Federacciai, ki so ga podjetja prejela 5. decembra 1994. Te odločitve so se nanašale na:

- cene jekla za armiranje betona (320 ITL/kg, osnovna, iz Brescie, s takojšnjim učinkom);
- plačila (od 1. januarja 1995 bo maksimalni rok 60/90 dni ob koncu meseca; od 1. marca 1995 bo rok omejen na 60 dni) in rabate;
- proizvodnjo (obveznost vsakega podjetja, da združenju Federacciai pred 7. decembrom 1994 sporoči težo – v tonah – jekla za armiranje betona, ki ga je proizvedlo v septembru, oktobru in novembru 1994).

Podjetje Alfa Acciai Srl je novo osnovno ceno sprejelo 7. decembra 1994. 21. decembra 1994 jo je sprejelo tudi podjetje Acciaieria di Darfo SpA, podjetje Alfa Acciai Srl pa je ponovno potrdilo isto ceno. Osnovna cena podjetja [Lucchini-SP] je bila za januar 1995 prav tako 320 ITL/kg.“

88 Glede tega je treba poudariti, da je Komisija razpredelnice, na katere je napoteno v opombi št. 198 prve odločbe, omenila v utemeljitev navedbe, da je „podjetje Alfa Acciai Srl [...] novo osnovno ceno sprejelo 7. decembra 1994“, „21. decembra 1994 jo je sprejelo tudi podjetje Acciaieria di Darfo SpA, podjetje Alfa Acciai Srl pa je ponovno potrdilo isto ceno“. Navedeni „nova osnovna cena“ in „ista cena“ pa sta bili cena 320 italijanskih lir na kilogram (ITL/kg), ki je bila omenjena v prvi alineji navedene točke obrazložitve. Eventualni podatki v razpredelnicah 22 in 23 prve odločbe v zvezi z osnovnimi cenami za obdobje med letom 1993 in 7. decembrom 1994 torej niso upoštevnii za razumevanje očitkov Komisije iz točke 145 obrazložitve prve odločbe.

89 Četrtrič, v zvezi z razpredelnicama 24 in 25, omenjenima v opombi št. 264 prve odločbe, je treba ugotoviti, da so v skladu s to opombo v njiju povzeti „podatki o osnovnih cenah po cenikih ali sporočeni zastopnikom (za družbo Lucchini Siderurgica pa tudi podatki o mesečnih stanjih) za leto 1995, s katerimi je razpolagala Komisija“. Komisija je ti razpredelnici omenila v utemeljitev točke 174 obrazložitve prve odločbe, v kateri je navedeno:

„Dalje, v dokumentu iz prvih dni oktobra 1995, ki ga ima združenje Federacciai (rokopis tajnice vršilca dolžnosti generalnega direktorja), je navedeno:

- stranke so oporekale plačilom (zato je bilo treba poslati sporočilo o potrditvi trdnosti stališča o plačilih);
- od prejšnjega tedna se je cena jekla za armiranje betona znižala še za 5/10 ITL/kg in znaša okoli 260/270 ITL/kg na območju Brescie, zunaj tega območja pa manj kot 250 ITL/kg;
- zaradi dokaj nejasnega stanja trga je težko oblikovati natančne številke glede cen; in
- od podjetij bi bilo treba zahtevati podatke o naročilih v tednih 39 (od 25. do 29. septembra 1995) in 40 (od 2. do 6. oktobra 1995).“

90 Tako je treba navesti, da je Komisija v točki 174 obrazložitve prve odločbe zgolj povzela vsebino rokopisa tajnice vršilca dolžnosti generalnega direktorja, ki je nastal v oktobru 1995. Glede tega se je Komisija sklicevala na razpredelnici 24 in 25 zgolj v utemeljitev navedbe v tem dokumentu, da je „zaradi dokaj nejasnega stanja trga [...] težko oblikovati natančne številke glede cen“. Zato razpredelnici 24 in 25 nista upoštevni za razumevanje očitkov Komisije iz točke 174 obrazložitve prve odločbe.

91 Petič, v zvezi z razpredelnico 26, omenjeno v opombi št. 312 prve odločbe, je treba ugotoviti, da so v skladu s to opombo v tej razpredelnici povzeti „podatki o osnovnih cenah po cenikih ali sporočeni zastopnikom (za družbo Lucchini Siderurgica pa tudi podatki o mesečnih stanjih) za leto 1996, s katerimi je razpolagala Komisija“. Komisija je to razpredelnico omenila v utemeljitev točke 200 obrazložitve prve odločbe, v kateri je navedeno, da se je „v obdobju od 22. oktobra 1996 do 17. julija 1997 [...] odvijalo vsaj dvanajst sestankov med osebami, ki so bile v podjetjih tržniki, ki so potekali [zlasti] v torek, 22. oktobra 1996, ter na katerih je bila za november 1996 potrjena osnovna cena 230 ITL/kg, iz Brescie, in ohranjena cena 210 ITL/kg izključno za dobave v oktobru“.

92 Zato je treba ugotoviti, da je Komisija kljub temu, da razpredelnica 26 ni bila vključena v prvo odločbo, v točki 200 obrazložitve te odločbe izrecno omenila osnovne cene v zadevnem obdobju in datum, ko so začele veljati.

93 Šestič, razpredelnica 27, omenjena v opombi št. 362 prve odločbe, v skladu s to opombo povzema „podatke o osnovnih cenah po cenikih ali sporočene zastopnikom (za družbo Lucchini Siderurgica pa tudi podatke o mesečnih stanjih) za leto 1997, s katerimi je razpolagala Komisija“. Komisija je to razpredelnico omenila v utemeljitev točke 216 obrazložitve prve odločbe, v kateri je navedeno:

„Kakorkoli, [Lucchini-SP ...], Acciaieria di Darfo SpA, Alfa Acciai Srl, Feralpi Siderurgica Srl, IRO, Riva Prodotti Siderurgici SpA in (nekdanje) Ferriera Valsabbia SpA je sedem podjetij, na katera je naslovljeno sporočilo (z dne 24. novembra 1997) Pierluigija Lealija, katerega predmet je bil ‚dogovor o cenah- dobavah [...]‘. V sporočilu je bilo navedeno: ‚Ceno 270 ITL/kg je brez uspeha zahtevalo le nekaj podjetij, v praksi pa se je cena stabilizirala pri 260 ITL/kg z nekaj manjšimi dvigi, kot so mnogi potrdili na zadnjem sestanku tržnikov. Vendar z delnim zadovoljstvom opažamo, da se je padanje umirilo zaradi kontingentiranja dostav, ki ga vsi spoštujemo in ki ga bodo, kot je bilo dogovorjeno, preverili zunanji nadzorniki, imenovani za to.‘ V nadaljevanju sporočila je bilo navedeno: ‚Ob koncu tega meseca, za katerega je značilno mrtvilo, nujno treba nemudoma trdno vztrajati pri minimalni ceni 260 ITL/kg (kar gotovo ne bo vplivalo na maloštevilne nakupe v tem obdobju). Z načrtovanjem

dogovorjenih dobav za december (–20 % v primerjavi z novembrom) vsekakor lahko ohranimo dogovorjeno raven cen.' G. Pierluigi Leali je sklenil, da je ‚vseeno nujno, da nihče ne sprejme odstopanj od določene minimalne cene (260 ITL/kg)‘.“

94 Tako je iz besedila te točke obrazložitve razvidno, da je Komisija zgolj povzela vsebino v tej točki navedenega sporočila z dne 24. novembra 1997. Razpredelnica 27 zato ni upoštevna za razumevanja očitka Komisije v točki 216 obrazložitve prve odločbe.

95 Sedmič, v zvezi z razpredelnico 28, omenjeno v opombi št. 405 prve odločbe, je treba ugotoviti, da v skladu s to opombo povzema „podatke o osnovnih cenah po cenikih ali sporočene zastopnikom (za družbo Lucchini/Siderpotenza pa tudi podatke o mesečnih stanjih) za leto 1998, s katerimi je razpolagala Komisija“. Komisija je to razpredelnico omenila v utemeljitev točke 241 obrazložitve prve odločbe, v kateri je navedeno:

„Pierluigi Leali je 11. septembra 1998 poslal sporočilo [...], v katerem je bilo glede na (na srečanju z dne 9. septembra 1998) izražen namen ohranitve minimalne cene ‚170 ITL/kg kot izhodišča‘??? opozorjeno na ‚neobičajna ravnanja, in sicer na povprečno 5 ITL/kg nižje cene od določene ravni, to znižanje pa je bilo še večje na nekaterih območjih na jugu‘. Pierluigi Leali je zapisal, da je pri njih ‚dogovorjena minimalna raven ohranjena, zaradi česar je prišlo do zmanjšanja dotoka naročil‘. Na koncu sporočila je bilo navedeno: ‚Upamo, da bo mogoče na sestanku tržnikov ta torek, 15., ugotoviti, da se cene upoštevajo, da se bodo sčasoma lahko dvignile‘.“

96 Tako je iz samega besedila te točke obrazložitve razvidno, da je Komisija zgolj povzela vsebino v tej točki navedenega sporočila z dne 11. septembra 1998. Razpredelnica 28 zato ni upoštevna za razumevanje očitka Komisije v točki 241 obrazložitve prve odločbe.

97 Osmič, v zvezi z razpredelnicama 29 in 30, omenjenima v opombi št. 448 prve odločbe, je treba ugotoviti, da v skladu s to opombo povzemata „podatke o osnovnih cenah po cenikih ali sporočene zastopnikom (za Lucchini/Siderpotenza pa tudi podatke o mesečnih stanjih) za leto 1999, s katerimi je razpolagala Komisija“. Komisija je ti razpredelnici omenila v utemeljitev točke 276 obrazložitve prve odločbe, v kateri je navedeno:

„Dodatne informacije o stanju na trgu jekla za armiranje betona v Italiji v tem obdobju so vsebovane v dokumentu podjetja Leali z dne 10. novembra 1999, zlasti v delu z naslovom ‚Koristi in omejitve tržnega sporazuma iz leta 1999‘, v katerem je navedeno: ‚Osnovni sporazum, ki so ga sklenili nacionalni proizvajalci, je v letu 1999 omogočil preobrat stanja nizkih cen, ki je bilo značilno za dve pretekli poslovni leti (1997 in 1998), in povečanje marže za več kot 50 ITL/kg bruto. Leta 1998 je povprečna bruto marža (prodajna cena – stroški surovin) znašala 70 ITL/kg, v petmesečnem obdobju pa je padla pod ta prag.‘ ‚Sklenjeni sporazum je omogočil, da so se prodajne cene med letom stabilizirale, proizvajalci pa so lahko izkoristili stanje kar zadeva stroške surovin s povečanjem bruto marže za več kot 50 ITL/kg, ki se je tako povzpela na 122 ITL/kg neto‘.“

98 Tako je iz besedila točke 276 obrazložitve prve odločbe razvidno, da je Komisija zgolj povzela vsebino v tej točki navedenega sporočila z dne 10. novembra 1999. Nevključitev razpredelnic 29 in 30 zato ne vpliva na razumevanje očitka Komisije v točki 276 obrazložitve prve odločbe.

99 Devetič, razpredelnica 13, omenjena v točki 451 obrazložitve prve odločbe, je navedena v utemeljitev trditve, da „je treba za leto 1997 [...] ugotoviti, da je bilo za prvo polletje značilno konstantno višanje osnovne cene, določene s protikonkurenčnim sporazumom: cena 190 ITL/kg, določena na sestanku z dne 30. januarja; cena 210 ITL/kg, določena na sestanku z dne 14. februarja; cena 250 ITL/kg, določena na sestanku z dne 10. julija (točka 200 obrazložitve)“, in da se je „v istem obdobju [...] konstantno višala tudi povprečna osnovna cena na trgu, ki je s 170 ITL/kg v januarju narasla na 240 ITL/kg v juliju (priložena razpredelnica 13); septembra istega leta se je povprečna osnovna

cena na trgu še zvišala in dosegla 290 ITL/kg (priložena razpredelnica 13)“. Zato je treba ugotoviti, da je Komisija v tej točki obrazložitve izrecno navedla zvišanja osnovne cene za leto 1997, tako da navedena razpredelnica ni nujna za razumevanje razlogovanja Komisije.

- 100 Desetič, navesti je treba, da se je Komisija v točki 496 obrazložitve prve odločbe (opomba št. 563 prve odločbe) na splošno sklicevala na vse „razpredelnice, priložene k tej odločbi“, da bi utemeljila trditev, da „njene informacije dokazujejo, da so vsa podjetja, ki so v tem postopku, objavljala cenike v zadevnem obdobju“. Vendar je treba poudariti, da točka 496 obrazložitve prve odločbe vsebuje tudi sklicevanja na točke od 419 do 433 obrazložitve te odločbe, v katerih so „navedeni vsi znani dogodki, na katerih so podjetja (tudi združenje) razpravljala o osnovni ceni“. Komisija je glede tega pojasnila, da so bili „nekateri od teh dogodkov navedeni že ob obravnavanju vprašanja soglasja volj (točke od 473 do 475 obrazložitve)“, da je treba „druge dogodke med letoma 1993 in 2000 obravnavati kot usklajevanja“ in da „je bil namen tega usklajevanja vplivati na ravnanje proizvajalcev na trgu in naznaniti nameravano ravnanje vsakega od njih glede dejanskega določanja osnovne cene“. Vse razpredelnice, priložene k prvi odločbi, torej niso nujne za razumevanje očitka Komisije.
- 101 Enajstič, v zvezi s sklicevanjem na razpredelnice od 1 do 3, 9, od 11 do 14 in 16 v točkah 513, 515, 516 in 518 obrazložitve prve odločbe je treba poudariti, da te točke obrazložitve spadajo v pododdelek prve odločbe, v katerem so obravnavani učinki omejevalnih ravnanj na trg, in da iz analize njihove vsebine izhaja, da razpredelnice, ki so navedene v njih, bodisi zgolj povzemajo številčne podatke iz teh točk obrazložitve bodisi niso nujne za razumevanje razlogovanja Komisije glede učinkov omejevalnega sporazuma.
- 102 Glede na zgornje preudarke ni mogoče šteti, da tožeča stranka zaradi nepriložitev razpredelnic, navedenih zgoraj v točki 79, k prvi odločbi ni mogla razumeti očitkov v prvi odločbi.
- 103 Na drugem mestu tožeča stranka opozarja na sodno prakso sodišča Unije, v skladu s katero morata izrek in obrazložitev vročene odločbe ustrezati izreku in obrazložitvi odločbe, ki jo je sprejel kolegij članov Komisije, razen če gre zgolj za pravopisne in slovnične popravke, ki se lahko naknadno vnesejo v akt, ki ga je kolegij dokončno sprejel. V obravnavani zadevi naj bi bila prva odločba, ki je bila vročena tožeči stranki, nepopolna, saj ni vsebovala priloge. Zato naj bi bilo mogoče domnevati, da kolegij članov Komisije ni potrdil celotnega akta, kar bi pomenilo kršitev Poslovnika Komisije, zlasti postopka avtentifikacije in načela kolegialnosti.
- 104 Tožeča stranka je po tem, ko ji je bilo na obravnavi postavljeno vprašanje glede tega, navedla, da umika tožbeni razlog v zvezi s kršitvijo postopka avtentifikacije prve odločbe. V zvezi z zatrjevano kršitvijo načela kolegialnosti je tožeča stranka v bistvu navedla, da se je njen tožbeni razlog nanašal na to, da kolegij članov Komisije ni mogel sprejeti odločitve ob popolnem poznavanju zadeve.
- 105 Glede tega je treba ugotoviti, da bi nepriložitev razpredelnic, navedenih zgoraj v točki 79, k prvi odločbi lahko povzročila njeno nezakonitost le, če ta nepriložitev kolegiju članov Komisije ne bi omogočila, da bi ravnanje iz člena 1 izpodbijane odločbe sankcioniral ob popolnem poznavanju zadeve, torej ne da bi zaradi netočnosti ali izpustitev napačno presodil bistveno vprašanje (glej v tem smislu in po analogiji sodbe Splošnega sodišča z dne 10. julija 1991 v zadevi RTE proti Komisiji, T-69/89, Recueil, str. II-485, točke od 23 do 25; z dne 27. novembra 1997 v zadevi Kaysersberg proti Komisiji, T-290/94, Recueil, str. II-2137, točka 88; z dne 15. marca 2000 v združenih zadevah Cimenteries CBR in drugi proti Komisiji, T-25/95, T-26/95, od T-30/95 do T-32/95, od T-34/95 do T-39/95, od T-42/95 do T-46/95, T-48/95, od T-50/95 do T-65/95, od T-68/95 do T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 in T-104/95, Recueil, str. II-491, točka 742, in z dne 17. februarja 2011 v zadevi Zhejiang Xinshiji Foods in Hubei Xinshiji Foods proti Svetu, T-122/09, neobjavljena v ZOdl., točki 104 in 105).

- 106 Ker so kljub nepriložitvi zgoraj navedenih razpredelnic elementi, na katerih temelji izpodbijana odločba, pravno zadostno izpostavljeni v besedilu te odločbe (glej točke od 81 do 102 zgoraj), ni mogoče zatrjevati, da kolegij članov Komisije ob sprejetju prve odločbe ni bil popolnoma in v celoti seznanjen z elementi, na katerih je temeljil ukrep. Ta izpustitev torej ni mogla povzročiti kršitve postopka sprejetja prve odločbe in s tem omajati njene zakonitosti.
- 107 Na tretjem mestu tožeča stranka trdi, da so bile s sklepom o spremembi zgolj vročene manjkajoče priloge v prvi odločbi in da ta sklep vsebuje tri člene, katerih oštevilčenje naj bi „prekrivalo“ tisto iz prve odločbe. Po eni strani se naj Komisija ne bi mogla izreči o „dopolnilnem in nepopolnem besedilu“, ampak bi se morala izreči o besedilu izpodbijane odločbe kot celoti. Po drugi strani naj bi se člen 2 sklepa o spremembi, v katerem so omenjeni njegovi naslovniki, slabo skladal s členom 2 prve odločbe, v katerem je naveden znesek sankcij. Ta zmeda naj bi bila nesprejemljiva z vidika pravne varnosti in spoštovanja pravice do obrambe.
- 108 Prvič, šteti je treba, da mora pristojnost Komisije za sprejetje nekega akta nujno zajemati tudi pristojnost za spremembo tega akta, pri čemer je treba spoštovati določbe o njeni pristojnosti ter obliko in postopek, ki sta glede tega predvidena v Pogodbi (glej v tem smislu sklepne predloge generalnega pravobranilca M. Tizzana v zadevi, v kateri je bila izrečena sodba Sodišča z dne 13. julija 2004 v zadevi Komisija proti Svetu, C-27/04, ZOdl., str. I-6649, I-6653, točki 134 in 143). Zato je lahko Komisija upravičeno sprejela sklep o spremembi zaradi priložitve manjkajočih razpredelnic k izpodbijani odločbi. Glede tega je treba tudi poudariti, da se je Komisija v uvodu sklepa o spremembi izrecno sklicevala na prvo odločbo, h kateri niso bile priložene priloge ob njenem sprejetju.
- 109 Drugič, v zvezi s trditvijo tožeče stranke glede domnevne zmede, povzročene z izrekom sklepa o spremembi, zadošča ugotoviti, da je iz izreka sklepa o spremembi jasno razvidno, da ta „ne prekriva“ izreka prve odločbe. Tako so v členu 1 sklepa o spremembi, ki je edini, ki vsebuje spremembe prve odločbe, opredeljene ravno te spremembe, ki se nanašajo na (a) besedilo osmih opomb, ki jih ta določba našteva in popravlja, in (b) dodatek razpredelnic, priloženih k sklepu o spremembi, kot prilog k izpodbijani odločbi. Poleg tega so v členu 2 sklepa o spremembi zgolj naštetih naslovniki navedenega sklepa.
- 110 Zato besedilo prve odločbe v povezavi z besedilom sklepa o spremembi ne povzroča zmede, tako da ni dokazana kršitev načel pravne varnosti in spoštovanja pravice do obrambe tožeče stranke, ki naj bi izhajala iz te zmede.
- 111 Prvi tožbeni razlog je treba torej zavrnil.

Drugi tožbeni razlog: nepristojnost Komisije in napačna uporaba prava pri izbiri pravne podlage izpodbijane odločbe

- 112 Tožeča stranka v okviru drugega tožbenega razloga trdi, da je izpodbijana odločba nezakonita, saj naj Komisija po prenehanju veljavnosti Pogodbe ESPJ ne bi imela več pristojnosti za sprejetje izpodbijane odločbe na podlagi člena 65(1) PJ.
- 113 Na prvem mestu, prenehanje veljavnosti Pogodbe ESPJ naj bi nujno pomenilo, da Komisija nima pristojnosti za uporabo določb te pogodbe.
- 114 Prvič, na podlagi členov 54 in 70 Dunajske konvencije o pravu mednarodnih pogodb z dne 23. maja 1969 naj mednarodna pogodba, ki preneha veljati, ne bi več mogla biti podlaga niti za obveznosti niti za pristojnosti, razen če se pogodbenice ne dogovorijo drugače. Člen 65(1) PJ naj bi bilo torej, „tudi kar zadeva njegovo materialnopravno vsebino“, mogoče uporabiti retroaktivno samo, če bi obstajala posebna prehodna določba, ki pa je ni.

- 115 Drugič, Komisija naj se ne bi mogla opreti na „podobnost“ med členom 65 PJ in členom 81 ES, ki naj se ne bi povsem „prekrivala“, da bi si podelila pristojnost in sankcionirala tožečo stranko.
- 116 Tretjič, uporaba Uredbe št. 1/2003 v povezavi s členom 65 PJ medtem ko zadnji ni več veljal naj tudi ne bi pomenila veljavne podlage za naložitev sankcij in naj bi kršila načelo pravne varnosti ter načeli prenesenih pristojnosti in zakonitosti v zvezi s kaznivimi dejanji in kaznimi (*nullum crimen nulla poena sine lege*), saj naj bi iz določb Uredbe št. 1/2003 neizpodbitno izhajalo, da ta uredba Komisiji dovoljuje samo, da naloži globe zaradi kršitev členov 81 ES in 82 ES. Z utemeljitvijo izpodbijane odločbe na členih 7 in 23 Uredbe št. 1/2003 naj bi Komisija, namesto da bi izvršila zgoraj v točki 21 navedeno sodbo SP in drugi proti Komisiji, s katero je bila razglašena ničnost odločbe iz leta 2002, ponovno podaljšala časovno uporabo člena 65(1) PJ, s čimer je očitno kršila pooblastila Sveta.
- 117 Tožeča stranka v repliki dodaja, da načela, ki urejajo časovno sukcesijo pravil, v obravnavani zadevi ne morejo upravičiti uporabe člena 65 PJ za dejansko stanje, ki je nastalo v času veljavnosti tega besedila, saj je uporaba določb, ki ne veljajo več, izključena, če pomeni kršitev načela prenesenih pristojnosti. Trdi tudi, da Komisija ne bi smela začeti novega postopka na podlagi Uredbe št. 1/2003, ker sta njeni pristojnosti za pregon in sankcioniranje zastarali na podlagi člena 25 te iste uredbe.
- 118 Na drugem mestu tožeča stranka trdi, da ker je ob sprejetju sklepa o spremembi Pogodba DEU že veljala, bi morala Komisija izpodbijano odločbo ponovno sprejeti na podlagi te nove pogodbe, kar zahtevajo razlogi v zvezi z načeloma pravne varnosti in ureditvijo časovne sukcesije pravil.
- 119 Komisija najprej v dupliki trdi, da očitek zastaranja njene pristojnosti za ugotovitev in sankcioniranje zadevne kršitve ni bil naveden v tožbi in je nedopusten.
- 120 V skladu s členom 48(2) Poslovnika navajanje novih razlogov med postopkom ni dovoljeno, razen če ti izhajajo iz pravnih in dejanskih okoliščin, ki so se pojavile med postopkom. Vendar je treba razlog, ki pomeni razširitev razloga, ki je bil neposredno ali posredno naveden že prej v tožbi in je z njim tesno povezan, razglasiti za dopusten (sodba Splošnega sodišča z dne 19. septembra 2000 v zadevi Dürbeck proti Komisiji, T-252/97, Recueil, str. II-3031, točka 39, potrjena v pritožbenem postopku s sklepom Sodišča z dne 13. novembra 2001 v zadevi Dürbeck proti Komisiji, C-430/00 P, Recueil, str. I-8547, točka 17). Analogno rešitev je treba uporabiti za očitek, naveden v utemeljitev tožbenega razloga (zgoraj v točki 59 navedena sodba Joynson proti Komisiji, točka 156).
- 121 Nasprotno pa je treba v repliki predstavljen očitek, ki ga ni mogoče šteti za razširitev tožbenega razloga, ker je dejanska in pravna argumentacija, ki jo vsebuje, nova, in ki temelji na okoliščinah, ki so bile tožeči stranki znane ob vložitvi tožbe, razglasiti za nedopusten (sodba Splošnega sodišča z dne 21. oktobra 2010 v zadevi Umbach proti Komisiji, T-474/08, neobjavljena v ZOdl., točka 60).
- 122 V obravnavani zadevi je treba navesti, da očitek zastaranja pristojnosti Komisije za sankcioniranje ni bil naveden v tožbi in ne pomeni razširitve katerega od razlogov, navedenih v njej. Zato je nedopusten.
- 123 Poleg tega je treba v skladu s sodno prakso, na katero je opozorjeno zgoraj v točki 57, kot nedopusten zavreči tudi očitek tožeče stranke v zvezi z začetkom veljavnosti Pogodbe DEU pred sprejetjem sklepa o spremembi, ki ni z ničemer podprt.

Izbira pravne podlage izpodbijane odločbe

- 124 Opozoriti je treba, da so Pogodbe Skupnosti ustvarile nov pravni red, v korist katerega so države na čedalje bolj razširjenih področjih omejile svoje suverene pravice in katerega subjekti so ne samo države članice, temveč tudi njihovi državljani (glej v tem smislu sodbi Sodišča z dne 5. februarja 1963 v zadevi van Gend & Loos, 26/62, Recueil, str. 1, in z dne 15. julija 1964 v zadevi Costa, 6/64, Recueil, str. 1141,

1159; mnenje Sodišča 1/91 z dne 14. decembra 1991, Recueil, str. I-6079, točka 21; zgoraj v točki 21 navedeno sodbo SP in drugi proti Komisiji, točka 70, in sodbo Splošnega sodišča z dne 1. julija 2009 v zadevi ThyssenKrupp Stainless proti Komisiji, T-24/07, ZOdl., str. II-2309, točka 63).

- 125 Institucije imajo v okviru tega pravnega reda le prenesene pristojnosti. Zato je v preambuli aktov Skupnosti navedena pravna podlaga, ki zadevno institucijo pooblašča za delovanje na zadevnem področju. Izbira ustrezne pravne podlage ima namreč ustavnopraven pomen (glej zgoraj v točki 21 navedeno sodbo SP in drugi proti Komisiji, točka 71, in zgoraj v točki 124 navedeno sodbo ThyssenKrupp Stainless proti Komisiji, točka 64 in navedena sodna praksa).
- 126 V obravnavani zadevi je treba ugotoviti, da preambula izpodbijane odločbe vsebuje sklicevanja na določbe Pogodbe ESPJ, in sicer na člene 36 PJ, 47 PJ in 65 PJ, pa tudi omembo Pogodbe ES, Uredbe št. 17, zlasti njenega člena 11, Uredbe št. 1/2003, in sicer njenih členov 7(1), 18 in 23(2), in Uredbe Komisije (ES) št. 2842/98 z dne 22. decembra 1998 o zaslišanju pogodbenic v nekaterih postopkih na podlagi člena [81 ES] in [člena 82 ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 4, str. 204).
- 127 Poleg tega je treba navesti, da je Komisija v obrazložitvi izpodbijane odločbe v točki 1 navedla, da je bila „s to odločbo [...] ugotovljena kršitev člena 65(1) [PJ] in [da je ta odločba] sprejeta na podlagi člena 7(1) Uredbe št. 1/2003“. Komisija je v točki 3 obrazložitve izpodbijane odločbe dodala, da „s to odločbo [...] nalaga globe podjetjem, ki so njeni naslovniki, na podlagi člena 23(2) Uredbe št. 1/2003“.
- 128 Komisija je tako v točki 350 obrazložitve izpodbijane odločbe navedla, da sta po njenem mnenju „člena 7(1) in 23(2) Uredbe št. 1/2003 ustrezni pravni podlagi, ki ji dovoljujeta sprejetje te odločbe“, ter da je „na podlagi člena 7(1) [...] ugotovila kršitev člena 65(1) [PJ] in naslovnikom te odločbe odredila, naj prenehajo z njo, na podlagi člena 23(2) pa jim je naložila globe“ (glej tudi točko 361 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 129 V teh okoliščinah je treba šteti, da ima izpodbijana odločba, s katero je Komisija ugotovila kršitev člena 65(1) PJ in tožeči stranki naložila globo, pravno podlago v členu 7(1) Uredbe št. 1/2003 za ugotovitev kršitve in v členu 23(2) Uredbe št. 1/2003 za naložitev globe.

Pristojnost Komisije za ugotovitev in sankcioniranje kršitve člena 65(1) PJ na podlagi Uredbe št. 1/2003 po prenehanju veljavnosti Pogodbe ESPJ

- 130 Na prvem mestu je treba opozoriti, da mora določba, ki tvori pravno podlago akta in ki pooblašča institucijo Unije za sprejetje zadevnega akta, veljati ob njegovem sprejetju (sodbe Sodišča z dne 4. aprila 2000 v zadevi Komisija proti Svetu, C-269/97, Recueil, str. I-2257, točka 45; z dne 29. marca 2011 v združenih zadevah ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim, C-201/09 P in C-216/09 P, ZOdl., str. I-2239, točka 75, in z dne 29. marca 2011 v zadevi ThyssenKrupp Nirosa proti Komisiji, C-352/09 P, ZOdl., str. I-2359, točka 88; zgoraj v točki 21 navedena sodba SP in drugi proti Komisiji, točka 118, in zgoraj v točki 124 navedena sodba ThyssenKrupp Stainless proti Komisiji, točka 74), kar za člena 7(1) in 23(2) Uredbe št. 1/2003, ki tvorita pravno podlago izpodbijane odločbe, nedvomno drži.
- 131 Na drugem mestu je treba poudariti, da je bil s Pogodbami Skupnosti uveden enotni pravni red, v okviru katerega, kot je izraženo v členu 305(1) ES, je Pogodba ESPJ pomenila posebno ureditev, ki je odstopala od splošnih pravil, uvedenih s Pogodbo ES (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 31. marca 2009 v zadevi ArcelorMittal Luxembourg in drugi proti Komisiji, T-405/06, ZOdl., str. II-771, točka 57, in zgoraj v točki 124 navedeno sodbo ThyssenKrupp Stainless proti Komisiji, točka 75 in navedena sodna praksa).

- 132 Pogodba ESPJ je bila tako na podlagi člena 305(1) ES *lex specialis*, odstopajoč od Pogodbe ES kot *lex generalis* (sodba Sodišča z dne 24. oktobra 1985 v zadevi Gerlach, 239/84, Recueil, str. 3507, točke od 9 do 11; mnenje Sodišča 1/94 z dne 15. novembra 1994, Recueil, str. I-5267, točke od 25 do 27; zgoraj v točki 21 navedena sodba SP in drugi proti Komisiji, točka 111, in zgoraj v točki 124 navedena sodba ThyssenKrupp Stainless proti Komisiji, točka 76, potrjena v pritožbenem postopku z zgoraj v točki 130 navedeno sodbo ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točki 70 in 73).
- 133 Iz tega izhaja, da so glede delovanja skupnega trga pravila Pogodbe ESPJ in vse določbe, sprejete za njeno uporabo, ostale v veljavi kljub Pogodbi ES (zgoraj v točki 132 navedena sodba Gerlach, točka 9; sodba Sodišča z dne 24. septembra 2002 v združenih zadevah Falck in Acciaierie di Bolzano proti Komisiji, C-74/00 P in C-75/00 P, Recueil, str. I-7869, točka 100, in zgoraj v točki 124 navedena sodba ThyssenKrupp Stainless proti Komisiji, točka 77, potrjena v pritožbenem postopku z zgoraj v točki 130 navedeno sodbo ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točki 70 in 73).
- 134 Vendar so se Pogodba ES in določbe, sprejete za njeno uporabo, lahko uporabljale za proizvode iz Pogodbe ESPJ še pred prenehanjem veljavnosti Pogodbe ESPJ, če s tem povezana vprašanja niso bila predmet določb Pogodbe ESPJ ali predpisov, sprejetih na njeni podlagi (sodba Sodišča z dne 15. decembra 1987 v zadevi Deutsche Babcock, 328/85, Recueil, str. 5119, točka 10; zgoraj v točki 133 navedena sodba Falck in Acciaierie di Bolzano proti Komisiji, točka 100; sodba Splošnega sodišča z dne 25. oktobra 2007 v zadevi Ferriere Nord proti Komisiji, T-94/03, neobjavljena v ZOdl., točka 83, in zgoraj v točki 124 navedena sodba ThyssenKrupp Stainless proti Komisiji, točka 78, potrjena v pritožbenem postopku z zgoraj v točki 130 navedeno sodbo ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točki 70 in 73).
- 135 Pogodba ESPJ je na podlagi svojega člena 97 prenehala veljati 23. julija 2002. Zato se je 24. julija 2002 področje uporabe splošne ureditve, ki izhaja iz Pogodbe ES, razširilo na sektorje, ki so bili sprva urejeni s Pogodbo ESPJ (zgoraj v točki 131 navedena sodba ArcelorMittal Luxembourg in drugi proti Komisiji, točka 58, in zgoraj v točki 124 navedena sodba ThyssenKrupp Stainless proti Komisiji, točka 79, potrjeni v pritožbenem postopku z zgoraj v točki 130 navedenima sodbama ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim, točki 59 in 63, in ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točki 70 in 73).
- 136 Čeprav je prehod s pravnega okvira Pogodbe ESPJ na pravni okvir Pogodbe ES s 24. julijem 2002 povzročil spremembo pravnih podlag, postopkov in materialnopravnih pravil, ki se uporabijo, je to del enotnosti in neprekinjenosti pravnega reda Skupnosti in njegovih ciljev (sodba Splošnega sodišča z dne 12. septembra 2007 v zadevi González y Díez proti Komisiji, T-25/04, ZOdl., str. II-3121, točka 55; zgoraj v točki 131 navedena sodba ArcelorMittal Luxembourg in drugi proti Komisiji, točka 59, in zgoraj v točki 124 navedena sodba ThyssenKrupp Stainless proti Komisiji, točka 80, potrjeni v pritožbenem postopku z zgoraj v točki 130 navedenima sodbama ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim, točki 60 in 63, in ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točki 71 in 73).
- 137 Glede tega je treba navesti, da uvedba in ohranjanje sistema svobodne konkurence, v katerem so zagotovljeni normalni pogoji konkurence in ki je zlasti izvor pravil na področju državnih pomoči in omejevalnih sporazumov med podjetji, pomenita enega izmed bistvenih ciljev tako Pogodbe ES kot Pogodbe ESPJ (glej zgoraj v točki 131 navedeno sodbo ArcelorMittal Luxembourg in drugi proti Komisiji, točka 60, in zgoraj v točki 124 navedeno sodbo ThyssenKrupp Stainless proti Komisiji, točka 81 in navedena sodna praksa, potrjeni v pritožbenem postopku z zgoraj v točki 130 navedenima sodbama ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim, točki 60 in 63, in ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točki 71 in 73).
- 138 V tem kontekstu je treba kljub temu, da se pravila Pogodb ESPJ in ES, ki urejajo področje omejevalnih sporazumov, nekoliko razlikujejo, poudariti, da pojma sporazum in usklajeno ravnanje v skladu s členom 65(1) PJ ustrezata pojmom sporazum in usklajeno ravnanje v smislu člena 81 ES ter da

sodišče Unije ti določbi razlaga enako. Tako se uresničevanje cilja neizkrivljene konkurence v sektorjih, ki so prvotno pripadali skupnemu trgu premoga in jekla, ne prekine zaradi prenehanja veljavnosti Pogodbe ESPJ, saj temu cilju v okviru Pogodbe ES sledi ista institucija, to je Komisija, ki je upravni organ, odgovoren za izvajanje in razvoj konkurenčne politike v splošnem interesu Evropske skupnosti (glej zgoraj v točki 131 navedeno sodbo ArcelorMittal Luxembourg in drugi proti Komisiji, točka 61, in zgoraj v točki 124 navedeno sodbo ThyssenKrupp Stainless proti Komisiji, točka 82 in navedena sodna praksa, potrjeni v pritožbenem postopku z zgoraj v točki 130 navedenima sodbama ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim, točki 60 in 63, in ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točki 71 in 73).

- 139 Nепrekinjenost pravnega reda Skupnosti in ciljev, ki urejajo njegovo delovanje, tako zahteva, da Evropska skupnost, ki nasledi Evropsko skupnost za premog in jeklo, za položaje, ki so nastali med veljavnostjo Pogodbe ESPJ, v svojem postopkovnem okviru zagotavlja spoštovanje pravic in obveznosti, ki so bile naložene *ex tempore* državam članicam in posameznikom na podlagi Pogodbe ESPJ in pravil, sprejetih za njeno uporabo. To se zahteva še toliko bolj, ker bi izkrivljanje konkurence kot posledica nespoštovanja pravil glede omejevalnih sporazumov lahko po prenehanju veljavnosti Pogodbe ESPJ razširilo časovne učinke v okviru Pogodbe ES (glej zgoraj v točki 131 navedeno sodbo ArcelorMittal Luxembourg in drugi proti Komisiji, točka 63, in zgoraj v točki 124 navedeno sodbo ThyssenKrupp Stainless proti Komisiji, točka 83 in navedena sodna praksa, potrjeni v pritožbenem postopku z zgoraj v točki 130 navedenima sodbama ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim, točki 62 in 63, in ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točki 72 in 73).
- 140 Sodišče je tako opozorilo tudi, da uspešnost Pogodb ESPJ, ES in DEU za zagotovitev svobodne konkurence omogoča, da je lahko Komisija sankcionirala in še vedno lahko sankcionira vsako ravnanje, ki ustreza dejanskemu stanju iz člena 65(1) PJ in ki je bilo storjeno pred 23. julijem 2002 ali po njem (zgoraj v točki 130 navedeni sodbi ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točke od 65 do 67 in 77, in ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim, točke od 55 do 57 in 65).
- 141 Poleg tega iz sodne prakse izhaja, da je po eni strani treba v skladu z načelom, ki je skupno pravnim sistemom držav članic in katerega izvor sega v rimsko pravo, ob spremembi zakonodaje – razen ob izrecni nasprotni volji zakonodajalca – zagotoviti kontinuiteto pravnih struktur, ter da po drugi strani to načelo velja za spremembe primarnega prava Unije (sodba Sodišča z dne 25. februarja 1969 v zadevi Klomp, 23/68, Recueil, str. 43, točka 13, in zgoraj v točki 130 navedena sodba ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim, točka 63).
- 142 Vendar ne obstaja noben indic, da je zakonodajalec Unije želel, da se lahko za tajno dogovorjena ravnanja, ki jih je prepovedovala Pogodba ESPJ, po prenehanju njene veljavnosti izključi uporaba vseh sankcij (zgoraj v točki 130 navedena sodba ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim, točka 64).
- 143 Sodišče je namreč na eni strani izpostavilo, da so Svet in predstavniki vlad držav članic navedli, da so pripravljene sprejeti vse potrebne ukrepe za soočenje s posledicami prenehanja veljavnosti te pogodbe. Na drugi strani je poudarilo, da je Komisija pojasnila, da mora dati predloge prehodnih določb le, če presodi, da je tak ukrep potreben, in da je glede na veljavna splošna pravna načela presodila, da taka potreba na področju prava omejevalnih sporazumov ni obstajala (zgoraj v točki 130 navedena sodba ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točka 75).
- 144 Iz tega sledi, da tožeča stranka ne more izpeljati tehničnih argumentov iz neobstoja prehodnih določb na tem področju (glej v tem smislu zgoraj v točki 130 navedeno sodbo ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točka 76).

- 145 V teh okoliščinah bi bilo v nasprotju z namenom in koherentnostjo Pogodb ter nezdružljivo s kontinuiteto pravnega reda Unije, če Komisija ne bi imela pristojnosti za zagotovitev enotne uporabe določb, ki se navezujejo na Pogodbo ESPJ in ki učinkujejo tudi po prenehanju njene veljavnosti (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 18. julija 2007 v zadevi Lucchini, C-119/05, ZOdl., str. I-6199, točka 41).
- 146 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba v nasprotju s tem, kar trdi tožeča stranka, Uredbo št. 1/2003, in natančneje njena člena 7(1) in 23(2), razlagati tako, da lahko na njuni podlagi Komisija po 23. juliju 2002 ugotavlja in naloži sankcije za omejevalne sporazume v sektorjih, za katere se *ratione materiae* in *ratione temporis* uporablja Pogodba ESPJ, in to čeprav v zgoraj navedenih določbah te uredbe ni izrecno omenjen člen 65 PJ (glej zgoraj v točki 131 navedeno sodbo ArcelorMittal Luxembourg in drugi proti Komisiji, točka 64, in zgoraj v točki 124 navedeno sodbo ThyssenKrupp Stainless proti Komisiji, točka 84 in navedena sodna praksa, v pritožbenem postopku potrjeni z zgoraj v točki 130 navedenima sodbama ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim, točka 74, in ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točke 72, 73 in 87). Trditve, ki jih glede tega navaja tožeča stranka in s katerimi želi dokazati, da povezana uporaba Uredbe št. 1/2003 in člena 65 PJ, čeprav slednji več ne velja, ni veljavna podlaga za naložitev sankcij in pomeni kršitev načela prenesenih pristojnosti, je treba zato zavrni.
- 147 Poleg tega je treba navesti, da je treba v pravnem redu Unije pravila Pogodbe ES na področju, ki ga je sprva urejala Pogodba ESPJ, uporabljati v skladu z načeli, ki urejajo časovno uporabo prava. V zvezi s tem iz ustaljene sodne prakse izhaja, da čeprav velja, da se postopkovna pravila splošno uporabljajo za vse postopke, ki potekajo, ko ta začnejo veljati, to za materialnopravna pravila ne velja. Zadnje navedena pravila je namreč zaradi zagotavljanja spoštovanja načel pravne varnosti in varstva zaupanja v pravo treba razlagati tako, da se za položaje, ki so nastali, preden so začela veljati, uporabijo le, če je iz njihovega besedila, ciljev ali sistematike jasno razvidno, da jim je treba priznati takšen učinek (sodbi Sodišča z dne 12. novembra 1981 v združenih zadevah Meridionale Industria Salumi in drugi, od 212/80 do 217/80, Recueil, str. 2735, točka 9, in z dne 10. februarja 1982 v zadevi Bout, 21/81, Recueil, str. 381, točka 13; sodba Splošnega sodišča z dne 19. februarja 1998 v zadevi Eyckeler & Malt proti Komisiji, T-42/96, Recueil, str. II-401, točka 55; zgoraj v točki 131 navedena sodba ArcelorMittal Luxembourg in drugi proti Komisiji, točka 65, in zgoraj v točki 124 navedena sodba ThyssenKrupp Stainless proti Komisiji, točka 85, v pritožbenem postopku potrjena z zgoraj v točki 130 navedeno sodbo ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točka 79).
- 148 S tega stališča glede materialnopravnih določb, ki se uporabljajo za pravni položaj, ki je dokončno nastal pred prenehanjem veljavnosti Pogodbe ESPJ, kontinuiteta pravnega reda Unije in zahteve v zvezi z načeloma pravne varnosti in varstva legitimnih pričakovanj nalagajo, da se materialnopravne določbe, sprejete na podlagi Pogodbe ESPJ, uporabljajo za dejansko stanje, ki *ratione materiae* in *ratione temporis* spada na področje njihove uporabe. Okoliščina, da zaradi prenehanja veljavnosti Pogodbe ESPJ zadevni zakonodajni okvir med presojo dejanskega stanja ne velja več, ne spremeni te ugotovitve, ker se ta presoja nanaša na pravni položaj, ki je dokončno nastal, ko so veljale materialnopravne določbe, sprejete na podlagi Pogodbe ESPJ (zgoraj v točki 131 navedena sodba ArcelorMittal Luxembourg in drugi proti Komisiji, točka 66, in zgoraj v točki 124 navedena sodba ThyssenKrupp Stainless proti Komisiji, točka 86, v pritožbenem postopku potrjena z zgoraj v točki 130 navedeno sodbo ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točka 79; glej v tem smislu tudi zgoraj v točki 134 navedeno sodbo Ferriere Nord proti Komisiji, točka 96).
- 149 V obravnavani zadevi je treba v zvezi z materialnopravnimi pravili ugotoviti, da se izpodbijana odločba nanaša na pravni položaj, ki je dokončno nastal pred prenehanjem veljavnosti Pogodbe ESPJ 23. julija 2002, saj naj bi obdobje kršitev trajalo od 6. decembra 1989 do 4. julija 2000 (glej točko 37 zgoraj). Ker ne obstaja retroaktivni učinek materialnega konkurenčnega prava, ki velja od 24. julija 2002, je treba ugotoviti, da člen 65(1) PJ pomeni materialnopravno pravilo, ki se uporabi in ki ga je Komisija dejansko uporabila v izpodbijani odločbi, pri čemer je treba spomniti, da prav iz narave *lex generalis* Pogodbe ES glede na Pogodbo ESPJ, ki je omenjena v členu 305 ES, izhaja, da je na podlagi načela *lex*

specialis derogat legi generali posebna ureditev, ki je izšla iz Pogodbe ESPJ in iz pravil, sprejetih za njeno uporabo, edina, ki se uporabi za položaje, nastale pred 24. julijem 2002 (glej v tem smislu zgoraj v točki 131 navedeno sodbo ArcelorMittal Luxembourg in drugi proti Komisiji, točka 68, in zgoraj v točki 124 navedeno sodbo ThyssenKrupp Stainless proti Komisiji, točka 89, v pritožbenem postopku potrjeni z zgoraj v točki 130 navedenima sodbama ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim, točka 77, in ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točka 79).

- 150 Zato tožeča stranka ne more utemeljeno zatrjevati, da načelo zakonitosti v zvezi s kaznivimi dejanji in kaznimi pomeni, da mora materialnopravna določba, za kršitev katere je naložena sankcija, veljati ne samo ob storitvi nezakonitega ravnanja, ampak tudi ob sprejetju odločbe, s katero je izrečena sankcija.
- 151 Poleg tega je Sodišče opozorilo, da načelo zakonitosti v zvezi s kaznivimi dejanji in kaznimi, kot je določeno zlasti v členu 49(1) Listine o temeljnih pravicah, zahteva, da so v ureditvi Unije jasno opredeljene kršitve in sankcije (glej zgoraj v točki 130 navedeno sodbo ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točka 80 in navedena sodna praksa).
- 152 Poleg tega načelo pravne varnosti zahteva, da taka ureditev zainteresiranim subjektom omogoči, da se natančno seznanijo z obsegom obveznosti, ki jim jih nalaga, in da se lahko nedvoumno seznanijo s svojimi pravicami in obveznostmi ter ukrepajo v skladu z njimi (glej zgoraj v točki 130 navedeno sodbo ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točka 80 in navedena sodna praksa).
- 153 Ker so bile v Pogodbah že pred storitvijo dejanj jasno opredeljene kršitve ter vrsta in višina sankcij, ki se lahko naložijo zanje, namen navedenih načel ni omogočiti podjetjem, da se lahko zaradi poznejših sprememb pravnih podlag in postopkovnih določb izognejo vsakršni sankciji za svoje pretekle kršitve (zgoraj v točki 130 navedeni sodbi ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim, točka 70, in ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točka 83).
- 154 Navesti je treba, da skrbno podjetje v položaju tožeče stranke v nobenem trenutku ne bi moglo prezreti posledic svojega ravnanja niti se zanašati na to, da se bo zaradi prehoda s pravnega okvira Pogodbe ESPJ na pravni okvir Pogodbe ES mogoče izogniti vsakršnim sankcijam zaradi kršitev člena 65 PJ, storjenih v preteklosti (zgoraj v točki 130 navedeni sodbi ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim, točka 73, in ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točka 86).
- 155 Poleg tega je bila izpodbijana odločba sprejeta na podlagi členov 7(1) in 23(2) Uredbe št. 1/2003 po postopku, ki je bil izveden v skladu z uredbama št. 17 in št. 1/2003. Določbe v zvezi s pravno podlago in postopkom, ki je pripeljal do sprejetja izpodbijane odločbe, spadajo k postopkovnim pravilom v smislu sodne prakse, navedene zgoraj v točki 147. Ker je bila izpodbijana odločba sprejeta po prenehanju veljavnosti Pogodbe ESPJ, je Komisija upravičeno uporabila pravila iz Uredbe št. 1/2003 (glej zgoraj v točki 131 navedeno sodbo ArcelorMittal Luxembourg in drugi proti Komisiji, točka 67, in zgoraj v točki 124 navedeno sodbo ThyssenKrupp Stainless proti Komisiji, točka 87 in navedena sodna praksa, v pritožbenem postopku potrjeni z zgoraj v točki 130 navedenima sodbama ArcelorMittal Luxembourg proti Komisiji in Komisija proti ArcelorMittal Luxembourg in drugim, točka 74, in ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točka 90; glej v tem smislu tudi zgoraj v točki 134 navedeno sodbo Ferriere Nord proti Komisiji, točka 96).
- 156 Zato je treba ta tožbeni razlog zavriniti.

Tretji tožbeni razlog: kršitev pravice tožeče stranke do obrambe in napačna uporaba prava

- 157 Tožeča stranka s tem tožbenim razlogom nasprotuje temu, da se pred sprejetjem izpodbijane odločbe postopek ni ponovno odprl in da ni bilo poslano novo obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, in zatrjuje, da je bilo v obravnavani zadevi napačno uporabljeno načelo *lex mitior*.
- 158 Najprej, Komisija v dupliki trdi, da je tožeča stranka v repliki navedla očitke, ki jih tožba ne vsebuje, v zvezi z domnevno neveljavnostjo aktov, ki so bili sprejeti pred odločbo iz leta 2002, zatrjevanim neobstojem preiskave glede učinkov omejevalnega sporazuma na trgovino med državami članicami in domnevno kršitvijo upravičenj, ki jih nacionalnim organom priznava Uredba št. 1/2003.
- 159 Ob upoštevanju sodne prakse, na katero je bilo opozorjeno zgoraj v točkah 120 in 121, je treba najprej šteti, da je treba očitek, ki se nanaša na neveljavnost aktov, sprejetih pred odločbo iz leta 2002, obravnavati kot razširitev očitka, da Komisija ni mogla zakonito sprejeti izpodbijane odločbe brez ponovnega odprtja upravnega postopka, in da je zato dopusten.
- 160 Dalje, očitek v zvezi z domnevnim neobstojem preiskave glede vplivov omejevalnega sporazuma na trgovino med državami članicami je bil podan že v tožbi in se navezuje na trditve iz drugega dela tega tožbenega razloga, da člen 81(1) ES določa dodaten pogoj, nanašajoč se na prizadetost trgovine med državami članicami, v primerjavi z enakovredno določbo Pogodbe ESPJ. Zato je prav tako dopusten.
- 161 Nazadnje, očitek v zvezi z domnevno kršitvijo upravičenj, ki so priznana nacionalnim organom z Uredbo št. 1/2003, ni bil podan v tožbi in ne pomeni razširitve očitka, ki bi bil naveden v njej. Zato ni dopusten.

Prvi del: očitek, da ni bil ponovno odprt upravni postopek in da ni bilo poslano novo obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah

- 162 Tožeča stranka trdi, da je Komisija kršila njeno pravico do obrambe, ker pred ponovnim sprejetjem izpodbijane odločbe ni ponovno odprla upravnega postopka in ji ni poslala novega obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah.
- 163 Opozoriti je treba, da člen 27(1) Uredbe št. 1/2003 določa:

„Pred izdajo odločb po členih 7, 8, 23 ali členu 24(2) Komisija podjetjem ali podjetniškim združenjem, podrejenim postopkom, ki jih vodi Komisija, da priložnost za zaslišanje v zvezi z zadevami, proti katerim Komisija ugovarja. Odločbe Komisije temeljijo samo na ugovorih, h katerim so zadevne stranke imele priložnost dati pojasnila. Pritožniki so v tesni povezavi s postopki.“

- 164 Poleg tega iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je upoštevanje pravice do obrambe v vseh postopkih, ki lahko pripeljejo do kazni, zlasti glob ali denarnih kazni, temeljno načelo prava Unije, ki ga je treba upoštevati tudi, če gre za postopek upravne narave. V zvezi s tem je obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah procesno jamstvo, ki uporablja temeljno načelo prava Unije, s katerim se zahteva spoštovanje pravice do obrambe v katerem koli postopku. To načelo zlasti zahteva, da mora obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki ga Komisija naslovi na podjetje, ki mu namerava naložiti sankcijo zaradi kršitve pravil o konkurenci, vsebovati bistvene elemente v zvezi s tem podjetjem, kot so očitano dejanje, njegova kvalifikacija in dokazi, na katere se opira Komisija, da bi lahko to podjetje v upravnem postopku, uvedenim zoper njega, učinkovito navajalo svoje trditve (glej v tem smislu sodbi Sodišča z dne 3. septembra 2009 v združenih zadevah Papierfabrik August Koehler in drugi proti Komisiji, C-322/07 P, C-327/07 P in C-338/07 P, ZOdl., str. I-7191, točki 34 in 36 in navedena sodna praksa, ter Prym in Prym Consumer proti Komisiji, C-534/07 P, ZOdl., str. I-7415, točke od 26 do 28).

- 165 Spoštovanje pravice do obrambe namreč zahteva, da se zadevnemu podjetju v upravnem postopku omogoči, da učinkovito predstavi svoje stališče glede resničnosti in upoštevnosti zatrjevanih dejstev in okoliščin ter glede dokumentov, ki jih Komisija navaja v utemeljitev svoje trditve, da je to podjetje storilo kršitev (glej sodbo Sodišča z dne 7. januarja 2004 v združenih zadevah Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, Recueil, str. I-123, točka 66 in navedena sodna praksa).
- 166 Na prvem mestu tožeča stranka trdi, da tudi ob predpostavki, da je napako Komisije pri izbiri pravne podlage za odločbo mogoče obravnavati kot zgolj kršitev postopka, enostranska ponovna preučitev norm, ki se uporabijo v obravnavani zadevi, v skladu z načelom *lex mitior* in točko 5 pod naslovom III te odločbe, „Pravna presoja“, pomeni kršitev člena 27 Uredbe št. 1/2003. Od tožeče stranke naj namreč ne bi bilo zahtevano, naj se kakorkoli opredeli glede analize in povezane uporabe člena 65 PJ in člena 81 ES, saj razlogovanje Komisije pa ni bilo vključeno v obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ampak zgolj v dodatno obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki je takrat še „veljalo“.
- 167 Uvodoma je treba navesti, da se točka 5 izpodbijane odločbe nanaša na pravne posledice prenehanja veljavnosti Pogodbe ESPJ ob upoštevanju zgoraj v točki 21 navedene sodbe SP in drugi proti Komisiji.
- 168 V tej točki se je Komisija najprej sklicevala na Sporočilo o nekaterih vidikih obravnavanja zadev konkurence, ki izhajajo iz prenehanja veljavnosti Pogodbe ESPJ (UL 2002, C 152, str. 5), in na dodatno obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, v katerem je zadevna podjetja obvestila, da namerava uporabiti pristop, omenjen v prvonavedenem sporočilu. Spomnila je tudi na obrazložitev zgoraj v točki 21 navedene sodbe SP in drugi proti Komisiji in na to, da je zadevnim podjetjem sporočila namen o ponovnem sprejetju odločbe po tem, ko je Splošno sodišče razglasilo ničnost odločbe iz leta 2002, tako da bo popravila pravno podlago (točke od 342 do 351 obrazložitve izpodbijane odločbe). V nadaljevanju je Komisija pojasnila razliko med izbiro pravne podlage, ki jo pooblašča za sprejetje akta, in določitvijo postopkovnih pravil in materialnopravnih pravil (točke od 353 do 376 obrazložitve izpodbijane odločbe). V zvezi z izbiro pravne podlage je navedla razloge, zakaj je menila, da je ostala pristojna za preganjanje kršitev pravil o konkurenci v sektorjih s področja uporabe Pogodbe ESPJ. V zvezi s postopkovnimi pravili je Komisija opozorila, da se uporabijo tista postopkovna pravila, ki veljajo ob sprejetju akta. Nazadnje je Komisija v zvezi z materialnopravnimi pravili izpostavila načela, s katerimi je urejena časovna sukcesija pravil, na podlagi katerih je mogoče uporabiti materialnopravne določbe, ki ob sprejetju akta ne veljajo več, ki so omejena z načelom *lex mitior*.
- 169 Prvič, tožeča stranka ne more utemeljeno zatrjevati, da od nje nikoli ni bilo zahtevano, naj se opredeli glede „analize in povezane uporabe“ člena 65 PJ in člena 81 ES. Čeprav obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, sprejeto pred prenehanjem veljavnosti Pogodbe ESPJ, res ni vsebovalo navedb v zvezi s posledicami prenehanja veljavnosti Pogodbe ESPJ in preučitve člena 65 PJ in člena 81 ES z vidika načela *lex mitior*, so bile v dodatnem obvestilu o možnih kršitvah, sprejetem po prenehanju veljavnosti Pogodbe ESPJ, obravnavane ravno te posledice za obravnavano zadevo.
- 170 Tako je Komisija v točki 11 dodatnega obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah navedla, da sta dve določbi ESPJ, ki bi ju bilo mogoče *in abstracto* šteti za manj ugodni od enakovrednih določb Pogodbe ES, člen 65(1) PJ v primerjavi s členom 81(1) ES in člen 65(5) PJ v primerjavi s členom 15 Uredbe št. 17. Komisija je v točkah od 12 do 15 tega obvestila preučila zadevne določbe z vidika obravnavanega dejanskega stanja in ugotovila, da v obravnavani zadevi Pogodba ES *in concreto* ne bi bila bolj ugodna kot Pogodba ESPJ in da se zato ni mogoče utemeljeno sklicevati na načelo *lex mitior* z namenom nasprotovanja temu, da za dejansko stanje obravnavane zadeve uporabi materialno pravo iz Pogodbe ESPJ.
- 171 Drži, da Komisija v dodatno obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah ni vključila navedb v zvezi z vprašanjem, ali bi bilo mogoče člen 65(2) PJ, ki se nanaša na izvzetje nekaterih sporazumov, *in abstracto* šteti za manj ugoden kot člen 81(3) ES. Vendar, prvič, je ta izpust pojasnjen s tem, da je

Komisija v točki 11 tega obvestila (glej točko 170 zgoraj) menila, da je mogoče zgolj odstavka 1 in 5 člena 65 PJ *in abstracto* šteti za manj ugodna od te določbe Pogodbe ES. Drugič, Komisija je v točki 6 dodatnega obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah navedla, da se člen 65(2) PJ v obravnavani zadevi ne uporabi iz razlogov, navedenih v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah. Tožeča stranka zato ne more utemeljeno zatrjevati, da bi, če bi imela možnost, lahko dokazala, da bi lahko nekatera njena ravnanja v zvezi s cenami imela pozitiven učinek za stranke podjetja SP. Iz dodatnega obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah je namreč razvidno, da je Komisija menila, da je bil edini namen omejevalnega sporazuma v obravnavani zadevi omejiti konkurenco in da zanj ni moglo veljati nobeno izvzetje.

- 172 Glede tega je Splošno sodišče v zgoraj v točki 21 navedeni sodbi SP in drugi proti Komisiji navedlo, da mora določba, ki predstavlja pravno podlago akta, veljati v trenutku njegovega sprejetja in da je člen 65(4) in (5) PJ v skladu s členom 97 PJ prenehal veljati 23. julija 2002, tako da Komisija na podlagi navedenih določb, ki v trenutku sprejetja izpodbijane odločbe v tisti zadevi niso več veljale, ni mogla biti pristojna za ugotovitev kršitve člena 65(1) PJ in za naložitev glob podjetjem, ki naj bi sodelovala pri navedeni kršitvi. Splošno sodišče torej ni obravnavalo vsebine spora in se ni opredelilo glede veljavnosti procesnih aktov pred njenim sprejetjem.
- 173 Ker v skladu z ustaljeno sodno prakso razglasitev ničnosti akta Unije ne vpliva nujno na pripravljalne akte in se postopek za nadomestitev akta, razglašenega za ničnega, načeloma lahko nadaljuje prav od tam, kjer je nastala nezakonitost (sodbi Sodišča z dne 12. novembra 1998 v zadevi Španija proti Komisiji, C-415/96, Recueil, str. I-6993, točki 31 in 32, in z dne 15. oktobra 2002 v združenih zadevah Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, od C-250/99 P do C-252/99 P in C-254/99 P, Recueil, str. I-8375, točka 73; glej sodbi Splošnega sodišča z dne 15. oktobra 1998 v zadevi Industrie des poudres sphériques proti Svetu, T-2/95, Recueil, str. II-3939, točka 91, in z dne 25. junija 2010 v zadevi Imperial Chemical Industries proti Komisiji, T-66/01, ZOdl., str. II-2631, točka 125 in navedena sodna praksa), je treba šteti, da zgoraj v točki 21 navedena sodba SP in drugi proti Komisiji ni vplivala na zakonitost obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah in dodatnega obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah in da je Komisija lahko upravičeno nadaljevala postopek prav od tam, kjer je nastala nezakonitost, torej ob sprejetju odločbe iz leta 2002.
- 174 Drugič, opozoriti je treba, da je Komisija 30. junija 2008 tožeči stranki in drugim zadevnim podjetjem tudi poslala dopis, v katerem jih je obvestila o svojem namenu za ponovno sprejetje odločbe s popravkom pravne podlage glede na tisto, ki jo je izbrala za odločbo iz leta 2002. V tem dopisu, v katerem niso bili formulirani očitki zoper podjetja - naslovnike, je Komisija izrazila namen za ponovno sprejetje odločbe po razglasitvi ničnosti odločbe iz leta 2002 z zgoraj v točki 21 navedeno sodbo SP in drugi proti Komisiji in je ponovno navedla preudarke v zvezi z načelom *lex mitior*, ob tem pa dodala, da je bilo področje uporabe člena 65(2) PJ ožje od področja uporabe člena 81(3) ES. Glede tega je navedla, tako kot je omenila tudi v točki 6 dodatnega obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, da se v obravnavani zadevi vseeno ne uporabi nobena od teh dveh določb. Vendar tožeča stranka celo v odgovoru na ta dopis ni navedla pripomb niti predlagala dokazov za to, da so bili izpolnjeni pogoji za izjemo, določeni v členu 81(3) ES.
- 175 Iz zgornjih preudarkov izhaja, da tožeča stranka ne more utemeljeno zatrjevati, da je bila kršena njena pravica do obrambe iz razloga, da od nje ni bilo zahtevano, naj se opredeli glede „analize in povezane uporabe“ člena 65 PJ in člena 81 ES.
- 176 Na drugem mestu, tožeča stranka ne more utemeljeno zatrjevati, da dopisa Komisije z dne 30. junija 2008 ni mogoče šteti za veljavno obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, saj naj ne bi izpolnjeval pogoje zanj, ko pa je zlasti zelo jedrnat in je v njem določen enomesečni rok za odgovor nanj, ki tako odstopa od dvomesečnega roka, ki je običajno določen za odgovor na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah.

- 177 Navesti je treba – enako kot Komisija in kot je bilo navedeno že v točki 174 zgoraj – da dopis z dne 30. junija 2008 ni vseboval novih očitkov, ampak se je želelo z njim obvestiti zadevna podjetja o namenu Komisije za ponovno sprejetje odločbe po popravku pravne podlage. Iz sodne prakse pa izhaja, da kadar se Komisija po razglasitvi ničnosti odločbe s področja konkurence odloči, da bo popravila ugotovljene nezakonnosti in sprejela enako odločbo brez teh nezakonnosti, se ta odločba nanaša na iste očitke, o katerih so se podjetja že izrekla (zgoraj v točki 173 navedena sodba Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, točka 98).
- 178 Ker dopis z dne 30. junija 2008 ni bil obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, kar je poleg tega razvidno iz točk 6, 122, 123, 390 in 391 izpodbijane odločbe, so trditve tožeče stranke, da, prvič, je Komisija kršila njeno pravico do obrambe s tem, da ji je določila zgolj enomesečni rok za vložitev pripomb, in drugič, da je takšno obvestilo preveč jedrnato, neupoštevne.
- 179 Na tretjem mestu tožeča stranka trdi, da je bila kršena njena pravica do obrambe, ker Komisija ni počakala na njeno opredelitev in ji je poslala zahtevo po informacijah glede njenega prometa preden se je iztekel rok, ki ga je sama določila za vložitev pripomb. Takšna zahteva pa naj bi običajno pomenila „zadnje fazo“ pred sprejetjem odločbe.
- 180 Glede tega je treba najprej navesti, da Komisiji ni bilo treba čakati na opredelitev zadevnih podjetij, preden bi lahko nanje naslovila zahtevke za informacije v skladu s členom 18(2) Uredbe št. 1/2003. Dalje, s samim dejstvom, da je Komisija na tožečo stranko naslovila zahtevo po informacijah 24. julija 2008, torej istega dne ko ji je ta poslala svoje pripombe o dopisu z dne 30. junija 2008, ni mogoče dokazati, da Komisija ni upoštevala argumentov, ki jih je navedla tožeča stranka v teh pripombah. Tezo tožeče stranke poleg tega izpodbija dejstvo, da je Komisija v točkah od 388 do 394 izpodbijane odločbe izrecno odgovorila na pripombe, ki so jih zainteresirana podjetja navedla v odgovor na dopis z dne 30. junija 2008.
- 181 Ob upoštevanju vseh zgornjih preudarkov je trditev tožeče stranke, ki temelji na domnevni neuporabi, za ta primer, razlogovanja Splošnega sodišča v zgoraj v točki 131 navedeni sodbi ArcelorMittal Luxembourg in drugi proti Komisiji in v zgoraj v točki 124 navedeni sodbi ThyssenKrupp Stainless proti Komisiji, neupoštevna. Najprej, iz zgoraj navedenega izhaja, da tožeči stranki v obravnavani zadevi niso bila odvzeta procesna jamstva. Dalje, Komisija na tožeča stranko ni bila dolžna nasloviti novega obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah. Nazadnje, tožeča stranka napačno zatrjuje, da ni imela možnosti navesti pripomb glede analize in povezane uporabe člena 65 PJ in člena 81 ES.
- 182 Zato je treba prvi del tretjega tožbenega razloga zavriniti.

Drugi del: napačna uporaba prava zaradi uporabe člena 65(1) PJ kot bolj ugodnega pravila od člena 81 ES

- 183 Tožeča stranka v okviru drugega dela tega tožbenega razloga trdi, da je Komisija napačno uporabila pravo, ker je uporabila člen 65(1) PJ namesto člena 81(1) ES. Komisija naj bi štela za dano, da je bil *lex mitior* v obravnavani zadevi člen 65(1) PJ, in to kljub temu, da člen 81(1) ES v primerjavi s členom 65(1) PJ določa dodatni pogoj, ki se nanaša na prizadetost trgovine med državami članicami.
- 184 Tožeča stranka glede tega izpodbija presojo Komisije, v skladu s katero bi kršitev, ki jo pripisuje tožeči stranki, vsekakor lahko prizadela trgovino med državami članicami. Meni, da pogoji, ki jih je določila Komisija v Smernicah o konceptu vpliva na trgovino iz členov 81 [ES] in 82 [ES] (UL 2004, C 101, str. 81), za ugotavljanje obstoja merila škodovanja trgovini med državami članicami, v obravnavani zadevi niso izpolnjeni.

- 185 Najprej, ob upoštevanju točk od 169 do 175 zgoraj je treba zavrniti trditev tožeče stranke, da je bila kršena njena pravica do obrambe s tem, da ni bil odprt nov postopek za preučitev učinkov zadevnega omejevalnega sporazuma.
- 186 Opozoriti je treba, da je Sodišče razsodilo, da lahko sklep, sporazum ali ravnanje prizadene trgovino med državami članicami le, če je na podlagi vseh objektivnih pravnih in dejanskih elementov z zadostno verjetnostjo mogoče predvideti, da bi neposredno ali posredno, dejansko ali potencialno vplival na menjavo med državami članicami in to tako, da bi lahko oviral uresničitev enotnega trga med državami članicami. Poleg tega ta vpliv ne sme biti zanemarljiv (glej sodbi Sodišča z dne 23. novembra 2006 v zadevi Asnef-Equifax in Administración del Estado, C-238/05, ZOdl., str. I-11125, točka 34 in navedena sodna praksa, in z dne 24. septembra 2009 v združenih zadevah Erste Group Bank in drugi proti Komisiji, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P in C-137/07 P, ZOdl., str. I-8681, točka 36).
- 187 Tako gre po navadi za vpliv na trgovino znotraj Skupnosti takrat, ko je izpolnjenih več predpostavk, ki ne bi bile nujno odločilne, če bi se upoštevale posamezno. Za ugotovitev, ali omejevalni sporazum bistveno prizadene trgovino med državami članicami, ga je treba preučiti v njegovem gospodarskem in pravnem kontekstu (zgoraj v točki 186 navedena sodba Erste Group Bank in drugi proti Komisiji, točka 37; glej zgoraj v točki 186 navedeno sodbo Asnef-Equifax in Administración del Estado, točka 35 in navedena sodna praksa).
- 188 Poleg tega je Sodišče že razsodilo, da dejstvo, da se omejevalni sporazum nanaša zgolj na trženje proizvodov v eni sami državi članici, ne zadostuje za izključitev možnosti, da bi bila lahko prizadeta trgovina med državami članicami. Omejevalni sporazum, ki se nanaša na celotno ozemlje države članice, namreč po svoji naravi utrjuje ločevanje trgov na nacionalni podlagi, tako da ovira gospodarsko prepletenost, ki jo uresničuje Pogodba ES (glej zgoraj v točki 186 navedeni sodbi Erste Group Bank in drugi proti Komisiji, točka 38, in Asnef-Equifax in Administración del Estado, točka 37 in navedena sodna praksa).
- 189 Navesti je treba, da se je Komisija v okviru določitve *lex mitior* v točkah od 373 do 375 in od 385 do 387 obrazložitve izpodbijane odločbe sklicevala na te elemente: (a) z zadevnim omejevalnim sporazumom je bilo zajeto celotno italijansko ozemlje, na katerem je bilo med obdobjem trajanja omejevalnega sporazuma proizvedeno med 29 in 43 % jekla za armiranje betona, proizvedenega v Skupnosti; (b) izvoz (iz Italije) v primerjavi z vsemi dobavami (v Italiji in izvoz) je bil vedno znaten (med 6 in 34 % v obdobju kršitve); (c) okoliščini, da, prvič, so se zaradi sodelovanja združenja podjetij Federacciai, od decembra 1989 do julija 1998, učinki omejevalnega sporazuma razširili na vse italijanske proizvajalce jekla za armiranje betona, in drugič, je omejevalni sporazum v času, ko združenje Federacciai ni sodelovalo pri njem, vsekakor vključeval glavna italijanska podjetja, katerih skupni tržni delež je znašal 80 %; (d) vsaj dve podjetji, ki sta bili pomembni članici omejevalnega sporazuma, sta bili dejavni kot proizvajalca na vsaj še enem drugem geografskem trgu jekla za armiranje betona; (e) za omejevalni sporazum je bilo tudi značilno, da je bil z njim – kot enakovredni ukrep začasnemu in usklajenemu zmanjšanju proizvodnje – zajet usklajen izvoz zunaj italijanskega ozemlja, in (f) delež Italije v trgovini znotraj Skupnosti se je gibal med 32,5 % v letu 1989 in 18,1 % v letu 2000, najmanjši pa je znašal 13,4 % v letu 1998. Tožeča stranka pa teh elementov ne prereka.
- 190 Na prvem mestu, ob upoštevanju sodne prakse, navedene zgoraj v točki 188, trditve tožeče stranke, da je geografsko upošteven trg v obravnavani zadevi izključno italijansko ozemlje, ni mogoče sprejeti.
- 191 Na drugem mestu tožeča stranka trdi, da ni nobenega dokaza za to, da so ona in druge družbe, ki so naslovnice izpodbijane odločbe, razpravljale o cenah, ki so veljale v drugih državah članicah, ali spremljale ravnanje konkurentov v tujini ali izvajale protikonkurenčne pritiske nad njimi. Vendar je ta trditev neupoštevna, ker ob upoštevanju tega, da so s pojmom prizadetosti trgovine zajeti potencialni

vplivi, ni odločilno, ali podjetja, ki sodelujejo pri omejevalnem sporazumu, sprejmejo ukrepe za zaščito pred konkurenti iz drugih držav članic (glej točki 79 in 80 Smernic o konceptu vpliva na trgovino iz členov 81 [ES] in 82 [ES]).

- 192 Na tretjem mestu tožeča stranka trdi, da je obstoj dejanske ali potencialne škode odvisen tudi od naravnih ovir za menjavo na trgu. V obravnavani zadevi naj bi te ovire pomenil zelo majhen potencial za trgovino z jeklom za armiranje betona zaradi različnih homologacijskih standardov. Odločitev tujih podjetij, da ne bodo imela poslovnih enot v Italiji, naj bi bila torej posledica nacionalne narave trgov in ne protikonkurenčnega ravnanja. Glede tega je treba enako kot Komisija šteti, da raznolikost pravil na področju homologacije ni mogla pomeniti dovolj velike ovire za izključitev potencialne škode, ker sta bila kljub tej raznolikosti raven izvoza iz Italije in delež izvoza v primerjavi z vsemi dobavami v obravnavanem obdobju velika (točke 26, 48 in 375 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 193 Na četrtem mestu tožeča stranka trdi, da je treba navedbo Komisije v točki 375 in naslednjih obrazložitve izpodbijane odločbe, da je obstajal usklajen izvoz iz italijanskega ozemlja, povezati z navedbo v točki 183 obrazložitve izpodbijane odločbe, da države članice Evropske skupnosti za premog in jeklo niso bile zajete z usklajenim uvozom. Vendar ta navedba, tudi če bi bila resnična, ob upoštevanju vseh elementov, na katere je bilo opozorjeno zgoraj v točki 189, ne more biti dokaz za eventualni neobstoj prizadetosti trgovine med državami članicami.
- 194 Na petem mestu, navedba tožeče stranke v zvezi s tem, da je ob sprejetju sklepa o spremembi že veljala Pogodba DEU in da je člen 101(1) PDEU namenjen sankcioniranju zgolj tistih omejevalnih sporazumov, ki lahko prizadenejo trgovino med državami članicami, je brezpredmeten, ker je besedilo člena 81(1) ES povsem enako besedilu člena 101(1) PDEU.
- 195 Na podlagi vseh zgornjih preudarkov je treba ugotoviti, da Komisija s tem, da je menila, da v obravnavani zadevi uporaba člena 81(1) ES ni ugodnejša od uporabe člena 65(1) PJ, ni nikakor napačno uporabila prava. Drugi del tretjega tožbenega razloga je treba torej zavrni.
- 196 Zato je treba tretji tožbeni razlog v celoti zavrni.

Četrty tožbeni razlog: neobstoj dokazov in napačna uporaba materialnega prava

- 197 Tožeča stranka trdi, da je Komisija kršila člen 65(1) PJ s tem, da ji je pripisala odgovornost za kršitev prek enotnega podjetja Lucchini-SP za celotno trajanje kršitve, torej od 6. decembra 1989 do 27. junija 2000. Komisija naj bi storila očitno napako pri presoji s tem, da v zvezi z dokazanostjo gospodarske enote ni razlikovala med tremi obdobji kršitve, in sicer med, najprej, obdobjem od 6. decembra 1989 do 5. marca 1991, dalje, obdobjem od 5. marca 1991 do 31. oktobra 1997 in, nazadnje, obdobjem od oktobra 1997 do 27. junija 2000. Komisija naj tudi ne bi pravilno opredelila „razmerja pravnega nasledstva“ med prvo družbo Siderpotenza, družbama Lucchini Siderurgica in SP ter tožečo stranko.
- 198 Najprej je treba opozoriti, da se konkurenčno pravo Unije nanaša na dejavnosti podjetij in da pojem podjetja zajema vse subjekte, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, ne glede na njihovo pravno obliko in njihov način financiranja (sodbi Sodišča z dne 11. decembra 2007 v zadevi ETI in drugi, C-280/06, ZOdl., str. I-10893, točka 38, in z dne 10. septembra 2009 v zadevi Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, C-97/08 P, ZOdl., str. I-8237, točki 54 in 55, ter zgoraj v točki 77 navedena sodba Elf Aquitaine proti Komisiji, točka 53).
- 199 Sodišče Unije je tudi pojasnilo, da je treba pojem podjetja, postavljen v ta kontekst, razumeti, kot da označuje gospodarsko enoto, čeprav s pravnega vidika to gospodarsko enoto sestavlja več fizičnih ali pravnih oseb (sodba Sodišča z dne 14. decembra 2006 v zadevi Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, C-217/05, ZOdl., str. I-11987, točka 40, in zgoraj v točki 77 navedena sodba Elf Aquitaine proti Komisiji, točka 53).

- 200 Tako je poudarilo, da za uporabo pravil o konkurenci formalna ločenost dveh družb, ki izhaja iz njune ločene pravne osebnosti, ni odločilna, saj je odločilno merilo, ali obstaja njuno enotno ravnanje na trgu. Torej se lahko izkaže, da je treba ugotoviti, ali družbi z različnima pravnima osebnostma oblikujeta ali spadata v samo eno podjetje ali gospodarski subjekt z enotnim ravnanjem na trgu (sodba Sodišča z dne 14. julija 1972 v zadevi Imperial Chemical Industries proti Komisiji, 48/69, Recueil, str. 619, točka 140, in sodba Splošnega sodišča z dne 15. septembra 2005 v zadevi DaimlerChrysler proti Komisiji, T-325/01, ZOdl., str. II-3319, točka 85).
- 201 Če tak gospodarski subjekt krši pravila o konkurenci, mora po načelu osebne odgovornosti za to kršitev odgovarjati (glej zgoraj v točki 198 navedeno sodbo ETI in drugi, točka 39; zgoraj v točki 198 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 56, in zgoraj v točki 77 navedeno sodbo Elf Aquitaine proti Komisiji, točka 53 in navedena sodna praksa).
- 202 V skladu z ustaljeno sodno prakso mora fizična ali pravna oseba, ki je zadevno podjetje vodila ob storitvi kršitve, načeloma zanjo odgovarjati, čeprav ob sprejetju odločbe o ugotovitvi kršitve ni bila več odgovorna za poslovanje podjetja (sodbe Sodišča z dne 16. novembra 2000 v zadevah KNP BT proti Komisiji, C-248/98 P, Recueil, str. I-9641, točka 71; v zadevi Cascades proti Komisiji, C-279/98 P, Recueil, str. I-9693, točka 78, in v zadevi Stora Kopparbergs Bergslags proti Komisiji, C-286/98 P, Recueil, str. I-9925, točka 37, ter zgoraj v točki 130 navedena sodba ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točka 143).
- 203 V zvezi z vprašanjem, v katerih okoliščinah je lahko gospodarski subjekt, ki ni storil kršitve, vseeno kaznovan zanjo, je imelo Sodišče priložnost pojasniti, da spada med take primere položaj, ko je subjekt, ki je storil kršitev, pravno ali gospodarsko prenehal obstajati, saj sankcija, ki je naložena podjetju, ki ne opravlja več gospodarskih dejavnosti, lahko ne bi imela odvratilnega učinka (zgoraj v točki 198 navedena sodba ETI in drugi, točka 40, in zgoraj v točki 130 navedena sodba ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točka 144).
- 204 V nadaljevanju je treba poudariti, da bi se podjetja, če ne bi bilo druge predvidene možnosti za naložitev sankcije drugemu subjektu od tistega, ki je storil kršitev, lahko izognila sankcijam zgolj na podlagi dejstva, da se je spremenila njihova istovetnost zaradi prestrukturiranja, prenosa ali drugih pravnih ali organizacijskih sprememb. Tako bi bil ogrožen cilj kaznovanja ravnanj, ki so v nasprotju s pravili o konkurenci, in preprečevanja njihovih ponovitev z odvratilnimi sankcijami (glej zgoraj v točki 198 navedeno sodbo ETI in drugi, točka 41 in navedena sodna praksa).
- 205 Tako, prvič, je treba v primeru, da med trenutkom storitve kršitve in trenutkom, ko mora zadevno podjetje zanjo odgovarjati, oseba, odgovorna za poslovanje tega podjetja, pravno preneha obstajati, najprej določiti vse materialne in človeške dejavnike, ki so prispevali k storitvi kršitve, ter na podlagi tega opredeliti osebo, ki je postala odgovorna za upravljanje vseh teh dejavnikov, da bi se preprečilo, da podjetje zaradi prenehanja obstoja osebe, ki je bila ob storitvi kršitve odgovorna za njihovo upravljanje, zanjo ne bi moglo odgovarjati (sodba Splošnega sodišča z dne 20. aprila 1999 v združenih zadevah Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, od T-305/94 do T-307/94, od T-313/94 do T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 in T-335/94, Recueil, str. II-931, točka 953; glej v tem smislu tudi sodbo Sodišča z dne 16. novembra 2000 v zadevi SCA Holding proti Komisiji, C-297/98 P, Recueil, str. I-10101, točka 27).
- 206 Drugič, ob prenosu vseh ali le dela gospodarskih dejavnosti enega pravnega subjekta na drugega se lahko odgovornost za kršitev, ki jo je storil prvotni upravljavec, v okviru zadevnih dejavnosti pripiše novemu upravljavcu, če tvori ta s prvim isti gospodarski subjekt za namene uporabe pravil o konkurenci, in to čeprav prvotni upravljavec še naprej obstaja kot pravna oseba (glej v tem smislu zgoraj v točki 165 navedeno sodbo Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, točke od 354 do 359; sodbo Splošnega sodišča z dne 27. septembra 2006 v zadevi Jungbunzlauer proti Komisiji, T-43/02, ZOdl., str. II-3435, točke od 131 do 133, in zgoraj v točki 131 navedeno sodbo ArcelorMittal Luxembourg in drugi proti Komisiji, točka 109).

- 207 Tako izvajanje sankcije je zlasti dopustno, kadar sta bila ta subjekta pod nadzorom iste osebe in sta glede na tesne vezi, ki ju povezujejo na gospodarski in organizacijski ravni, uporabljala v glavnem iste poslovne smernice. To se nanaša zlasti na primere prestrukturiranja znotraj skupine podjetij, pri katerih prvotni upravljevalec ne preneha nujno pravno obstajati, vendar na zadevnem trgu ne opravlja več nobene omembe vredne gospodarske dejavnosti. Če namreč med prvotnim in novim upravljalcem podjetja, ki sodeluje pri omejevalnem sporazumu, obstaja strukturna povezava, se lahko zadevne osebe izognejo – ne glede na to, ali namerno ali nenamerno – svoji odgovornosti na podlagi prava omejevalnih sporazumov s pomočjo pravnih načinov preoblikovanja, ki so jim na razpolago (glej zgoraj v točki 131 navedeno sodbo ArcelorMittal Luxembourg in drugi proti Komisiji, točka 110 in navedena sodna praksa).
- 208 Ta tožbeni razlog je treba preučiti ob upoštevanju zgornjih preudarkov.
- 209 Na prvem mestu tožeča stranka trdi, da je bila v obdobju od 6. decembra 1989 do 5. marca 1991 prva družba Siderpotenza pod nadzorom družbe Leali. Družba Lucchini, ki je bila sprva manjšinski delničar, nato pa 50-odstotni delničar (preostalih 50 % je obvladovala družba Leali), naj ne bi sodelovala pri splošnem vodenju prve družbe Siderpotenza niti pri njenem komercialnem upravljanju, ki sta bila zaupana družbi Leali. V nasprotju z družbo Leali naj družba Lucchini ne bi proizvajala jekla za armiranje betona niti naj ne bi razpolagala z nobenim znanjem in izkušnjami in tudi ne imela nikakršnega tržnega deleža v tem sektorju. Splošno upravljanje in upravljanje komercialnega dela naj bi bila zaupana osebi, povezani z družbo Leali. Nazadnje, prva družba Siderpotenza naj nikoli ne bi bila vključena v letne računovodske izkaze družbe Leali.
- 210 Kot je navedla Komisija v točki 541 obrazložitve in v opombi št. 592 izpodbijane odločbe, je podlaga za to, da so bila ravnanja prve družbe Siderpotenza pripisana družbama Lucchini Siderurgica in Lucchini, pravno nasledstvo med prvo družbo Siderpotenza na eni strani in družbama Lucchini Siderurgica in Lucchini na drugi strani. Trditev tožeče stranke zato temelji na napačni premisi, da je Komisija menila, da je izvajala dejanski nadzor nad prvo družbo Siderpotenza.
- 211 Ob upoštevanju sodne prakse, navedene zgoraj v točki 205, in ker tožeča stranka ne prereka, da je celoto materialnih in človeških elementov prve družbe Siderpotenza od takrat, ko je bila ta 5. marca 1991 pripojena družbi Lucchini Siderurgica, izkoriščala slednja, je Komisija pravilno štela, da je družba Lucchini Siderurgica pravni naslednik prve družbe Siderpotenza.
- 212 Trditve, ki jo je tožeča stranka navedla v repliki, da je Komisija s tem kršila načelo osebne odgovornosti, ni mogoče sprejeti. Iz ugotovitev Komisije namreč izhaja, da je bila v obdobju, navedenem zgoraj v točki 209, storilec zadevne kršitve prva družba Siderpotenza. Glede tega je sicer res, da okoliščina, da ima hčerinska družba ločeno pravno osebnost, ne zadošča za izključitev možnosti, da se odgovornost za njeno ravnanje pripiše matični družbi, vendar je Sodišče razsodilo, da Komisiji načeloma ni treba najprej opraviti takega preverjanja, preden bi se lahko usmerila zoper podjetje, ki je storilo kršitev, tudi če se je to kot pravna oseba spremenilo. Načelo osebne odgovornosti namreč nikakor ne nasprotuje temu, da Komisija najprej predvideva sankcioniranje zadnjega podjetja in to pred preučitvijo, ali je mogoče kršitev morebiti pripisati matični družbi. V nasprotnem primeru bi bile preiskave Komisije precej bolj težavne, ker bi morala ob vsakem nasledstvu pri nadzoru podjetja preveriti, v kolikšnem obsegu se lahko njegovo ravnanje pripiše prejšnji matični družbi (zgoraj v točki 186 navedena sodba Erste Group Bank in drugi proti Komisiji, točki 81 in 82).
- 213 Ker je lahko Komisija veljavno sankcionirala prvo družbo Siderpotenza zaradi zadevnih ravnanj in pripisala odgovornost družbi Lucchini Siderurgica kot pravni naslednici prve družbe Siderpotenza, ji ni bilo treba preveriti, ali bi bilo mogoče ravnanje prve družbe Siderpotenza pripisati družbi Leali. Razlogovanje tožeče stranke v zvezi z dejanskim nadzorom družbe Leali nad prvo družbo Siderpotenza je zato brezpredmetno (glej v tem smislu zgoraj v točki 186 navedeno sodbo Erste Group Bank in drugi proti Komisiji, točka 85).

- 214 Na drugem mestu, v zvezi z obdobjem od 5. marca 1991, ko je bila prva družba Siderpotenza pripojena družbi Lucchini Siderurgica, do 31. oktobra 1997, ko je družba Lucchini Siderurgica prenesla oddelek „jeklo za armiranje betona“ na novo družbo Siderpotenza, tožeča stranka priznava, da je bila večinski delničar družbe Lucchini Siderurgica. Vendar prereka, da bi bila lahko taka lastniška struktura podlaga za kakršnokoli domnevo o odgovornosti.
- 215 Poudariti je treba, da – kot izhaja iz točke 540 obrazložitve izpodbijane odločbe – se Komisija pri pripisu odgovornosti tožeči stranki za ravnanja družbe Lucchini Siderurgica ni oprla na nikakršno domnevo glede tega, da je imela tožeča stranka med letoma 1991 in 1997 nadzor nad družbo Lucchini Siderurgica, ampak na načelo pravnega nasledstva, na katero je opozorjeno zgoraj v točki 205. Tako je Komisija v točki 541 obrazložitve izpodbijane odločbe navedla, da je očitno, da je družba Lucchini Siderurgica pravno nasledila prvo družbo Siderpotenza po združitvi s pripojitvijo z dne 5. marca 1991 in da je družba Lucchini na enak način nasledila družbo Lucchini Siderurgica po združitvi z pripojitvijo z dne 1. decembra 1998. Komisija je dodala, da so bili materialni in človeški viri, ki so bili povezani s tovarno v Potenzi in s katerimi je upravljala Lucchini Siderurgica, preneseni znotraj skupine na novo družbo Siderpotenza po njeni ustanovitvi leta 1997 (glej tudi točke od 28 do 31 zgoraj). Ker se Komisija ni oprla na zatrjevano domnevo o odgovornosti, ki bi izhajala iz večinske udeležbe družbe Lucchini v družbi Lucchini Siderurgica, je trditev tožeče stranke prav tako brezpredmetna. Enako je treba ugotoviti glede trditve tožeče stranke, da mandatna pogodba z dne 2. januarja 1998 ni dokaz za obstoj strukturne povezave med družbama Lucchini in SP med letoma 1991 in 1997.
- 216 Poleg tega je tožeča stranka v okviru argumentov, ki jih je navedla v zvezi z obdobjem od 5. marca 1991 do 31. oktobra 1997, trdila tudi, da – v nasprotju z navedbami Komisije v točki 540 obrazložitve izpodbijane odločbe – njena solidarna odgovornost z družbo SP ni mogla izhajati iz dejstva, da je bila družina Lucchini udeležena v kapitalu obeh družb. Tožeča stranka naj bi glede tega razpolagala z dokazi, s katerimi bi lahko ovrgla pravilnost „približnega“ seznam iz točke 538 obrazložitve izpodbijane odločbe. Ker se želi z elementi v navedeni točki obrazložitve dokazati obstoj gospodarske enote med tožečo stranko in novo družbo Siderpotenza, ki je bila ustanovljena šele leta 1997, bodo ti preučeni v nadaljevanju.
- 217 Na tretjem mestu tožeča stranka trdi, da kar zadeva obdobje od oktobra 1997 do 27. junija 2000, okoliščina, da so lastniško strukturo nove družbe Siderpotenza sestavljale družba Lucchini Siderurgica (dokler ni bila pripojena tožeči stranki), sama tožeča stranka in druge družbe družine Lucchini, in dejstvo, da so bile nekatere obveznosti družbe skupne, nista zadostna indici za dokazanost obstoja gospodarske enote med njo in družbo SP.
- 218 Glede tega je treba opozoriti, da se je Komisija pri ugotovitvi solidarne odgovornosti tožeče stranke in družbe SP za obdobje, navedeno zgoraj v točki 217, v točki 538 obrazložitve izpodbijane odločbe zlasti sklicevala na te elemente:
- lastništvo družine Lucchini v kapitalu družb SP in Lucchini;
 - obstoj več istih oseb v družbah Lucchini in SP;
 - obstoj mandatne pogodbe, na podlagi katere se je družba SP med drugim zavezala, da bo v prodajnih pogodbah s klienti spoštovala pogoje glede količine, cen in plačilnih rokov, ki jih je določila družba Lucchini s samimi klienti;
 - dejstvo, da so bile spremembe v organizaciji segmenta dejavnosti v zvezi z jeklom za armiranje betona, o katerih je bilo odločeno v novembru 1999, formalizirane v sporočilu tržnega direktorja družbe Lucchini takratnemu podpredsedniku (in današnjemu predsedniku) družbe Lucchini;

- dejstvo, da je bil račun restavracije z dne 9. marca 1999, kjer je potekal sestanek vodstvenih delavcev, na katerem je sodeloval tržni direktor družbe Lucchini, izstavljen na družbo Lucchini in je bil naveden v poročilu o stroških, ki ga je ta direktor poslal družbi Lucchini;
 - priprava mesečnih poročil („Aire 20“) o jeklu za armiranje betona pod nadzorstvom odgovornih oseb družbe Lucchini;
 - notranji dokument družbe Lucchini z dne 28. februarja 2000 v zvezi z „možnostjo reorganizacije italijanskega trga jekla za armiranje betona“, v katerem je med proizvajalci jekla za armiranje betona navedena družba Lucchini;
 - dejstvo, da je bil eden od naslovnikov različnih sporočil ali udeležencev različnih sestankov v zvezi z jeklom za armiranje betona v obdobju med novembrom 1997 in letom 2000 tržni direktor družbe Lucchini;
 - naslednja navedba, ki je bila 9. oktobra 2000 prikazana na spletnem mestu družbe Lucchini v pododdelku „Jeklo za armiranje betona“: „Siderpotenza, subjekt v skupini Lucchini, proizvaja jeklo za armiranje betona“.
- 219 Prvič, tožeča stranka opozarja, da nadzor na podlagi lastništva družine Lucchini ni zadosten dokaz za obstoj gospodarske enote med njo in družbo SP. Trdi, da nikoli ni imela večinskega deleža v družbi SP in da je bila lastniška struktura teh dveh družb različna.
- 220 Najprej, kot je navedla Komisija v točki 540 obrazložitve izpodbijane odločbe, je „posebnost obravnavane zadeve ta, da v celotnem trajanju kršitve ni obstajal neposreden nadzor na podlagi lastništva med družbo Lucchini [...] in [novo] družbo Siderpotenza [...], ampak skupni nadzor na podlagi lastništva nad dvema družbama s strani družine Lucchini“.
- 221 Dalje, ugotoviti je treba, da tožeča stranka ne zanika, da so njo in družbo Siderpotenza med zadevnim obdobjem bodisi neposredno bodisi posredno nadzirale fizične in pravne osebe družine Lucchini (točki 95 in 99 obrazložitve izpodbijane odločbe), ampak zgolj zatrjuje, da njena lastniška struktura in lastniška struktura družbe Siderpotenza nista sovpadali. Poleg tega je obstoj nadzora fizičnih in pravnih oseb družine Lucchini nad kapitalom teh družb potrjen z dokumentom, ki ga je predložila sama tožeča stranka.
- 222 Drugič, tožeča stranka trdi, da dokaz za to ne more biti niti to, da več oseb hkrati sodeluje v različnih družbah, ker so takšna prekrivanja običajna v vseh skupinah družb in so zgolj naravna posledica pripadnosti isti skupini družb.
- 223 Ugotoviti je treba, da je Komisija – ki je v točki 540 obrazložitve izpodbijane odločbe sama opozorila, da preprosto dejstvo, da ima kapital dveh ločenih gospodarskih družb v lasti ista oseba ali ista družina, samo po sebi ne zadošča za ugotovitev obstoja gospodarske enote med tema družbama – pravilno menila, da obstoj takšne gospodarske enote lahko izhaja iz celote elementov.
- 224 Med te elemente lahko spada okoliščina, da so nekatere osebe prevzele naloge tako v družbi SP kot v družbi Lucchini. V skladu s sodno prakso je namreč prevzemanje ključnih nalog v upravnih organih različnih družb element, ki ga je treba upoštevati pri dokazovanju, da navedeni družbi tvorita gospodarsko enoto (sodba Sodišča z dne 28. junija 2005 v združenih zadevah Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, ZOdl., str. I-5425, točki 119 in 120). V obravnavani zadevi tožeča stranka ne prereka, da so iste osebe opravljale pomembne naloge v njeni družbi in v družbi SP ter da so te osebe sodelovale na sestankih v okviru omejevalnega sporazuma (točke od 538 do 540 obrazložitve izpodbijane odločbe). Okoliščini, na kateri se sklicuje tožeča stranka, da so zadevne osebe opravljale tudi naloge v drugih družbah skupine Lucchini in da jih tožeča stranka ni neposredno imenovala, ne moreta omajati te ugotovitve.

- 225 Tretjič, okoliščina, da naj družba Lucchini ne bi proizvajala jekla za armiranje betona, je prav tako neupoštevna, ker to, ali neka pravna oseba sama proizvaja blago, ki je predmet omejevalnega sporazuma, ni odločilno za to, da se ji pripiše odgovornost za ravnanja, ki pomenijo kršitev člena 65 PJ. Pomembno je namreč, da zadevna pravna oseba opravlja dejavnost v smislu člena 80 PJ. Čeprav tožeča stranka ni neposredno proizvajala jekla za armiranje betona in je bila ta dejavnost znotraj skupine prenesena na novo družbo Siderpotenza, ni sporno, da ga je tržila.
- 226 Četrtrič, iz dopisa, ki ga je družba Lucchini naslovila na Komisijo 7. maja 2002, naj bi izhajalo, da ta družba osebam, ki so delale za družbo SP, ni dajala nobenih navodil v zvezi z dejavnostmi zadnje družbe. Vendar to navedbo ovračajo določila mandatne pogodbe, sklenjene med tožečo stranko in novo družbo Siderpotenza, v skladu s katerimi se je zadnja zavezala, da bo izvajala naročila v skladu s pogoji, ki jih je določila tožeča stranka s klienti in dobavitelji.
- 227 Petič, tožeča stranka trdi, da sklicevanje na račune in povračila stroškov na njeno ime ne pomeni dokaza za obstoj gospodarske enote, ker so bili ti konec vsakega leta tako kot vsi drugi računi razdeljeni med različne zadevne družbe znotraj skupine. To trditev je prav tako treba zavrniti. Poleg tega da poročilo o stroških z dne 31. marca 1999 očitno ni preprosta razdelitev stroškov ob koncu leta, to poročilo, ki se nanaša na naložitev stroškov družbi Lucchini za srečanje udeležencev omejevalnega sporazuma z dne 9. marca 1999 (točki 261, druga alineja, in 538, osma alineja, obrazložitve izpodbijane odločbe), skupaj z vsemi drugimi elementi, ki jih je zbrala Komisija, dokazuje, da je družba Lucchini sodelovala pri vodenju politike trženja jekla za armiranje betona.
- 228 Šestič, tožeča stranka trdi, da mandatna pogodba z dne 2. januarja 1998, ki je bila sklenjena za enoletno obdobje in v naslednjih letih, skupaj z vzporedno pogodbo o opravljanju storitev, molče podaljšana, ni odločilna za to, da se jo skupaj z družbo SP opredeli kot en sam gospodarski subjekt. V zvezi s pogodbo o opravljanju storitev naj bi bilo treba upoštevati, da je skupina Lucchini prek družbe Lucchini Servizi Srl zagotavljala enake storitve drugim družbam, ki so bile povezane v skupino, brez da bi bilo treba šteti, da je z navedenimi družbami tvorila eno samo podjetje.
- 229 Glede tega je treba najprej navesti, da sta bili mandatna pogodba in pogodba o opravljanju storitev podpisani 3. novembra 1997 za leto 1997 in pisno podaljšani 2. januarja 1998 za leto 1998. Prav tako ni sporno, da sta bili nato molče podaljšani.
- 230 Dalje, iz besedila teh pogodb je razvidno, da je bila nova družba Siderpotenza zadolžena samo za proizvodnjo v tehničnem smislu in ni samostojno določala svojega ravnanja na trgu. Tako se je na podlagi člena 2(4) mandatne pogodbe nova družba Siderpotenza zavezala k „izvajanju naročil na podlagi in v skladu s pogodbenimi pogoji, ki jih je podjemnik [družba Lucchini] določil z dobavitelji in klienti (količine, cene in plačilni roki)“. Ti pogodbi torej ne moreta biti dokaz strukturne neodvisnosti družbe SP in tožeče stranke, ampak sta nasprotno dokaz, da ti družbi tvorita gospodarsko enoto. Okoliščina, da je skupina Lucchini prek družbe Lucchini Servizi zagotavljala enake storitve drugim družbam, ki so bile povezane s skupino, ne more omajati te ugotovitve. Razlogovanja tožeče stranke v zvezi s tem zato ni mogoče sprejeti.
- 231 Glede tega izjava, da je družba SP popolnoma samostojna družba z vidika proizvodnje in ima lastno organizacijo, ki se je poslužila družbe Lucchini Siderurgica in tožeče stranke zgolj zato, da bi proti plačilu prejela sklop administrativnih storitev in storitev vodenja, in je uporabljala storitve družbe Lucchini Siderurgica za distribucijo svojih proizvodov zgolj v začetni fazi svojih dejavnosti, ni verjetna.
- 232 Sedmič, tožeča stranka navaja več drugih okoliščin, ki naj jih Komisija v izpodbijani odločbi ne bi upoštevala.

- 233 Najprej, skupina Lucchini naj bi bila razdeljena na sektorje proizvodov, za katere je bila značilna velika avtonomija. Vendar s to navedbo ni mogoče dokazati neobstoja gospodarske enote med družbama Lucchini in SP, zlasti ob upoštevanju besedila mandatne pogodbe med tema družbama. Poleg tega je bila tožeča stranka z mesečnimi poročili znotraj skupine obveščena o dejavnosti v sektorju jekla za armiranje betona.
- 234 Dalje, okoliščini, da je bila znamka za jeklo za armiranje betona registrirana na imenu družbe Siderpotenza in ne družbe Lucchini, in da je bila na označbi, določeni v veljavni zakonodaji, navedena samo družba Siderpotenza, ne moreta biti dokaz za neobstoja gospodarske enote med tema družbama, ampak, nasprotno, potrjujeta presojo, da je bila družba Siderpotenza zadolžena samo za proizvodnjo v tehničnem smislu.
- 235 Nazadnje, kot izhaja iz sodne prakse, to, da so tožečo stranko in družbo SP med upravnim in sodnim postopkom zastopali različni odvetniki, ki naj bi avtonomno določali smernice njune obrambe, ne more ovreči obstoja gospodarske enote med tema dvema družbama (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 13. julija 2011 v združenih zadevah ThyssenKrupp Liften Ascenseurs proti Komisiji, T-144/07, od T-147/07 do T-150/07 in T-154/07, ZOdl., str. II-5129, točka 98 in navedena sodna praksa).
- 236 Osmič, kot je pravilno poudarila Komisija, to, da nova družba Siderpotenza v razmerju do družbe Lucchini ni imela dejanske avtonomije, tako znotraj kot zunaj skupine, izhaja tudi iz številnih drugih elementov iz spisa. Tako se je na primer za kontaktno točko za odnose med konkurenti v okviru omejevalnega sporazuma štela družba Lucchini, na katero so se naslavljala vabila na protikonkurenčne sestanke in korespondenca v zvezi z omejevalnim sporazumom (glej zlasti točke 217, 220, od 221 do 226, 228, 229, 232, 233, 241, 242, 258, 261, 262, 271, 277, 289, 299 in 304 obrazložitve izpodbijane odločbe). Poleg tega so bili na seznamu članov združenja Federacciai iz leta 2000 za družbo Lucchini in novo družbo Siderpotenza navedeni isti naslov in iste številke telefona in telefaksa. Glede tega tožeča stranka v repliki trdi, ne da bi svoje izjave bolj utemeljila, da to ugotovitev ovržejo „drugi dokumenti na dveh CD-ROM-ih, ki sta bila priložena obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah [...], prepisi katerih so vsebovani v prilogah C.7 in od C.15 do C.34 [...], katerih vsebina je podrobneje opisana v razpredelnici 3 priloge C.3“. Vendar je treba ugotoviti, da so bile priloge, na katere se sklicuje tožeča stranka, in zgoraj navedene pripombe razglazene za nedopustne (glej točke od 66 do 68 zgoraj).
- 237 Ob upoštevanju vseh zgornjih preudarkov je treba četrti tožbeni razlog zavrni.

3. Predlogi za zmanjšanje globe

Uvodne ugotovitve

- 238 Opozoriti je treba, da ima v skladu z ustaljeno sodno prakso Komisija pri izbiri metode izračuna globe široko diskrecijsko pravico. Ta metoda, ki jo določajo Smernice iz leta 1998, Komisiji omogoča veliko fleksibilnost pri izvajanju diskrecijske pravice v skladu z določbami člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 (glej v tem smislu zgoraj v točki 164 navedeno sodbo Papierfabrik August Koehler in drugi proti Komisiji, točka 112 in navedena sodna praksa).
- 239 Težo kršitev konkurenčnega prava Unije je treba ugotoviti ob upoštevanju veliko dejavnikov, kot so zlasti okoliščine posameznega primera, njegov kontekst in odvratilni učinek glob, pri čemer ni zavezujočega ali izčrpnega seznama meril, ki jih je obvezno treba upoštevati (sodba Sodišča z dne 19. marca 2009 v zadevi Archer Daniels Midland proti Komisiji, C-510/06 P, ZOdl., str. I-1843, točka 72, in zgoraj v točki 164 navedena sodba Prym in Prym Consumer proti Komisiji, točka 54).
- 240 Kot je bilo navedeno zgoraj v točki 33, je Komisija v obravnavani zadevi znesek glob določila na podlagi metode, določene v Smernicah iz leta 1998.

- 241 Čeprav Smernic iz leta 1998 ni mogoče opredeliti kot pravno pravilo, ki bi ga uprava v vsakem primeru morala spoštovati, vseeno določajo pravilo ravnanja, ki kaže na prakso, ki ji je treba slediti in od katere uprava v konkretnem primeru ne more odstopiti brez navedbe razlogov, ki bi bili združljivi z načelom enakega obravnavanja (glej zgoraj v točki 224 navedeno sodbo Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 209 in navedena sodna praksa, in sodbo Splošnega sodišča z dne 8. oktobra 2008 v zadevi Carbone-Lorraine proti Komisiji, T-73/04, ZOdl., str. II-2661, točka 70).
- 242 Komisija se s tem, da sprejme taka pravila ravnanja in da z njihovo objavo razglasi, da jih bo v prihodnje uporabljala v primerih, na katere se nanašajo, sama omejuje pri izvrševanju svoje diskrecijske pravice in od teh pravil ne more odstopiti, ne da bi bila glede na okoliščine primera sankcionirana za kršitve splošnih pravnih načel, kot sta enako obravnavanje in varstvo legitimnih pričakovanj (glej zgoraj v točki 224 navedeno sodbo Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 211 in navedena sodna praksa, in zgoraj v točki 241 navedeno sodbo Carbone-Lorraine proti Komisiji, točka 71).
- 243 Poleg tega Smernice iz leta 1998 na splošno in abstraktno določajo metodologijo, ki si jo je Komisija določila za potrebe določitve višine glob, in posledično podjetjem zagotavljajo pravno varnost (zgoraj v točki 224 navedena sodba Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točki 211 in 213).
- 244 V skladu s Smernicami iz leta 1998 metodologija za določanje glob temelji na določitvi osnovnega zneska, ki se povečuje zaradi upoštevanja obteževalnih okoliščin ali zmanjšuje zaradi upoštevanja olajševalnih okoliščin.
- 245 V skladu s točko 1 Smernic iz leta 1998 se osnovni znesek določi v skladu s težo in trajanjem kršitve.
- 246 V zvezi s presojo teže kršitve je v Smernicah iz leta 1998 v točki 1 A, prvi in drugi odstavek, navedeno:
„Pri ocenjevanju teže kršitve je potrebno upoštevati njeno naravo, njen dejanski vpliv na trg, kjer se to lahko meri in velikost upoštevnega geografskega trga. Kršitve se bodo torej razdelile v tri kategorije: manjše kršitve, resne kršitve in zelo resne kršitve.“
- 247 V skladu s Smernicami iz leta 1998 so lahko manjše kršitve na primer „trgovinske omejitve, običajno vertikalne narave, vendar z omejenim vplivom na trg in vplivajo samo na znaten, a relativno omejen del trga Skupnosti“ (točka 1 A, drugi odstavek, prva alineja, Smernic iz leta 1998). V zvezi z resnimi kršitvami Komisija pojasnjuje, da gre za „večinoma horizontalne ali vertikalne omejitve iste vrste kot [manjše kršitve], vendar uporabljene bolj strogo, z večjim vplivom na trg in z učinki na širokih področjih skupnega trga“. Navaja tudi, da „[u]tegne priti do zlorabe prevladujočega položaja“ (točka 1 A, drugi odstavek, druga alineja, Smernic iz leta 1998). V zvezi z zelo resnimi kršitvami Komisija navaja, da bodo te „navadno horizontalne omejitve, kot so cenovni karteli in kvote o delitvah trga ali druga ravnanja, ki ogrožajo pravilno delovanje enotnega trga, kot je porazdelitev domačih trgov in povsem jasna zloraba prevladujočega položaja podjetij, ki imajo dejanski monopol“ (točka 1 A, drugi odstavek, tretja alineja, Smernic iz leta 1998).
- 248 Komisija prav tako pojasnjuje, da, prvič, bo znotraj vsake izmed teh kategorij in zlasti glede resnih in zelo resnih kršitev predlagana lestvica višin glob omogočila uporabo različnega obravnavanja podjetij v skladu z naravo storjenih kršitev, in drugič, da bo potrebno upoštevati dejansko gospodarsko zmožnost kršiteljev, da povzročijo večjo škodo drugim subjektom, zlasti potrošnikom, in določiti kazni na ravni, ki naj zagotavlja, da ima dovolj odvračilen učinek (točka 1 A, tretji in četrti odstavek, Smernic iz leta 1998).
- 249 V skladu s Smernicami iz leta 1998 lahko za „zelo resne“ kršitve izhodiščni znesek glob znaša tudi več kot 20 milijonov EUR, za „resne“ kršitve lahko znaša od 1 do 20 milijonov EUR, za „manjše“ kršitve pa je mogoče naložiti izhodiščni znesek med 1 000 EUR in 1 milijon EUR (točka 1 A, drugi odstavek, od prve do tretje alineje, Smernic iz leta 1998).

250 V zvezi s trajanjem kršitve je treba v skladu točko 1 B Smernic iz leta 1998 razlikovati med naslednjim:

- kratkotrajne kršitve (na splošno manj kot eno leto) brez povečanja zneska;
- srednje trajne kršitve (na splošno eno do pet let) s povečanjem zneska, določenega za resnost, do 50 %;
- dolgotrajne kršitve (na splošno več kot pet let) s povečanjem zneska, določenega za resnost, do 10 % letno.

251 Glede tega, kot je opozorilo Sodišče v sodbah z dne 8. decembra 2011 v zadevi KME Germany in drugi proti Komisiji (C-389/10 P, ZOdl., str. I-13125, točka 129) in v zadevi KME in drugi proti Komisiji (C-272/09 P, ZOdl., str. I-12789, točka 102), mora sodišče Unije opraviti nadzor zakonitosti na podlagi dokazov, ki jih tožeča stranka predloži v podporo razlogom. Sodišče se pri tem nadzoru niti glede izbire dejavnikov, ki jih upošteva pri uporabi meril iz smernic, niti glede njihove ocene ne sme opirati na polje proste presoje Komisije, da bi opustilo izvedbo poglobljenega nadzora nad dejstvi in uporabo prava.

252 Ta tožbeni razlog je treba preučiti ob upoštevanju zgornjih preudarkov.

Ugovori nedopustnosti, ki jih je podala Komisija

253 Najprej je treba odločiti o ugovorih nedopustnosti, ki jih je podala Komisija, v skladu s katerimi naj bi tožeča stranka v repliki razširila obseg petega tožbenega razloga z navajanjem novih očitkov v zvezi z nesorazmernostjo naložene globe glede na ravnanje družbe SP in njenih predhodnic ter v zvezi z napačno uporabo 200-odstotnega povečanja zaradi odvracanja. Po mnenju Komisije so na podlagi člena 48(2) Poslovnika ti očitki nedopustni.

254 Navesti je treba, da je tožeča stranka v tožbi navedla štiri sklope za utemeljitev petega tožbenega razloga, in sicer, nenaložitev simbolične globe, napačno presojo teže kršitve, napačno uporabo 105-odstotnega povečanja zaradi trajanja kršitve in, nazadnje, neupoštevanje nekaterih olajševalnih okoliščin. Nasprotno pa tožeča stranka ni navedla očitka, ki bi se nanašal posebej na kršitev načela sorazmernosti, ampak je bila ta kršitev postransko navedena zgolj v repliki.

255 Prvič, za zatrjevano nesorazmernost naložene globe glede na ravnanje družbe SP in njenih predhodnic ni mogoče šteti, da pomeni razširitev tožbenega razloga in da je tesno povezana z njim. Tožeča stranka je sicer v tožbi res poudarila, da „v zvezi z družbo Siderpotenza, zdaj družbo SP SpA v likvidaciji, Komisija pri ugotavljanju teže kršitve ni ustrezno upoštevala neuporabe dogovorjenih cen in ustavitve proizvodnje, o katerih je bilo odločeno na sestankih“, vendar se je ta očitek nanašal samo na opredelitev kršitve za „zelo resno“, ne pa na domnevno nesorazmerno in nepravilno naravo višine globe „glede na ravnanje“ in „pasivno in obrobno vlogo“ družbe SP, navedeno v repliki. Ta očitek je zato nedopusten. Vsekakor pa razlogovanje tožeče stranke v zvezi z ravnanjem družbe SP ni navedeno v besedilu replike, ampak je v bistvu vsebovano v razpredelnici, priloženi k repliki, in v 147 prilogah, ki so bile razglašene za nedopustne (glej točke 66, 68 in 69 zgoraj).

256 Drugič, ugotoviti je treba, da zatrjevana napačna uporaba 200-odstotnega povečanja z namenom odvracanja ni bila navedena v tožbi in v zvezi z njo ni mogoče šteti, da pomeni razširitev katerega od tožbenih razlogov in da je z njim tesno povezana. Ta očitek je zato prav tako nedopusten.

Napačna presoja teže kršitve, neobrazložitev in neobstoje dokazov

257 Tožeča stranka trdi, da Komisija pri presoji teže kršitve ni pravilno uporabila Smernic iz leta 1998. Trdi tudi, da je izpodbijana odločba v zvezi s tem zelo pomanjkljivo obrazložena in da ne vsebuje dokazov.

- 258 Na prvem mestu, v zvezi z zatrjevano kršitvijo obveznosti obrazložitve glede izračuna globe je treba opozoriti, da Smernice iz leta 1998 vsebujejo okvirna pravila o merilih presoje, ki jih Komisija upošteva zaradi ocene teže in trajanja kršitve. V teh okoliščinah je bistvena procesna zahteva, ki jo predstavlja ta obveznost obrazložitve, izpolnjena, če Komisija v odločbi navede elemente presoje, ki jih je upoštevala na podlagi svojih smernic in na podlagi katerih je lahko ocenila težo in trajanje kršitve zaradi izračuna globe (sodba Splošnega sodišča z dne 9. julija 2003 v zadevi Cheil Jedang proti Komisiji, T-220/00, Recueil, str. II-2473, točki 217 in 218).
- 259 V obravnavani zadevi je treba ugotoviti, da je Komisija izpolnila to obveznost. V točkah od 582 do 605 obrazložitve izpodbijane odločbe je namreč navedla elemente, na katere se je oprla pri opredelitvi omejevalnega sporazuma za „zelo resnega“.
- 260 Na drugem mestu, glede utemeljenosti presoje Komisije v zvezi z opredelitvijo kršitve kot „zelo resne“, prvič, tožeča stranka trdi, da Komisija ni upoštevala dejanskega vpliva ravnanja udeležencev omejevalnega sporazuma, in zlasti vpliva družbe SP, pri ugotavljanju teže kršitve in posledično pri izračunu globe. Po mnenju tožeče stranke bi morala Komisija v okviru omejevalnega sporazuma o cenah ugotoviti, ali je sporazum zadevnim podjetjem dejansko omogočil doseči višjo raven cen od tiste, ki bi veljala, če sporazuma ne bi bilo. V obravnavani zadevi naj Komisija ne bi mogla predložiti dokaza o tem učinku, ampak je omejevalni sporazum opredelila kot „zelo resen“ zgolj na podlagi njegovega cilja. Tožeča stranka trdi tudi, da je bil vpliv omejevalnega sporazuma omejen, kar naj bi bilo razvidno iz dejanskega gibanja cen na trgu v referenčnem obdobju ter izhajalo iz študije, ki so jo predložila nekatera podjetja, in izjave nacionalnega združenja podjetij za obdelavo železa, iz katerih naj bi bilo mogoče sklepati, da omejevalni sporazum ni imel vpliva.
- 261 Najprej, zavrtni je treba trditev tožeče stranke, da bi morala Komisija pri opredelitvi teže kršitve upoštevati zlasti ravnanje družbe SP, ki naj ne bi uporabljala dogovorjenih cen. Kot izhaja iz ustaljene sodne prakse, zatrjevano dejansko ravnanje podjetja ni upoštevno za presojo vpliva omejevalnega sporazuma na trg, ker je treba upoštevati le učinke, ki izhajajo iz kršitve kot celote (sodba Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Participazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točka 152; sodbi Splošnega sodišča z dne 9. julija 2003 v zadevi Archer Daniels Midland in Archer Daniels Midland Ingredients proti Komisiji, T-224/00, Recueil, str. II-2597, točka 167, in z dne 28. aprila 2010 v združenih zadevah Gütermann in Zwicky proti Komisiji, T-456/05 in T-457/05, ZOdl., str. II-1443, točka 133, in zgoraj v točki 251 navedena sodba KME Germany in drugi proti Komisiji, točka 72).
- 262 Tako bi Komisija morala upoštevati kršitveno ravnanje tožeče stranke pri presoji njenega individualnega položaja, nikakor pa to upoštevanje ne bi moglo vplivati na uvrstitev kršitve v kategorijo „zelo resnih“ kršitev (glej v tem smislu zgoraj v točki 261 navedeno sodbo Gütermann in Zwicky proti Komisiji, točka 134). Prav tako trditev tožeče stranke, da družba SP in njene predhodnice niso mogle izvajati omejevalnega sporazuma in zlasti cen, „osnovnih, iz Brescie“, ker so skoraj izključno delovale „na jugu“, ni upoštevna v okviru opredelitve kršitve kot „zelo resne“.
- 263 Dalje, opozoriti je treba, da čeprav je vpliv kršitve element, ki ga je treba upoštevati pri presoji njene teže, gre le za eno od več meril, kot sta sama narava kršitve in obseg geografskega trga. Prav tako je iz točke 1 A, prvi odstavek, Smernic iz leta 1998 razvidno, da je ta vpliv treba upoštevati le, če ga je mogoče meriti (sodba Sodišča z dne 9. julija 2009 v zadevi Archer Daniels Midland proti Komisiji, C-511/06 P, ZOdl., str. I-5843, točka 125, in zgoraj v točki 164 navedena sodba Prym in Prym Consumer proti Komisiji, točka 74).
- 264 Glede horizontalnih omejevalnih sporazumov o cenah ali delitvi trgov iz Smernic iz leta 1998 tudi izhaja, da se lahko ti omejevalni sporazumi že zaradi svoje narave opredelijo kot zelo resne kršitve, ne da bi morala Komisija dokazati dejanski vpliv kršitve na trg. V tem primeru je dejanski vpliv kršitve le

eden od elementov, ki lahko, če ga je mogoče izmeriti, Komisiji omogoči, da izhodiščni znesek globe poveča nad določeni minimalni znesek 20 milijonov EUR (zgoraj v točki 164 navedena sodba Prym in Prym Consumer proti Komisiji, točka 75).

- 265 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je iz sistema sankcij za kršitev pravil Unije o konkurenci, kot je bil vzpostavljen z Uredbo št. 1/2003 in kot ga razlaga sodna praksa, razvidno, da omejevalni sporazumi zaradi njihove narave zaslužijo najstrožje globe. Njihov morebitni dejanski vpliv na trg, zlasti vprašanje, koliko je omejevanje konkurence prispevalo k tržni ceni, višji od tiste, ki bi se zaračunavala ob neobstoju kartela, ni odločilno merilo za določitev ravni glob. Dodati je treba, da je iz Smernic iz leta 1998 razvidno, da je sporazume ali usklajena ravnanja, ki se, kot v tej zadevi, nanašajo zlasti na določitev cen, mogoče že zgolj zaradi njihove narave opredeliti za „zelo resne“, ne da bi morala imeti taka ravnanja poseben vpliv ali posebno geografsko razsežnost. Ta ugotovitev je podprta z dejstvom, da čeprav je v opisu „resnih“ kršitev izrecno naveden vpliv na trg in učinki na širša območja skupnega trga, pa v opisu „zelo resnih“ kršitev, nasprotno, ni navedena nobena zahteva glede dejanskega vpliva na trg niti učinkov na posebno geografsko območje (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 6. maja 2009 v zadevi KME Germany in drugi proti Komisiji, T-127/04, ZOdl., str. II-1167, točki 65 in 66 in navedena sodna praksa).
- 266 V obravnavani zadevi je bil predmet zadevnega omejevalnega sporazuma določanje cen, ki se je izvajalo z različnimi ukrepi, zlasti z omejevanjem ali nadziranjem proizvodnje ali prodaje, in ga je bilo torej mogoče opredeliti za zelo resno kršitev, brez da bi morala Komisija dokazati njegov dejanski vpliv na trg. Poleg tega ob upoštevanju sodne prakse, na katero je bilo opozorjeno zgoraj v točki 265, tožeča stranka ne more trditi, da bi morala Komisija v obravnavani zadevi ugotoviti, da je omejevalni sporazum dejansko omogočil zadevnim podjetjem doseči višjo raven cen od tiste, ki bi veljala, če omejevalnega sporazuma ne bi bilo.
- 267 Vsekakor je treba glede zatrjevanega omejenega vpliva kršitve – ki naj bi bil „očiten iz dejanskega gibanja cen na trgu v referenčnem obdobju“, ki naj bi se v zadevnem obdobju znižale, kot naj bi bilo razvidno iz razpredelnic, priloženih k izpodbijani odločbi – po eni strani navesti, da tožeča stranka svoje trditve z ničemer ne utemeljuje, na primer s sklicevanjem na podrobne podatke iz teh razpredelnic. Komisija pa je v točkah 513 in 514 obrazložitve izpodbijane odločbe navedla, da je poleg tega, da gibanja realnih skupnih cen ni bilo mogoče rekonstruirati z gotovostjo, menila, da čeprav je bilo treba upoštevati realna pomembna znižanja osnovnih cen, so se cene pribitkov realno zvišale vsaj za 40 %.
- 268 Po drugi strani je treba v zvezi z njeno trditvijo, da je Komisija razpolagala s „številnimi elementi, iz katerih je bilo nedvomno razvidno, da zatrjevani omejevalni sporazum ni imel nikakršnega vpliva ne samo na trgovino med državami članicami, ampak tudi na upoštevni trg“, navesti, da je Komisija ugotovitve študije, ki jo je izvedel Lear (Laboratorio di Economia, Antitrust, Regolamentazione), z naslovom „Industrija jekla za armiranje betona v Italiji med letoma 1989 in 2000“, ki so jo naročila podjetja Alfa, Feralpi, IRO, SP in Valsabbia, na katero se sklicuje tožeča stranka in ki ni bila priložena obravnavani tožbi, zavrnila v točkah 42, od 50 do 56, 62, 513, 521 in 585 obrazložitve izpodbijane odločbe z navedbo, da podatki ne potrjujejo teze iz študije Lear o realnem znižanju skupne cene za 32 % (glej tudi točko 267 zgoraj). Poleg tega je Komisija v točki 490 obrazložitve izpodbijane odločbe zavrnila trditev, da podražitev pribitka ni imela učinkov zaradi njenega nevtraliziranja z znižanjem osnovne cene, ker je ob tem, da je bila skupna cena jekla za armiranje betona sestavljena iz osnovne cene in pribitka, pri čemer je bilo za zadnjega šteto, da se pri njem ne konkurira in ni bil predmet pogajanj o ceni, podražitev tega pribitka povzročila manjšo variabilnost skupne cene in torej manjšo negotovost glede te cene. Tožeča stranka pa ni navedla nobenega elementa za omajanje teh ugotovitev.
- 269 Poleg tega v zvezi z izjavo nacionalnega združenja podjetij za obdelavo železa, da je bil obstoj sporazumov o omejevanju konkurence na zadevnem trgu neopažen (točka 524 obrazložitve izpodbijane odločbe), zadošča ugotoviti, da z njo ni dokazan neobstoj vpliva kršitve na trg.

- 270 Ob upoštevanju zgornjih preudarkov je trditev tožeče stranke, da je Komisija zgolj navedla, da je bil izvajan sporazum, in iz tega sklepala na njegov dejanski vpliv na trg, neupoštevna. Ta trditev nikakor ni utemeljena, saj je Komisija v točkah od 512 do 524 obrazložitve izpodbijane odločbe ugotovila, da je omejevalni sporazum v Italiji v zadevnem obdobju vplival na prodajno ceno jekla za armiranje betona in zlasti na pribitke na dimenzijo.
- 271 Drugič, tožeča stranka trdi, da Komisija ni upoštevala okoliščine, da je bil omejevalni sporazum omejen zgolj na italijansko ozemlje in da zadevna podjetja niso imela stalnih tržnih deležev, vsekakor pa so bili ti pred letom 1996 manjši od 50 %.
- 272 Ta trditev temelji na napačni predpostavki, saj je Komisija, kot je razvidno iz točke 592 obrazložitve izpodbijane odločbe, menila, da to, da so bili učinki omejevalnega sporazuma omejeni zgolj na italijanski trg, ni moglo zmanjšati teže kršitve z „zelo resne“ na „resno“, ker je bilo treba upoštevati velik pomen italijanske proizvodnje. Vendar je Komisija v točki 599 obrazložitve izpodbijane odločbe pri določitvi izhodiščnega zneska globe izrecno upoštevala, da se je omejevalni sporazum nanašal na nacionalni trg, na katerem je v času nastanka dejanskega stanja veljala posebna ureditev Pogodbe ESPJ in na katerem so zadevna podjetja v začetnem obdobju kršitve imela omejene deleže.
- 273 Glede tega je treba vsekakor opozoriti, da je v skladu s sodno prakso velikost geografskega trga le eno od treh meril, ki so v skladu s Smernicami iz leta 1998 upoštevna za celovito presojo teže kršitve. Med temi medsebojno odvisnimi merili ima odločilno vlogo narava kršitve. Nasprotno pa velikost geografskega trga ni samostojno merilo v tem smislu, da bi se lahko kot „zelo resne“ opredelile samo kršitve, ki se nanašajo na več držav članic. Niti na podlagi Pogodbe ES, niti Uredbe št. 17, niti Uredbe št. 1/2003, niti Smernic iz leta 1998 ali sodne prakse ni mogoče sklepati, da se lahko kot take opredelijo samo geografsko zelo razširjene omejitve (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 14. decembra 2006 v združenih zadevah Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji, od T-259/02 do T-264/02 in T-271/02, ZOdl., str. II-5169, točka 311 in navedena sodna praksa). Zato je Komisija pravilno menila, da to, da so bili učinki omejevalnega sporazuma omejeni zgolj na italijanski trg, ne upravičuje opredelitve zadevne kršitve kot „resne“.
- 274 Tretjič, tožeča stranka trdi, da se zdi, da Komisija pri določanju teže kršitve ni upoštevala regulativnega in ekonomskega okvira očitane ravnanja. Med letoma 1990 in 2000 naj bi obstajala huda gospodarska kriza na italijanskem trgu jekla za armiranje betona, ki naj bi povzročila krčenje povpraševanja in stabilnost ponudbe, izstop številnih podjetij s trga, nestabilnost tržnih deležev podjetij, ki so sodelovala v proizvodnji, in nižanje cen.
- 275 Tudi ta trditev temelji na napačni premisi in jo je treba zavrnila.
- 276 Najprej, Komisija je v točki 64 obrazložitve izpodbijane odločbe navedla, da je bila seznanjena z ekonomskim okvirom jeklarske industrije v Uniji in natančneje jekla za armiranje betona. Komisija je v točki 68 obrazložitve izpodbijane odločbe glede okoliščin očitne krize v sektorju jeklarstva prav tako menila, čemur tožeča stranka ne nasprotuje, da je bilo jeklo za armiranje betona, ki od 1. januarja 1986 ni več spadalo na področje uporabe sistema kvot, izključeno iz „sistema nadzora“, ker je bilo jeklo za armiranje betona v več kot 80 % proizvedeno v malih podjetjih z nizkimi stroški, ki se običajno niso soočala s težavami.
- 277 Dalje, ugotoviti je treba, da je Komisija v točkah 74 in 596 obrazložitve izpodbijane odločbe pravilno navedla, da po koncu obdobja očitne krize izvajalci dejavnosti v jeklarski industriji niso mogli razumno spregledati posledic ravnanj, ki so omejevala konkurenco, ki so jih uresničevali, ob tem pa pojasnila, da so nekatera sporočila združenja Federacciai vsebovala navedbo „Po branju uničiti“, kar ne pušča nikakršnih dvomov glede njihove protipravne narave.

- 278 Nazadnje, že zgoraj v točki 272 je bilo navedeno, da je Komisija navedla, da je pri določanju izhodiščnega zneska globe upoštevala, da se je omejevalni sporazum nanašal na nacionalni trg, na katerem je v času nastanka dejanskega stanja veljala posebna ureditev Pogodbe ESPJ. Glede tega je treba poudariti, da je Komisija izhodiščni znesek globe, ki jo je naložila tožeči stranki, določila na 3,5 milijona EUR, kar je manj kot petina minimalnega praga 20 milijonov EUR, ki je v Smernicah iz leta 1998 običajno določen za to vrsto zelo resnih kršitev (glej točko 1 A, drugi odstavek, tretja alineja, Smernic iz leta 1998). Tožeča stranka zato ne more trditi, da Komisija v obravnavani zadevi ni upoštevala regulativnega in ekonomskega okvira očitane ravnanja.
- 279 Zato je Komisija pravilno menila, da zatrjevana huda gospodarska kriza v italijanski industriji jekla za armiranje betona ni upravičevala, da se kršitev opredeli kot „resna“.
- 280 Na podlagi vseh zgornjih preudarkov je treba ta del petega tožbenega razloga zavrnil.

Napačna uporaba 105-odstotnega povečanja zaradi trajanja kršitve

- 281 Tožeča stranka trdi, da je Komisija napačno povečala njeno globo za 105 % zaradi trajanja kršitve.
- 282 Na prvem mestu tožeča stranka trdi, da je Komisija v točki 607 obrazložitve izpodbijane odločbe napačno navedla, da je kršitev trajala več kot deset let in šest mesecev za vsa podjetja, razen za podjetje Ferriere Nord, in posledično napačno uporabila 105-odstotno povečanje osnovnega zneska njene globe. Komisija naj bi namreč tožeči stranki napačno pripisala odgovornost za kršitev za obdobje od 6. decembra 1989 do 5. marca 1991, ker naj bi v tem obdobju prvo družbo Siderpotenza nadzirala družba Leali.
- 283 Vendar je iz preudarkov v točkah od 209 do 213 zgoraj razvidno, da je Komisija tožeči stranki pravilno pripisala odgovornost za kršitev za obdobje od 6. decembra 1989 do 5. marca 1991.
- 284 Tožeča stranka v repliki tudi navaja, da Komisija ni dokazala, da so družba SP ali njene predhodnice izvajale ravnanja, ki so omejevala konkurenco, med letoma 1989 in 1991.
- 285 Tudi če bi bil ta očitek, ki ni bil naveden v tožbi, dopusten, je treba ugotoviti, da ni utemeljen. Po eni strani je Komisija dokazala, da je bila družba SP naslovnica sporočila združenja Federacciai z dne 6. decembra 1989 v zvezi s cenami „pribitka na dimenzijo“ (točki 126 in 560 obrazložitve izpodbijane odločbe) in da je navedena družba prilagodila svoje cenike v skladu s tem, kar je bilo določeno v tem sporočilu (točki 127 in 560 obrazložitve izpodbijane odločbe). Po drugi strani je Komisija ugotovila, da je šest podjetij, med njimi tudi SP, večkrat in skoraj enako spremenilo pribitke k cenam 21. marca in 2. aprila 1990, 1. in 20. avgusta 1990, 17. januarja in 1. februarja 1991 ter 1. junija in 28. avgusta 1991 (točka 128 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 286 Glede tega je treba opozoriti, da morajo zainteresirani gospodarski subjekti ovreči domnevo, da podjetja, ki so udeležena pri usklajevanju, pri odločanju, kako bodo ravnala na trgu, upoštevajo informacije, ki so jih izmenjala s konkurenti (zgoraj v točki 261 navedena sodba Komisija proti Anic Partecipazioni, točka 121, in sodba Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Hüls proti Komisiji, C-199/92 P, Recueil, str. I-4287, točka 162). Ker v tem smislu ni bil predlagan noben dokaz, trditve tožeče stranke, utemeljene na domnevnem neobstoju dokazov o njenem sodelovanju pri omejevalnem sporazumu med letoma 1989 in 1990, ni mogoče sprejeti.
- 287 Na drugem mestu je tožeča stranka v repliki tudi zatrjevala, da Komisija ni predložila elementov, ki bi dokazovali sodelovanje družbe SP pri sporazumih o osnovnih cenah in cenah pribitkov na dimenzijo.

- 288 Tega očitka – prav tako ob predpostavki, da je dopusten, glede na to da ni bil naveden v tožbi – ni mogoče sprejeti, saj tožeča stranka ni navedla nobenega dokaza, s katerim bi ovrgla preudarke, na katere se je oprla Komisija v točkah 220, 233, 240, 241, od 245 do 267 in 562 obrazložitve izpodbijane odločbe, da bi dokazala to sodelovanje.
- 289 Na tretjem mestu tožeča stranka trdi, da je Komisija v točki 606 obrazložitve izpodbijane odločbe priznala, da je ta prekinila sodelovanje pri sklopu omejevalnega sporazuma, ki se je nanašal na omejevanje ali nadzor proizvodnje in prodaje, v obdobju od 9. junija do 30. novembra 1998. Zato naj bi ji Komisija napačno očitala neprekinjeno sodelovanje pri omejevalnem sporazumu in naj bi za osnovni znesek njene globe napačno uporabila analogni koeficient kot za druge družbe. V zvezi s tem naj na podlagi tega, da ima po mnenju Komisije zadevna kršitev naravo enotne in trajajoče kršitve, ne bi bilo mogoče upravičiti kršitve načel enakega obravnavanja in pravne varnosti.
- 290 Najprej je treba navesti, da je Komisija v izpodbijani odločbi menila, da so ugotovljena ravnanja pomenila enotno, kompleksno in trajajočo kršitev, ki jo je bilo mogoče opredeliti kot enotno kršitev, udejanjeno s trajajočim ravnanjem v obliki sporazumov in usklajenih ravnanj z istim ciljem, ki je bil zvišati cene jekla za armiranje betona (točke 436, 437, 442, 444, 458, 462, 507, 508 in 510 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 291 V zvezi s tožečo stranko je Komisija navedla, da je njeno sodelovanje pri omejevalnem sporazumu zagotovo trajalo vsaj od 6. decembra 1989 do 27. junija 2000. Vendar je poudarila, da je podjetje Lucchini-SP med 9. junijem 1998 in 30. novembrom 1998 prekinilo sodelovanje pri sklopu omejevalnega sporazuma, ki se je nanašal na omejevanje ali nadzor proizvodnje ali prodaje (točke od 560 do 562 in 606 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 292 V zvezi s trditvami tožeče stranke glede trajanja kršitve, ki se ji očita, je treba po eni strani navesti, da tožeča stranka formalno ne izpodbija opredelitve omejevalnega sporazuma kot enotne in trajajoče kršitve.
- 293 Po drugi strani je treba opozoriti, da je podjetje, ki je sodelovalo pri enotni in kompleksni kršitvi s svojimi ravnanji, ki so zajeta s pojmom sporazuma ali usklajenega ravnanja s protikonkurenčnim ciljem v smislu člena 65 PJ in ki pripomorejo k uresničitvi kršitve v celoti, lahko odgovorno tudi za ravnanja drugih podjetij v okviru iste kršitve v vsem obdobju svojega sodelovanja pri navedeni kršitvi, če je ugotovljeno, da zadevno podjetje ve za protipravna ravnanja drugih udeležencev ali da jih lahko razumno predvidi in je pripravljeno zanje prevzeti tveganje (zgoraj v točki 261 navedena sodba Komisija proti Anic Partecipazioni, točka 203; sodba Sodišča z dne 6. decembra 2012 v zadevi Komisija proti Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, točka 42; sodba Splošnega sodišča z dne 20. marca 2002 v zadevi Brugg Rohrsysteme proti Komisiji, T-15/99, Recueil, str. II-1613, točka 73, in zgoraj v točki 261 navedena sodba Gütermann in Zwicky proti Komisiji, točka 50).
- 294 Zato dejstvo, da podjetje ni sodelovalo pri vseh elementih omejevalnega sporazuma ali je imelo manjšo vlogo v vidikih, pri katerih je sodelovalo, ni pomembno za ugotovitev obstoja kršitve. Če se ugotovi, da je bilo podjetje seznanjeno s protipravnimi ravnanji drugih udeležencev ali da jih je lahko razumno predvidelo in je bilo pripravljeno zanje prevzeti tveganje, se v celotnem obdobju svojega sodelovanja pri kršitvi šteje za odgovorno tudi za ravnanja drugih podjetij v okviru te kršitve (zgoraj v točki 165 navedena sodba Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, točka 328, in zgoraj v točki 261 navedena sodba Gütermann in Zwicky proti Komisiji, točka 156).
- 295 Zato to, da tožeča stranka ni sodelovala pri sklopu omejevalnega sporazuma v zvezi z omejevanjem in nadzorom proizvodnje ali prodaje od 9. junija do 30. novembra 1998, ne more vplivati na presojo trajanja kršitve, ki je bila ugotovljena v zvezi z njo. Tožeča stranka zato ne more zatrjevati, da je Komisija glede tega kršila načeli enakega obravnavanja in pravne varnosti.

- 296 Nasprotno pa je treba v zvezi s presojanjem individualne odgovornosti tožeče stranke opozoriti, da čeprav dejstvo, da podjetje ni sodelovalo pri vseh elementih omejevalnega sporazuma ali da je imelo manjšo vlogo v vidikih, pri katerih je sodelovalo, ni upoštevno, da se dokaže obstoj kršitve, je tak dejavnik treba upoštevati pri presoji teže kršitve in po potrebi pri določitvi globe (glej v tem smislu zgoraj v točki 261 navedeno sodbo Komisija proti Anic Participazioni, točka 90, in zgoraj v točki 165 navedeno sodbo Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, točka 292).
- 297 V obravnavani zadevi tožeča stranka ni sodelovala pri sklopu omejevalnega sporazuma v zvezi z omejevanjem in nadzorom proizvodnje ali prodaje od 9. junija do 30. novembra 1998.
- 298 Vendar je Komisija v točki 613 obrazložitve izpodbijane odločbe pojasnila, da ta neobstoj neposrednega sodelovanja pri enem od sklopov omejevalnega sporazuma med kratkim obdobjem ni upravičeval zmanjšanja globe. Zlasti je pojasnila, najprej, da je bil edini cilj omejevanja ali nadzora proizvodnje oziroma prodaje določitev višje osnovne cene, kot potrjujejo notranji dokumenti in izjave podjetja Lucchini-SP (točke 207, 228 in 455 obrazložitve izpodbijane odločbe). Komisija je nato dodala, da zadevna kršitev zato, ker kateri od naslovnikov izpodbijane odločbe med kratkim obdobjem ni sodeloval pri katerem od njenih elementov, ni bila nič manj resna. Nazadnje je opozorila, da se je neobstoj sodelovanja družbe Lucchini nanašal zgolj na enega, ali največ dva, od elementov, ki so bili predhodno opredeljeni kot predlogi svetovalne družbe K. v aprilu in juliju 1998.
- 299 Šteti je treba da Komisija pri tej ugotovitvi nikakor ni napačno uporabila prava.
- 300 Navesti je namreč treba, da tožeča stranka ni predložila nobenega elementa za izpodbijanje razlogov, na katere se je sklicevala Komisija v točki 613 obrazložitve izpodbijane odločbe, da bi ji odrekla upoštevanje olajševalne okoliščine, utemeljene na tem, da v kratkem obdobju ni neposredno sodelovala pri sklopu omejevalnega sporazuma v zvezi z omejevanjem ali nadzorom proizvodnje ali prodaje od 9. junija do 30. novembra 1998.
- 301 Poudariti je treba tudi, da tožeča stranka ne izpodbija ugotovitev Komisije, da, prvič, je v notranjem dokumentu podjetja Lucchini-SP iz aprila 1998 navedeno, da „bi moral sporazum med proizvajalci omogočiti ponoven dvig cene za okoli 15–20 ITL v maju“ in da „bi bilo treba ta poskus, ker povpraševanje ni bilo zelo veliko, okrepiti z zmanjšanjem proizvodnje vseh proizvajalcev za okoli 20 % njihove mesečne proizvodnje“ (točki 228 in 453 obrazložitve izpodbijane odločbe), drugič, je v obdobju neposredno po izvedenem nadzoru s strani svetovalne družbe K. izrazila neko zaupanje v dejstvo, da bo ta položaj proizvajalcem prinesel zeleno zvišanje prodajne cene (točka 235 obrazložitve izpodbijane odločbe), in tretjič, je obstajalo preverljivo in dokumentirano dejstvo, da so celo podjetja, ki niso sodelovala v sistemu zmanjšanja proizvodnje, ki se je izvajal prek nadzora svetovalne družbe K., so pa ravnala usklajeno s tem zmanjšanjem, vedela za ta sistem in da pozitivno učinkuje v smeri usklajenega zvišanja cene jekla za armiranje betona (točka 453 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 302 Zato je treba ta del petega tožbenega razloga prav tako zavrnilo.

Neupoštevanje drugih olajševalnih okoliščin

- 303 Tožeča stranka trdi, da je treba globo zmanjšati zaradi obstoja olajševalnih okoliščin, ki bi jih morala upoštevati Komisija v skladu s točko 3 Smernic iz leta 1998.
- 304 Na prvem mestu, tožeča stranka naj bi učinkovito sodelovala med celotnim upravnim postopkom, v katerem naj bi Komisija storila več napak in poslala več zahtev po informacijah, na katere naj bi tožeča stranka vedno odgovorila v predpisanih rokih.

- 305 Glede tega je treba po eni strani navesti, da se Smernice iz leta 1998 v delu, v katerem je v njih določeno upoštevanje učinkovitega sodelovanja podjetja v postopku kot olajševalne okoliščine, nanašajo na primere, ki so „izven področja uporabe [Obvestila o prizanesljivosti iz leta 1996]“ (točka 3, šesta alineja, Smernic iz leta 1998). Vendar ni mogoče izpodbijati tega, da obravnavana zadeva spada na področje uporabe Obvestila o prizanesljivosti iz leta 1996, ki se v točki A(1), prvi odstavek, nanaša na primere tajnih omejevalnih sporazumov za določanje cen, proizvodnih ali prodajnih kvot, delitev trgov ali prepovedi uvoza ali izvoza. Zato tožeča stranka ne more utemeljeno očitati Komisiji, da ni upoštevala njenega domnevnega sodelovanja kot olajševalne okoliščine izven pravnega okvira Obvestila o prizanesljivosti iz leta 1996 (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 20. marca 2002 v zadevi HFB in drugi proti Komisiji, T-9/99, Recueil, str. II-1487, točki 609 in 610, potrjena v pritožbenem postopku z zgoraj v točki 224 navedeno sodbo Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točke od 380 do 382).
- 306 Po drugi strani je sodišče Unije opozorilo, da sodelovanje v preiskavi, ki ne prekorači tistega, kar izhaja iz obveznosti, ki jih imajo podjetja na podlagi člena 11 Uredbe št. 17 ali člena 18 Uredbe št. 1/2003, ne upravičuje zmanjšanja globe (glej v tem smislu sodbi Splošnega sodišča z dne 14. maja 1998 v zadevi Weig proti Komisiji, T-317/94, Recueil, str. II-1235, točka 283, in z dne 18. julija 2005 v zadevi Scandinavian Airlines System proti Komisiji, T-241/01, ZOdl., str. II-2917, točka 218).
- 307 Na drugem mestu naj tožeča stranka z omejevalnim sporazumom ne bi pridobila nobene prednosti niti koristi.
- 308 Te trditve ni mogoče sprejeti. Tožeča stranka namreč ne navaja nobenega elementa, s katerim bi lahko dokazala, da zaradi omejevalnega sporazuma ni prejela nobene koristi kar zatrjuje, in zgolj navaja močno zmanjšanje proizvodnje, velike finančne izgube in občutljivo finančno situacijo v letu 2009 ter likvidacijo družbe SP.
- 309 Tudi ob predpostavki, da tožeča stranka ni imela koristi od ravnanj, ki se ji očitajo, vsekakor iz sodne prakse izhaja, da čeprav mora biti naložena globa sorazmerna trajanju kršitve in drugim elementom, ki jih je mogoče upoštevati pri presoji teže kršitve, med katerimi je korist, ki jo je zadevno podjetje lahko imelo od svojega delovanja, dejstvo, da podjetje od kršitve ni imelo nobene koristi, ni ovira za naložitev globe, sicer bi le-ta izgubila svoj odvračilni učinek. Zato Komisija pri določanju glob ni dolžna upoštevati, da zadevna kršitev ne prinaša nobene koristi. Poleg tega neobstoja finančne koristi, povezane s kršitvijo, ni mogoče šteti za olajševalno okoliščino (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 29. novembra 2005 v zadevi Heubach proti Komisiji, T-64/02, ZOdl., str. II-5137, točke od 184 do 186 in navedena sodna praksa). Prav tako Komisiji ni mogoče naložiti, naj pri določanju glob upošteva domnevni nizki dobiček iz poslovanja v zadevni industriji (sodba Splošnega sodišča z dne 19. maja 2010 v zadevi Wieland-Werke in drugi proti Komisiji, T-11/05, neobjavljena v ZOdl., točka 227).
- 310 Na tretjem mestu naj tožeča stranka ne bi bila dejavna na trgu jekla za armiranje betona.
- 311 Te trditve ni mogoče sprejeti, ker je bilo zgoraj v točkah od 209 do 237 ugotovljeno, da je Komisija pravilno menila, da sta tožeča stranka in družba SP tvorili en sam gospodarski subjekt, ki so mu bila poleg njegovih lastnih ravnanj pripisana tudi ravnanja prve družbe Siderpotenza in družbe Lucchini Siderurgica, ki pravno ne obstajata več. Ni pa sporno, da so prva in nova družba Siderpotenza in družba Lucchini Siderurgica proizvajale jeklo za armiranje betona v obdobju omejevalnega sporazuma in da je tožeča stranka na zadevnem trgu delovala ravno prek navedenih podjetij.
- 312 Na četrtem mestu tožeča stranka trdi, da čeprav bi morala Komisija v skladu s Smernicami iz leta 1998 upoštevati celotni promet za računovodsko leto pred letom izdaje izpodbijane odločbe ali za leto neposredno pred njim, v obravnavani zadevi sklicevanje na promet za leto 2007 ni skladno z načelom

pravne varnosti niti z duhom politike na področju konkurence, saj tega prometa ni mogoče povezati z obdobjem kršitve, torej z obdobjem 1989–2000, zaradi nenormalno dolgega upravnega postopka kot posledice napak, ki jih je storila Komisija.

- 313 Tudi ta trditev ni utemeljena, ker je v obravnavani zadevi Komisija upoštevala, da je globe, ki jih je nameravala naložiti zadevnim podjetjem, določila že ob sprejetju odločbe iz leta 2002 (točka 580 obrazložitve izpodbijane odločbe). Poleg tega, kot pravilno poudarja Komisija, je uporaba najnovejših podatkov o prometu podjetja Lucchini-SP vplivala na določitev množitelja za odvračilne namene, saj je Komisija štela za upravičeno, da se osnovni znesek poveča za 200 % in ne za 225 %, ker se je razmerje med prometom podjetja Lucchini-SP in prometom največjega od ostalih podjetij zmanjšalo iz 1:3 v letu 2001 na 1:2 v letu 2008 (točka 605 obrazložitve izpodbijane odločbe), tako da je bil skupni znesek globe, ki je bil naložen tožeči stranki v izpodbijani odločbi, manjši od zneska globe, ki je bil določen v odločbi iz leta 2002.
- 314 Vsekakor je treba opozoriti, da se lahko med drugim zaradi razdruževanja ali združevanja skupni viri podjetja v relativno kratkem času, zlasti med prenehanjem kršitve in sprejemom odločbe o naložitvi globe, bistveno spremenijo, in sicer se povečajo ali zmanjšajo. Zato je treba navedene vire, da bi se ob upoštevanju načela sorazmernosti pravilno zagotovilo odvračilni učinek, oceniti na dan, ko se naloži globa (sodba Splošnega sodišča z dne 5. aprila 2006 v zadevi Degussa proti Komisiji, T-279/02, ZOdl., str. II-897, točka 285).
- 315 V preostalem je treba v zvezi s trajanjem upravnega postopka ugotoviti, da ker sta med prvimi preverjanji Komisije na podlagi člena 47 PJ in sprejetjem odločbe iz leta 2002 pretekli dve leti in nato še dve leti med razglasitvijo ničnosti navedene odločbe in sprejetjem izpodbijane odločbe (glej točke od 17 do 23 zgoraj), tožeča stranka ne more utemeljeno trditi, da je ta postopek trajal nenormalno dolgo.
- 316 Zato tožeča stranka ne more utemeljeno kritizirati upoštevanja njenega prometa v letu pred sprejetjem izpodbijane odločbe.
- 317 Iz zgornjih preudarkov izhaja, da je treba ta del petega tožbenega razloga zavrni.

Neuporaba simbolične globe

- 318 Tožeča stranka trdi, da bi ji morala Komisija v okoliščinah obravnavane zadeve naložiti simbolično globo.
- 319 Na prvem mestu tožeča stranka trdi, da je za zadevno kršitev značilno nekaj novega, saj naj bi šlo za prvi primer, da je družba, ki ne sodeluje v proizvodnji blaga, ki je predmet omejevalnega sporazuma, sankcionirana za kršitev člena 65(1) PJ. *Mutatis mutandis* naj bi bilo treba uporabiti razlogovanje v Odločbi Komisije z dne 10. decembra 2003 o postopku izvajanja člena 81 ES in iz člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/E-2/37.857 – organski peroksidi).
- 320 V zvezi s tem je treba najprej opozoriti, da je Sodišče že večkrat razsodilo, da predhodna praksa odločanja Komisije ne šteje za pravni okvir za globe na področju konkurenčnega prava in da so odločbe v zvezi z drugimi zadevami zgolj pokazatelji, ali gre za diskriminacijo (sodba Sodišča z dne 21. septembra 2006 v zadevi JCB Service proti Komisiji, C-167/04 P, ZOdl., str. I-8935, točka 205; zgoraj v točki 186 navedena sodba Erste Group Bank in drugi proti Komisiji, točka 233, in sodba z dne 19. aprila 2012 v zadevi Tomra Systems in drugi proti Komisiji, C-549/10 P, točka 104).
- 321 Poleg tega je treba ugotoviti, da razlogovanje tožeče stranke izhaja iz napačnega razumevanja pojma „podjetje“ v smislu člena 65 PJ. Iz preudarkov zgoraj v točkah od 197 do 237 je namreč razvidno, da je Komisija pravilno menila, da je tožeča stranka skupaj z novo družbo Siderpotenza (danes SP) tvorila

eno samo podjetje, ki mu niso bila pripisana zgolj njuna ravnanja, ampak tudi ravnanja prve družbe Siderpotenza in družbe Lucchini Siderurgica. Tožeča stranka je bila tako spoznana kot osebno odgovorna za kršitev, za katero se šteje, da jo je sama storila v sektorju jekla za armiranje betona zaradi gospodarskih in pravnih povezav, ki jo združujejo z družbo SP (glej v tem smislu zgoraj v točki 200 navedeno sodbo Imperial Chemical Industries proti Komisiji, točka 141, in sodbo Sodišča z dne 16. novembra 2000 v zadevi Metsä-Serla in drugi proti Komisiji, C-294/98 P, Recueil, str. I-10065, točki 28 in 34). Zato ne more utemeljeno zatrjevati, da bi ji morala Komisija naložiti simbolično globo, ker naj ne bi sodelovala v proizvodnji zadevnega proizvoda.

- 322 Na drugem mestu tožeča stranka trdi, da je odločba iz leta 2002 „prva odločba“, ki je bila razglašena za nično zaradi napačne pravne podlage v okviru nasledstva Pogodbe ESPJ s Pogodbo ES ali celo s Pogodbo DEU.
- 323 Tega razlogovanja prav tako ni mogoče sprejeti. Opozoriti je namreč treba, da se je kršitev zgodila pred prenehanjem veljavnosti Pogodbe ESPJ in da skrbno podjetje v položaju tožeče stranke v nobenem trenutku ne bi moglo prezreti posledic svojega ravnanja (glej točki 153 in 154 zgoraj). Poleg tega je bilo že navedeno, da je sklicevanje na začetek veljavnosti Pogodbe DEU brezpredmetno, ker sta besedili člena 81(1) ES in člena 101(1) PDEU povsem enaki (glej točko 194 zgoraj).
- 324 Na tretjem mestu, uporabo simbolične globe naj bi upravičevalo dejstvo, da učinek kršitve na upoštevem trgu ni bil velik.
- 325 Vendar je treba to trditve zavrniti iz razlogov, navedenih zgoraj v točkah od 260 do 273.
- 326 Nazadnje, na četrtem mestu tožeča stranka trdi, da je postopek trajal predolgo zaradi napak, ki jih je storila Komisija.
- 327 Tudi te trditve ni mogoče sprejeti. Kot je bilo navedeno zgoraj v točki 315, tožeča stranka ne more utemeljeno trditi, da sta postopka, v katerih sta bili sprejeti odločba iz leta 2002 oziroma izpodbijana odločba, trajala nenormalno dolgo.
- 328 Vsekakor je treba opozoriti, da čeprav je upoštevanje razumnega roka v upravnih postopkih na področju politike o konkurenci splošno načelo prava Unije, katerega spoštovanje zagotavlja sodišče Unije (sodba Sodišča z dne 18. marca 1997 v zadevi Guérin automobiles proti Komisiji, C-282/95 P, Recueil, str. I-1503, točki 36 in 37; zgoraj v točki 173 navedena sodba Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, točke od 167 do 171, in sodba Sodišča z dne 21. septembra 2006 v zadevi Technische Unie proti Komisiji, C-113/04 P, ZOdl., str. I-8831, točka 40), pa je treba za ugotovitev kršitve načela razumnega roka presoditi, kako je trajanje postopka vplivalo na pravico zadevnega podjetja do obrambe (glej po analogiji zgoraj navedeno sodbo Technische Unie proti Komisiji, točki 47 in 48, in sodbo Splošnega sodišča z dne 16. decembra 2003 v združenih zadevah Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied in Technische Unie proti Komisiji, T-5/00 in T-6/00, Recueil, str. II-5761, točki 73 in 74 in navedena sodna praksa).
- 329 Vendar v obravnavani zadevi tožeča stranka ne trdi, da je trajanje postopka škodilo njeni pravici do obrambe. Zgolj sklicevanje na trajanje postopka zato ne more upravičiti uporabe simbolične globe.
- 330 Iz zgornjih navedb izhaja, da razlogovanja tožeče stranke, da so v obravnavani zadevi izpolnjeni pogoji za uporabo simbolične globe, ni mogoče sprejeti in da je treba zato zavrniti ta del petega tožbenega razloga in peti tožbeni razlog v celoti.
- 331 Ob upoštevanju navedenega je treba predloge za razglasitev ničnosti v celoti zavrniti. Poleg tega podredno navedenemu predlogu za spremembo globe, ki je bila naložena tožeči stranki, ob upoštevanju zlasti preudarkov, ki so bili navedeni zgoraj, v okviru izvrševanja neomejene pristojnosti Splošnega sodišča ni treba ugoditi.

Stroški

- 332 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki na predlog naloži plačilo stroškov.
- 333 Tožeča stranka s predlogi ni uspela, zato se ji v skladu s predlogi Komisije naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (osmi senat)

razsodilo:

1. **Tožba se zavrne.**
2. **Družbi Lucchini SpA se naloži plačilo stroškov.**

Martins Ribeiro

Popescu

Berardis

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourggu, 9. decembra 2014.

Podpisi

Kazalo

Pravni okvir	1
1. Določbe Pogodbe ESPJ	2
2. Določbe Pogodbe ES	3
3. Uredba (ES) št. 1/2003	3
4. Sporočilo Komisije o nekaterih vidikih obravnavanja zadev konkurence, ki izhajajo iz prenehanja veljavnosti Pogodbe ESPJ	3
Predmet spora	4
Predstavitev tožeče stranke	5
Dejansko stanje	5
Prva odločba	6
Dogodki po vročitvi prve odločbe	10
Sklep o spremembi	10
Postopek in predlogi strank	10
Pravo	11
1. Dopustnost prilog, priloženih k repliki	11
2. Predlogi za ugotovitev neobstoja ali za razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe	13
Prvi tožbeni razlog: bistvene kršitve postopka	14
Drugi tožbeni razlog: nepristojnost Komisije in napačna uporaba prava pri izbiri pravne podlage izpodbijane odločbe	20
Izbira pravne podlage izpodbijane odločbe	21
Pristojnost Komisije za ugotovitev in sankcioniranje kršitve člena 65(1) PJ na podlagi Uredbe št. 1/2003 po prenehanju veljavnosti Pogodbe ESPJ	22
Tretji tožbeni razlog: kršitev pravice tožeče stranke do obrambe in napačna uporaba prava	27
Prvi del: očitek, da ni bil ponovno odprt upravni postopek in da ni bilo poslano novo obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah	27
Drugi del: napačna uporaba prava zaradi uporabe člena 65(1) PJ kot bolj ugodnega pravila od člena 81 ES	30
Četrty tožbeni razlog: neobstoj dokazov in napačna uporaba materialnega prava	32
3. Predlogi za zmanjšanje globe	38

Uvodne ugotovitve	38
Ugovori nedopustnosti, ki jih je podala Komisija	40
Napačna presoja teže kršitve, neobrazložitev in neobstoj dokazov	40
Napačna uporaba 105-odstotnega povečanja zaradi trajanja kršitve	44
Neupoštevanje drugih olajševalnih okoliščin	46
Neuporaba simbolične globe	48
Stroški	50